1996. ÁPRILIS
XII. évf. 4. (105.) szám
Ára: 198 Ft

video magazin

EMMA THOMPSON INTERJÚ

SZTÁRPORTRÉ JULIA ORMOND BEN KINGSLEY

OSCAR-DÍJ '96

ARTHUR KIRÁLY LEGENDÁJA

VIDEOPREMIER: ÁPRILIS 25.

KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

AZ UTOLSÓ ESÉLY

CRIMSON TIDE

Elvakult orosz nacionalisták egy csoportja hatalmába kerít egy atombomba-kilövőállomást, és a rakétákat az Egyesült Államok felé irányozza. Az USA legmodernebb atom-tengeralattjárója elindul, hogy szükség esetén megelőző csapást mérjen a lázadókra. Perceken múlik, hogy elkezdődik-e az utolsó nagy háború.
Mélyen a víz alatt a tengeralattjáró legénysége elveszíti kapcsolatát a parancsnoksággal, nem tudják mit tegyenek. A közelben ellenséges hajók tűnnek fel, a kapitány és az első tiszt pedig enyhén szólva is gyűlölik egymást. A fedélzeten eközben lázadás készülődik...
DENZEL WASHINGTON - Kék ördög, A reggae-gyilkosság, Philadelphia, A Pelikán ügyirat
GENE HACKMAN - Gyorsabb a halálnál, Francia kapcsolat, Nincs bocsánat

HOLLYWOOD PICTURES HOME VIDEO

A DUMBO HADMŰVELET

OPERATION DUMBO DROP

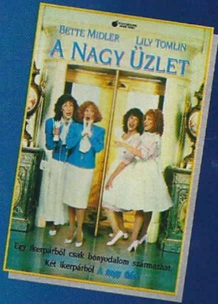
CSAK VIDEÓN!

Két sokat látott, kemény katona megkapja élete legnehezebb feladatát. Négy tonnását. Egy elefántot kell a dzsungelen keresztül új állomáshelyére szállítaniuk, és ők bizony végrehajtják a parancsot. Földön, vizen, levegőben folyik a hadművelet, bevetnek minden elképzelhető és jó néhány elképzelhetetlen eszközt és hadicselt. Nincs mese (?), Dumbónak a megadott időre el kell jutnia a világtól elzárt távoli falucskába.
Fura kis csapat verbuválódik a katonák köré, akik segíteni szeretnének ugyan, de úgy tűnik több gondot okoznak, mint egy elefántcsorda.
És ami a legcsodálatosabb az egészben: ez a bolond, fura, vidám történet megtörtént eset alapján készült!

WALT DISNEY PICTURES

A NAGY ÜZLET

BIG BUSINESS

Képzeljük el, milyen mókás lenne, ha valakinek fölcserélnék a két kezét. Hát még milyen vicces, ha két embert mindig összetévesztenek, mert úgy hasonlítanak egymásra, mint két tojás. De ez mind piskóta ahhoz képest, amit a vígjáték két ellenállhatatlan fenegyereke - vagy feneasszonya, Bette Midler és Lily Tomlin alakít. Itt mindjárt két ikerpár is felbukkan, akiket természetesen már születésükkor összecseréltek. A zűrzavar egy manhattani luxus-szállóban kezdődik, ahol véletlenül egymásba botlanak. Sejthető, hogy minden fenekestül felfordul. Csak bírjuk rekeszizommal...

TOUCHSTONE HOME VIDEO

VIDEOPREMIER: MÁJUS

Chris O'Donnell Drew Barrymore

Eszelős Szerelem

Ügynökeink

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155 9094. . **Alpine Piton** Gmk Video Nívo ügynöki iroda 1146 Bp. XIV., Dózsa Gy. út 19.
S. I. COOP Kft. 1145 Bp., Bácskai u. 52. Tel.: 164-2055
Videó Nívó Bt Budapest XIII. Vág út 9. Tel: 149-1335. **Motophon** Bt. 3527 Miskolc, Hunyadi u. 5. Tel.: 46/346-847
Motophon World Center Kft. 3300 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel.: 83/314-764 **InterCom** 1145 Bp. Bácskai utca 28-36. Tel: 467-1-467

TOUCHSTONE HOME VIDEO

HOLLYWOOD PICTURES HOME VIDEO

Kedves Olvasó!

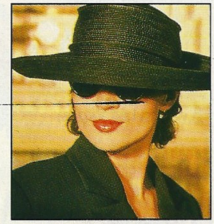
Nincs még egy olyan szakma a világon, mely oly káprázattal, pompázattal, szeretettel és alázattal ünnepelné évről évre saját magát, mint az amerikai filmes szakma. Az a szórakoztatóipari óriás, amelynek egy látszólag szűk csoportja, melyet egyszerűen csak Hollywood néven emlegetünk, évente csaknem félezer produkcióval árasztja el országát, s a nagyvilágot.
Az Oscar-ceremónia rendezői idén is kitettek magukért, s március 25-én este, a film világfővárosában, Los Angelesben, három és fél órás műsorral, sztárok tucatjainak bevetésével ünnepelték a legnépszerűbb művészeti ágat, alkotóikat, magukat, és osztották ki az egyre nagyobb tiszteletnek örvendő Oscar-díjakat.
Mel Gibson második rendezése aranyat ért, csakúgy, mint Emma Thompson első forgatókönyve. Susan Sarandon is végre kezében tarthatta az aranyszobrocskát, megannyi jelölése után.
Oscar-összeállításunkban megtalálhatja a nyertesek névsorát, s címlapunkhoz igazodva, megismerkedhet a nagy bravúrt véghez vívő Emma életpályájával, gondolataival is.
Ha pedig a nyertes filmek egy részéről lemaradtunk a moziban, tavasszal és nyáron pótolhatjuk a hiányt videón (A rettenthetetlen, Neruda postása, Apolló 13, Babe) vagy a forgalmazók pótolják lemaradásukat a moziban (Értelem és érzelem, Közönséges bűnözők, Leaving Las Vegas).

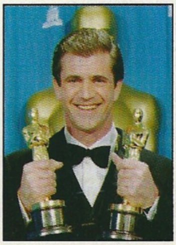
Budapest, 1996. április

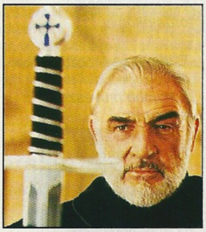
Falus Tamás

A video magazin

TARTALMÁBÓL:

36

4

22

58

55

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1036 Budapest III., Galagonya u. 2/A
Tel./fax: 250-7441, 250-7442
Kiadja a
Video Magazin Kft.
Felelős kiadó:
Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés:
ÍRISZ Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT
Felelős vezető: Fekete István igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.
Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (Budapest XIII., Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, 1900 Budapest), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

Oscar-díj fotók: *FEB-Reuters*

AZ OSCAR-DÍJ

Az 1995. évi fimtermés alapján

Az év legjobb filmje:
A RETTENTHETETLEN
(Braveheart)
r.: Mel Gibson

A legjobb rendezés:
MEL GIBSON
(A rettenthetetlen)

A legjobb férfi alakítás:
NICOLAS CAGE
(Leaving Las Vegas)

A legjobb női alakítás:
SUSAN SARANDON
(Dead Man Walking)

A legjobb férfi epizódszereplő:
KEVIN SPACEY
(Közönséges bűnözők – The Usual Suspects)

A legjobb női epizódszereplő:
MIRA SORVINO
(Mighty Aphrodite)

A legjobb forgatókönyv:
CHRISTOPHER McQUARRIE
(Közönséges bűnözők)

A legjobb adaptált forgatókönyv:
EMMA THOMPSON
(Értelem és érzelem)

A legjobb művészeti rendezés:
EUGENO ZANETTI
(Restoration)

A legjobb operatőri munka:
JOHN TOLL
(A rettenthetetlen)

A legjobb jelmez:
JAMES ACHESON
(Restoration)

A legjobb vágás:
MIKE HILL, DAN HANLEY
(Apolló 13)

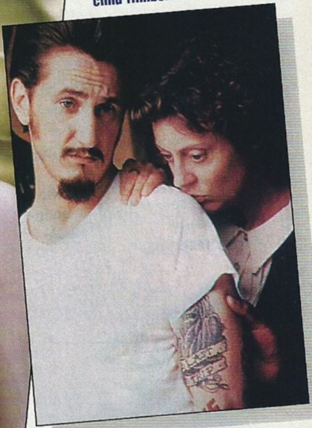
A legjobb külföldi – nem amerikai – film:
ANTONIA'S LINE
(Hollandia)

A legjobb smink:
PETER FRAMPTON, PAUL PATTISON, LOUIS BURWELL
(A rettenthetetlen)

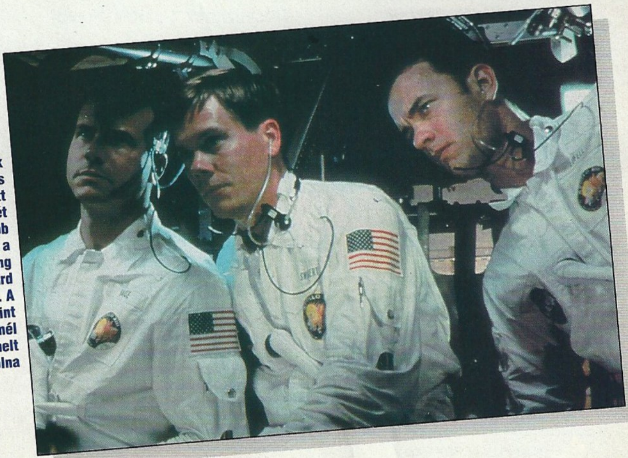
MÁRCIUS 25-ÉN, HÉTFŐ ESTE – MAGYAR IDŐ SZERINT KEDDEN KORA REGGEL – ADTÁK ÁT 68. ALKALOMMAL LOS ANGELESBEN AZ AMERIKAI FILMAKADÉMIA ELISMERÉSEIT, AZ OSCAR-DÍJAT, AZ 1995-BEN BEMUTATOTT JÁTÉKFILMEKBEN NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYEK ALAPJÁN. AKADTAK MEGLEPETÉSEK IS, DE SZÁMOS ESETBEN A PAPÍRFORMA IGAZOLÓDOTT.

Susan Sarandon, kezében a jól megérdemelt aranyszobrocskával. Még szerencse, hogy a malacnak nem adtak nemet, mert akkor egy disznóval kellett volna versengenem – nyilatkozta Susan ironikusan a jelölés után, utalva a *Babe* című Oscar-jelölt filmre

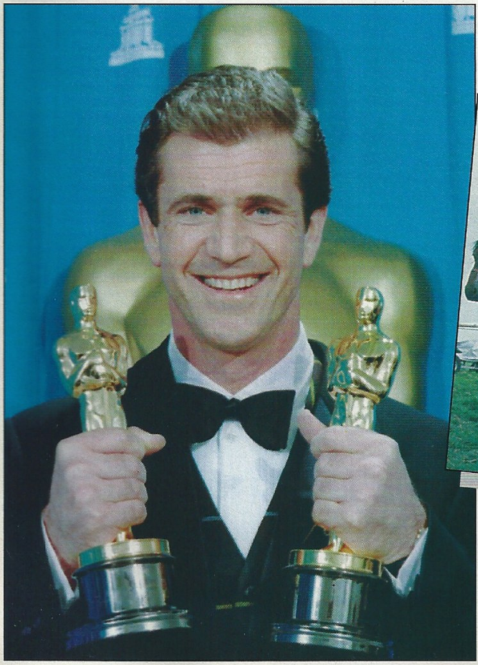
Susan Sean Penn-nel a *Dead Man Walking* (Kivégzés előtt) című filmben

Az *Apolló 13*-nak kilenc jelölés után meg kellett elégednie két díjjal: a legjobb vágás, és a legjobb filmhang jutott Ron Howard rendezésének. A kritikusok szerint az alkotás ennél többet érdemelt volna

Nicholas Cage maga sem hitte, hogy a minimális költségvetésből készült független film, a *Leaving Las Vegas,* ekkora sikert ér el, s játékát így értékeli a szakma. Susan Sarandon mellett Mira Sorvino mosolyog, aki Woody Alannek köszönte meg a díjat, aki rábízta a prosti szerepét a *Mighty Aphrodite* című filmjében. Kevin Spacey a *Közönséges bűnözők*ben alakított egy nem közönséges bűnözőt

Mel Gibson tarolt: ugyan filmje, *A rettenthetetlen*, a tíz jelölésből csak ötöt gyűjtött be, de a két legfontosabb díjat mégis ő tarthatta markában. Az év legjobb filmje és az év rendezése Oscarja is az övé lett. Emellett John Toll a legjobb operatőr, a *Braveheart*é a legjobb hanghatás-vágás és a legjobb smink díja is

AZ OSCAR-DÍJ NYERTESEI '96

Az 1995. évi fimtermés alapján

A legjobb musical- vagy vígjáték-filmzene:
ALAN MENKEN, STEPHEN SCHWARTZ
(Pocahontas)

A legjobb filmzene drámai alkotásban:
LUIS BACALOV
(Neruda postása)

A legjobb filmbetétdal:
POCAHONTAS
Colors of the Wind
(Alan Menken, Stephen Schwartz)

A legjobb filmhang:
APOLLÓ 13

A legjobb hanghatás-vágás:
A RETTENTHETETLEN

A legjobb képi hatás:
BABE

A legjobb dokumentumfilm:
ANNA FRANK REMEMBERED

A legjobb dokumentumrövidfilm:
ONE SURVIVOR REMEMBERS

A legjobb animációsfilm:
A CLOSE SHAVE

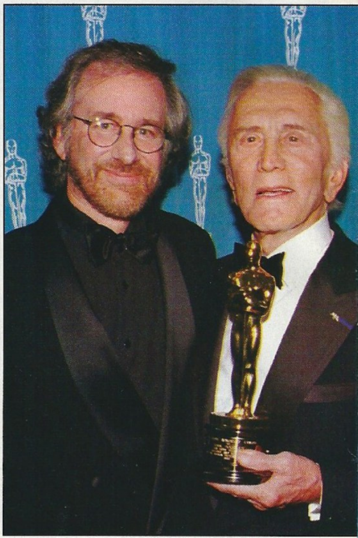
A legjobb rövidfilm:
LIEBERMAN IN LOVE

Életműdíjat kapott:
KIRK DOUGLAS

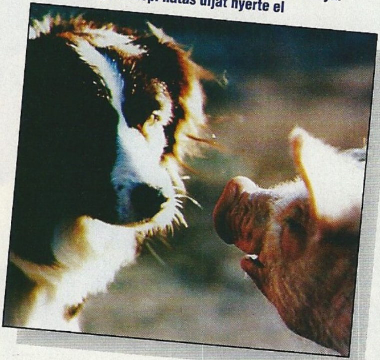
Összesített Oscar-díjak (egynél többször nyert filmek):

5 A RETTENTHETETLEN
2 APOLLÓ 13
2 POCAHONTAS
2 RESTORATION
2 KÖZÖNSÉGES BŰNÖZŐK

(A Magyarországon moziban és/vagy videón bemutatott, bemutatásra váró filmek címét az ismert magyar címmel közöljük, a többit angolul.)

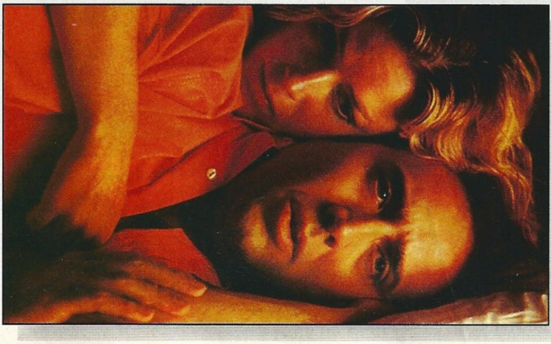
Életműdíjjal jutalmazták Kirk Douglast, akinek a szobrot Steven Spielberg adta át

A *Babe* hét jelöléséből csak egy változott arannyá: a film a legjobb képi hatás díját nyerte el

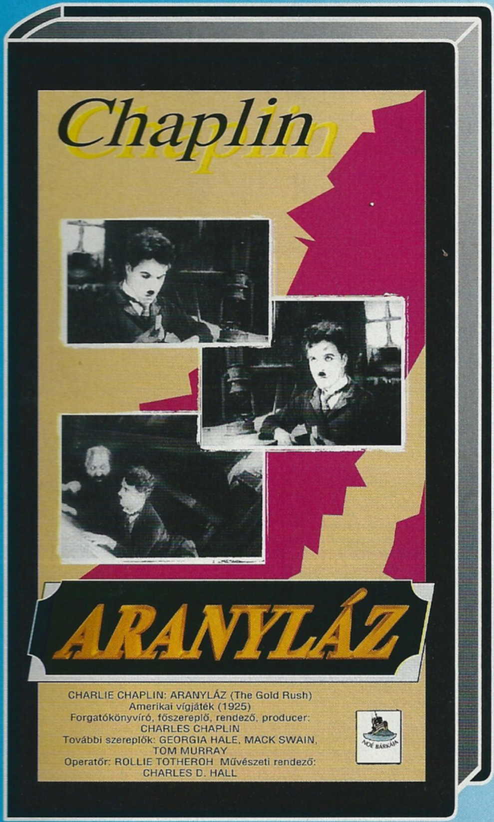

Értelem és érzelem: Emma Thompson Jane Austen regénye alapján készítette el élete első filmforgatókönyvét, mely máris Oscart ért

Nicholas Cage egy alkoholista fiatalembert alakít a *Leaving Las Vegas*ban, az Oscar-jelölt Elisabeth Shue oldalán

FILMKLASSZIKUSOK VIDEÓN!

A legendás nagy nevettető, Charlie Chaplin (1889–1977) klasszikus vígjátéka, melyet a kritikusok a világ egyik legjobb filmalkotásaként tartanak számon.

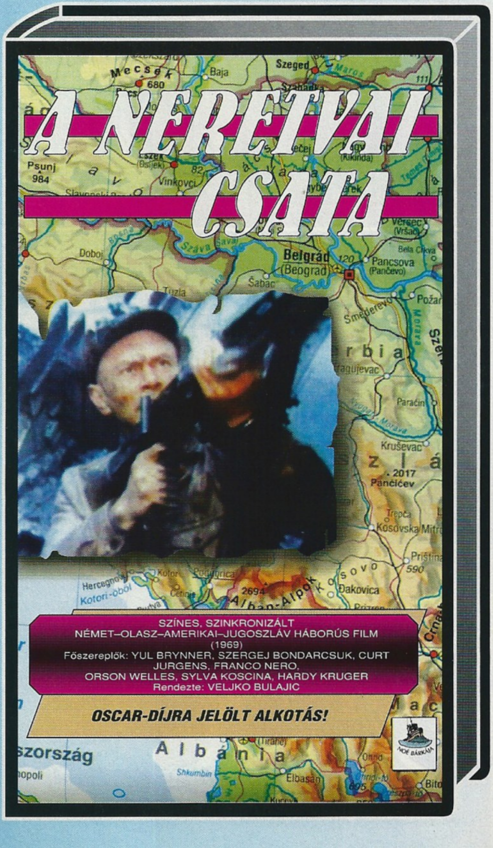
Aranyásók százai vándorolnak a hóval borított pusztaságon. Közöttük van egy csúszkáló, botladozó, szerencsétlen fickó is, Chaplin – elmaradhatatlan sétapálcájával. Az arany után kóborlók nem is sejtik, hogy az embertelen vidéken egy hatalmas medve követi őket. Chaplin lemarad a társaktól, és eljut egy kis kunyhóba. Azonban ott egy gonosz ember fogadja, puskával a kezében...

A film a gazdagságra, jólétre vágyó kisemberről, mindennapi harcáról, a túlélésért való küzdelméről szól megrendítően, mégis fergeteges humorral átszőve, szenzációs, ma már filmtörténeti jelenetek sorában.

OSCAR-DÍJRA JELÖLT ALKOTÁS!

E monumentális film megdöbbentő erővel és hitelességgel ábrázolja a jugoszláv nemzet sorsát eldöntő ütközetet a második világháborúban.

1943-ban Hitler célul tűzte ki, hogy megsemmisíti a Tito vezette délszláv partizánállamot. A partizánok a hegyekben harcoltak, de a túlerő miatt visszavonulásra kényszerültek. A jól felszerelt német haderő bekerítette Tito húszezer főből álló seregét, de ekkor – kéthónapos szakadatlan harc után – egy csel mégis az esélytelenek javára fordította a Neretva partjánál dúló, nagy véráldozattal járó csata kimenetelét.

A kazetták megvásárolható a videóügynökségeknél

Kiadja a NOÉ BÁRKÁJA
1114 Bp., Bocskai út 23. • Tel.: 371-0866

ART-FILMEK

Megjelenés: április 10.

SANGHAJI MAFFIA
(Shanghai Triad)

Sanghaj, 1930. A várost Tang, a Keresztapa, a Zöldek főnöke uralja. az ópiumkereskedelem és a prostitúcióhálózat irányítója. Hatalmának egyik bizonyítéka, hogy megszerezte Sanghaj leggyönyörőbb énekesnője és prostituáltja, Xiao szolgáltatásait. A Zöldek második embere azonban megpróbálja átvenni az irányítást a banda, a város és így Xiao fölött is.
Színes, szinkronizált hongkongi krimi
Főszereplők: Gong Li, Sun Chun
Rendezte: Zhang Yi Mou
103 perc

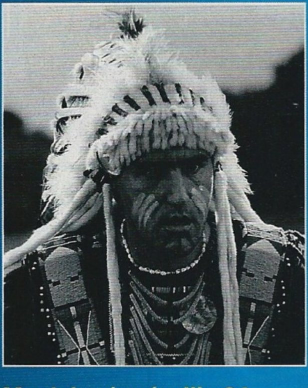
AZ AMATŐR
(Amator)

Filip, az újdonsült apa vásárol egy nyolc milliméteres filmfelvevő kamerát, ezzel szeretné megörökíteni kislánya életének mozzanatait. Filipet főnöke megkéri, hogy készítsen filmfelvételeket egy vállalati ünnepségről. először zavarba jön, de mire elérkezik az ünnepség ideje, már valósággal szenvedélyévé válik a filmezés. A felvett anyagot azonban az igazgató utasítására meg kell vágni...
Színes, szinkronizált lengyel játékfilm
Főszereplők: Jerzy Stuhr, Krzysztof Zanussi • Rendezte: Krzysztof Kieslowski • 110 perc

INDIÁN TÉL

Tamás indián módra kialakított erdei életének a városi hatóság vet véget. A fiú visszatér ugyan a kisvárosba édesanyjához, de itt is felhívja magára a figyelmet különc életvitelével. A társadalomból önmagát kirekesztő Tamás emberi kapcsolatot is csak a társadalmon kívül álló személyektől remélhet. Így találkozik össze Hajnival, a cigánylánnyal, aki menekül reménytelenséggel teli életéből.

Fekete-fehér magyar játékfilm
Főszereplők: Eperjes Károly, Törőcsik Mari, Szőke András
Rendezte: Erdélyi János, Zsigmond Dezső
82 perc

FÉNYÉRZÉKENY TÖRTÉNET

Juli, a harminc év körüli fotóriporter elveszti szerkesztőségi állását. Magánélete is válságban van, mert elvált és albérletben él fiával, valamint barátjával, Csabával. llandóa a konfliktsok az élettársak között, mert Juli sokat dolgozik és keveset van otthon. Anyósa rábeszéli Julit, hogy a gyereket engedje el Németországban élő apjához a téli vakációra. Juli csak akkor döbben rá, hogy becsapták, amikor a nagyszülők a gyerek nélkül térnek vissza Németországból...

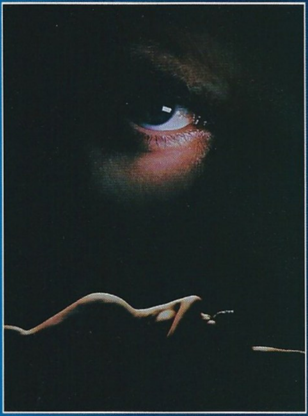
Színes magyar játékfilm
Főszereplők: Ozsda Erika, Rácz Attila
Rendezte: Erdőss Pál
88 perc

Megjelenés: április 24.

Megje

ÉJJELI SZEMEK III.
(Night Eyes III.)

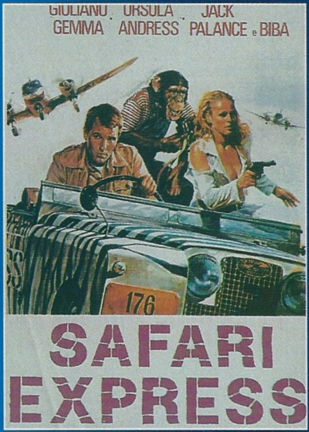
Will Griffith az Éjjeli szemek nevő magán biztonsági szolgálat tulajdonosa. Egy híres tévésztárt, Zoe-t kell megvédenie volt barátjától. A sors által összehozott Will és Zoe szerelmesek lesznek egymásba. Ezt a gyengeséget ellenségeik kegyetlenül kihasználják...
Színes, szinkronizált amerikai thriller
Főszereplők: Shannon Tweed, Andrew Stevens
Rendezte: Andrew Stevens
97 perc

SZAFARI EXPRESSZ
(Safari Express)

John és Howard a Szafari Expressz nevő cégnél dolgoznak, amely turisták részére szervez szafaritúrákat. Kis busszal és sportrepülőgéppel szállítják turistákat. Miután a területen urániumot fedeznek fel, munkájuk kockázatossá válik, mert sokan pályáznak a kinccsel felérő anyagra. John és Howard élete is veszélybe kerül...

Színes, szinkronizált olasz kalandfilm
Főszereplők: Giuliano Gemma, Ursula Andress
Rendezte: Duccio Tessari
104 perc

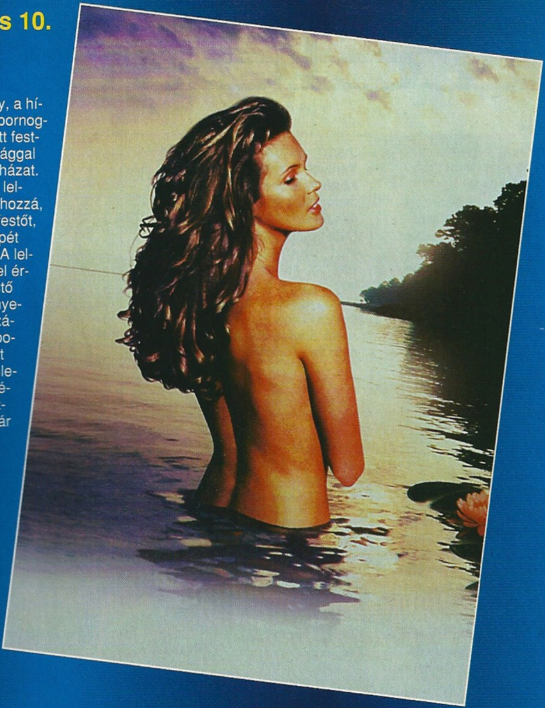

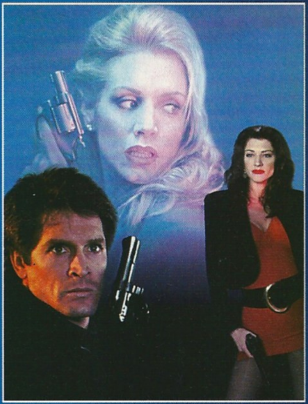
lenés: április 10.

SZIRÉNEK
(Sirens)

Norman Lindsay, a híres festő egyik pornográfnak minősített festményével valósággal sokkolja az egyházat. Egy fiatal angol lelkészt küldenek hozzá, hogy bírja rá a festőt, vonja vissza képét egy kiállításról. A lelkész feleségével érkezik meg a festő csodálatos környezetben lévő házába, amely egy bohémtanya. Az itt tapasztalt különleges, érzéki élmények megváltoztatják a házaspár életét...

Színes, szinkronizált ausztrál játékfilm
Főszereplők: Hugh Grant, Sam Neill
Rendezte: John Duigan
94 perc

AZ ÉJSZAKA MEGSZÁLLOTTJA
(Possessed by the Night)

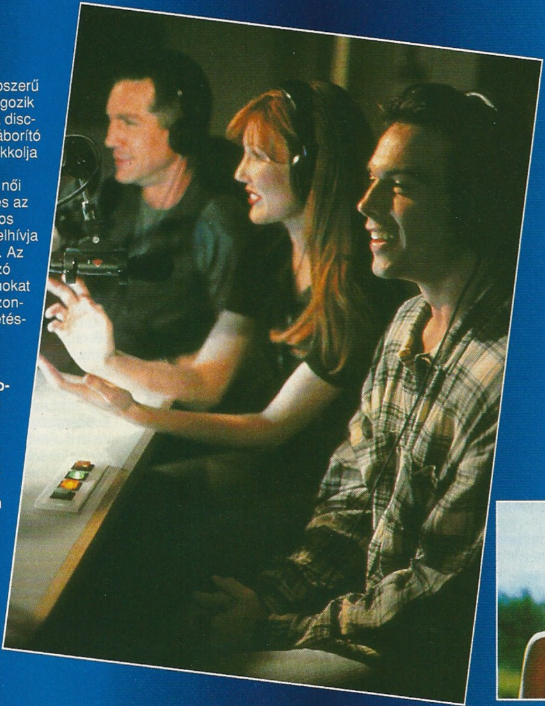
Howard Hansen, a regényíró alkotói válságban van. Kétségbeesésében megvásárolja egy üvegbe zárt, azonosíthatatlan állat mutánsát. Abban bízik, ez talán inspirációt ad számára az íráshoz. a mutáns lény mágikus erejével gonosz varázslatot áraszt magából, így Howard otthonából hamarosan erőszakos és gyilkos bűnbarlang lesz.

Színes, szinkronizált amerikai thriller
Főszereplők: Shannon Tweed, Henry Silva
Rendezte: Fred Olen Ray
83 perc

POWER 98

A Power 98 népszerű rádióadó. Itt dolgozik Korlin Pickett, a discjockey, aki felháborító attrakciókkal sokkolja közönségét. A rendőrség több női holttestet talál és az állítólagos gyilkos rendszeresen felhívja a rádióállomást. Az ügyben nyomozó detektív a nyomokat követve hátborzongató következtetésre jut...

Színes, szinkronizált amerikai thriller
Főszereplők: Eric Roberts, Jason Gedrick
Rendezte: Jaime Hellman
98 perc

HAWAI ÁLOM
(Under the Hula Moon)

Buzz nehéz helyzetbe kerül, amikor börtönből szökött testvére, Turk elrabolja feleségét. Turk túszként magával viszi az asszonyt és a határ felé száguld vele. Buzz mindenre elszántan próbálja megmenteni feleségét ámokfutó testvére fogságából.

Színes, feliratos amerikai vígjáték
Főszereplők: Stephen Baldwin, Chris Penn
Rendezte: Jeff Celentano

Megjelenés: április 24.

Az értelem, m

Ismét Oscar-díjas Emma Thompson

A remekműveknek olykor kanyargós az előéletük. Jane Austen angol írónő 1795-ben, húszéves korában írta meg első regényét, a Dashwood-családról szóló Értelem és érzelem (Sense and Sensibility) című művét. A kézirat csak tizenhat esztendővel később, 1811-ben jelent meg nyomtatásban. A hölgy akkor érzett elég bátorságot ahhoz, hogy a nyilvánosság elé lépjen és önmagát írónak nevezze. Austent az első jelentős angol írónőnek tartják; 1813-ban a *Büszkeség és balítélet,* 1816-ban pedig az *Emma* című regényével is sikert aratott, majd egy évvel később elhunyt. Az országos – posztumusz – hírnév csak jóval halála után köszöntött rá.

Egy huszadik századi producernő, az amerikai *Lindsay Doran* már húsz éve, első olvasásra „beleszeretett" a regénybe, s amikor hollywoodi karrierje már sínen volt, elhatározta, hogy filmre viszi a romantikus történetet. A forgatókönyv megírására a hazáján kívül akkor még alig ismert angol színésznőt, Emma Thompsont kérte fel. Majd 1990-ben sorra járta az öt legnagyobb hollywoodi stúdiót, ám a Warner Brothers, a Paramount, az Universal, a Walt Disney és a 20th Century Fox vezetői mind nemet mondtak. Ők Jane Austen nevét éppúgy nem hallották, mint az első filmsikert akkor már maga mögött tudó Emma Thompsonét. A producernő nem adta fel, s addig kilincselt az immáron Oscar-díjas forgatókönyvvel, amíg sikerült a Columbia Tristar érdeklődését felkeltenie.

Emma Thompsonra közben ráköszöntött a világhír. Első filmjét, a *The Tall Guyt* 1989-ben (színésznő körökben nem is fiatalon, harmincesztendős korában) forgatta. Ám alig négy évvel később, 1993-ban, a *Howards End* női főszerepéért már Oscar-díjat kapott, a *Napok romjai* és az *Apám nevében* című filmekben nyújtott alakításáért pedig mind a Golden Globe-, mind az Oscar-díjra jelölték. Az ötször visszautasított *Értelem és érzelem* immár a filmvásznon is világsiker: a berlini filmfesztiválon az Arany Medve-díjat kapta meg, a Hollywoodban dolgozó külföldi újságírók pedig az elmúlt év legjobb filmjének szavazták meg és a Golden Globe-díjjal jutalmazták. Emma Thompson pedig a forgatókönyvíró díját vehette át. S most a legújabb siker: a filmet hét Oscarra javasolták, s Emmát forgatókönyvíróként és színésznőként egyaránt számításba vették...

Lindsay Dorant régi barátság fűzi Thompsonhoz. (A színésznővel a Los Angeles-i Four Season Hotelben találkoztam, de csupán az interjú kedvéért jött oda. Szívesebben lakik csendesebb környéken, mint szállodákban: a Beverly Hillsben élő producernő vendége volt.)

A producernő tudta, hogy az angol színésznőnek az íráshoz is van „jogosítványa":

– *Emma szívből szereti, s szinte szóról szóra ismeri a könyvet* – mondta. – *Beleéli magát a regény hőseinek helyzetébe, érti a könyv humorát, és ő maga is rendkívül vidám teremtés. Amikor felkértem a forgatókönyv megírására, előbb szabadkozott, mondván: korábban csak háromperces jeleneteket írt. De égett a vágytól, hogy megpróbálkozzék a forgatókönyvírással, és hamarosan munkához is látott.*

– Minden nap héttől tízig írtam – beszélt „munkamódszeréről" Thompson –, majd teázni kezdtem és sírtam... Aztán újrakezdtem az írást...

Simára fésült hajjal, divatos, hosszú blúzban, fekete nadrágban érkezett, hogy interjút adjon; lénye csupa mosoly. Megkérdeztem, hogy lefényképezhetem-e. Bólintott, majd megkért valakit: készítsen közös képet is kettőnkről... Ám tévedés ne essék: e megkülönböztetett rokonszenv Budapestnek szólt!... Kilencven tavaszán, fiatal házasként „csodálatos napokat" töltött férjével a magyar fővárosban.

Remélem, Budapest emléke azt követően sem homályosult el, hogy az elmúlt hónapokban a világlapok címoldalain nem is annyira az *Értelem és érzelem* szerepelt, hanem a *Kenneth Branagh*gal kötött házasság váratlan felbomlása. Interjúk tömegében próbáltak bővebbet megtudni a tömör valóságnál, miszerint Branagh kiköltözött a London melletti közös otthonukból. Jó ideig elzárkózott, hogy magánéletének e kudarcáról beszéljen, de később mind több „kulisszatitok" kiszivárgott. S mint a brit hercegi pár hálószobatitkait, a korábban „a showbusiness királyi párjának" nevezett Branagh–Thompson házaspár magánéletét is beszédtémává lehetett alacsonyítani.

Többnyire a hajdani „álompár", *Laurence Olivier* és *Vivian Leigh* házasságához hasonlították az övékét. Hiszen a „nagy elődhöz" hasonlóan Kenneth Branagh is sikeres színész és rendező, s Olivier mellett ő az egyetlen angol, akit mindkét művészeti ágban Oscar-díjra javasoltak... Ám mint a gyönyörű *Vivian Leigh* későbbi nyilatkozataiból kisejlett: nem volt elégedett férje férfiúi teljesítményével. Nos, Emma Thompson is utalt hasonló aggályokra. Őszintén kimondta: *„Rendkívül szexuális*

vagyok." Arról is szólt, hogy *„az én biológiai órám hangosan ketyeg, Ken viszont rengeteget dolgozik és nagyon fáradt. Úgy érzem, az ő férfiassága néha mankón jár..."* Tavaly mindketten rendkívül sokat dolgoztak, s úgy hírlik, mindössze száz napot voltak együtt. *„A munkánk arra kényszerített, hogy sok időt töltsünk külön, s ez mind jobban eltávolított egymástól minket."*

Szakmai féltékenységet is rebesgetnek.

Branaghot csupán javasolták Oscar-díjra – Thompson viszont át is vehette a szobrocskát. S amíg a színésznő kezdeti sikereit férje filmjeiben aratta, a *Sok hűhó semmiért* 1993-as forgatása óta nem dolgoztak együtt. (Eleinte úgy hírlett, hogy Kenneth rendezi az *Értelem és érzelmet,* aztán mégis *Ang Lee* vezérelte a felvételeket.)

Emma és Kenneth januárban Utah államban, a Sundance Filmfesztiválon találkoztak, ahol az *Értelem és érzelem* mellett Branagh *Hamlet, vagy amit akartok...* című filmjét is vetítették. Az egykori házasfelek nem mondtak véleményt a másik filmjéről, a Hamlet rendezésére készülő Branagh viszont át a volt felesége filmjében Marianne Dashwoodot alakító, húszéves – ugyancsak Oscar-díjra javasolt – *Kate Winslet* angol színésznőt leszerződtette Ophelia szerepére. (Egy korábbi Opheliát, *Helena Bonham Cartert,* aki néhány éve a *Mel Gibson* alakította dán királyfi szerelmese volt, Branagh az „életben" szerződtette. A Frankenstein forgatása óta vele vigasztalódik. Egyesek szerint nem is Emma rátartisága, hanem e kapcsolat vezetett a házasság felbomlásához.)

...De térjünk vissza a jelenből a kezdetekre! Emma néhány nap múlva ünnepli harminchetedik születésnapját: 1959. április 15-én csöppent be egy londoni művészcsaládba. Édesanyja, *Phyllida Law* színésznő, édesapja, *Eric Thompson* színházi rendező volt. Színész a keresztapja, s e családi hagyományt folytatja a nővére is. Minderről ekként szól:

– *Amikor gyerek voltam, szinte csak a színházról hallottam, éjszakákba nyúló beszédtéma volt, amely sosem ért véget. Amíg tizennyolc évesen egyetemre nem mentem, józszerivel azt sem tudtam, hogy más világ is létezik.*

eg az érzelem

S ha „színház az egész világ", a fiatal Emma sem maradhatott ki: sikeres szereplője volt az angol televízió leghosszabb ideig műsoron tartott gyermeksorozatának, a *The Magic Roundabout*-nak. S bár a világhírű Cambridge egyetemén angol irodalmat hallgatott, nem tervezett pályamódosítást. Csupán sokoldalúan szerette volna felvértezni magát választott hivatása gyakorlására.

Már egyetemistaként rendezett, játszott és az egyik producere volt a csak nőket szerepeltető *Woman's Hour* című darabnak. Másodéves hallgató volt, amikor csatlakozott a megannyi brit komikust szárnyra bocsátó Footlights társulathoz (akkoriban a mulattatás, a vígjátékok és komédiák világa vonzotta). Tanult még, amikor feltűnést keltett az edinburghi, rangos színházi fesztiválon. A BBC Tutti Frutti-tévésorozatának szereplője, a Thompson című sorozatnak pedig írója is – azt követően vehette át a brit filmakadémia díját a televíziós sorozatokban nyújtott legjobb női alakításért.

Akárhányszor láttam eddig (az életben vagy televíziós interjú közben, legutóbb pedig könyvének dedikálásakor, ezernyi rajongójának gyűrűjében), a mosolya mindig természetesnek tűnt. A hollywoodi „sztárallűrök" távol állnak tőle. Kiegyensúlyozott ember benyomását kelti.

– *Nyugodt családi környezetben nőttem fel, s a nyugalmamat féltve őrzöm azóta is* – adta e magatartásforma magyarázatát. – *Nem szívesen vitatkozom, kerülöm az összezördüléseket. Nagyon szeretem az embereket, a színészeket különösen, s ha valakinek problémája akad, többnyire képes vagyok megoldani... Szeretem a harmóniát.*

– Vonzódik a zenéhez is?

– *Huszonöt évesen boldog voltam, amikor eljátszhattam a Me and My Girl című musical főszerepét a London West End produkciójában. Számomra mindig is fontos volt a muzsika.*

– Ma alighanem a legismertebb angol filmszínésznő Hollywoodban. Szívesen szerepel amerikai filmekben?

– *A brit színészeknek különös és ellentmondásos a kapcsolatuk Hollywooddal. Valójában nem szeretik a hollywoodi sztárokat, mégis tűzbe jönnek, ha velük dolgozhatnak. Ez olyasféle, mint az amerikaiak vélekedése a brit királyi családról. Amikor Károly herceg az Egyesült Államokba érkezett, tisztelettel és izgalommal fogadták... de közben megmosolyogták. Nos, Nagy-Britanniában a hollywoodi sztárok a maguk módján olyannak tűnnek, mint a brit királyi ház tagjai Amerikában... Ugyanakkor engem is izgatott, amikor felötlött, hogy egy amerikai megasztár, Schwarzenegger partnere legyek a Juniorban. Az meg különösképp érdekes, hogy négy különböző ember került akkor össze: az osztrák Arnold Schwarzenegger, az olasz származású New York-i Danny De Vito, a Csehszlovákiában született rendező, Ivan Reitman, és én, a hidegvérű angol. Ez szinte csak Amerikában adódhat elő.*

– Ha már a Juniorra utalt, a filmben ön mondja a Schwarzenegger megformálta férfiúnak: „Neked kellene terhesnek lenned!" Tanácsolna ilyet az életben is?

– *Ha ez a valóságban megtörténhetne, különös hatást váltana ki... Szerintem a férfiak azért próbálnak élre törni más területeken, mert zavarja őket, hogy a nők adják az életet. Danny De Vitónak három gyermeke van. Azt mondta: a felesége minden terhességekor különös féltékenységet érzett. Úgy látom, a férfiakat zavarja, hogy nem szülhetnek... Ne nevessen ki, ha ostobaságokat mondtam, de én így gondolom!*

Akadnak, akik feministának tartják: tagadja. Az ugyancsak nemrég bemutatott *Carrington* című filmben először vállalt meztelen szerepet (*„a szexjelenetben szükség volt a testemre"*, mondta erről), s a történet szerint egy biszexuális férfivel volt kapcsolata. Meghívták a homoszexuálisok és leszbikusok lapjának szerkesztőségébe, s arról faggatták: vonzódott-e valaha is a saját neméhez. Cáfolta. Aligha kétséges, magánéletének válsága s az azzal kapcsolatos mendemondák megviselték – mégis nyílt, mosolygós, kiegyensúlyozott.

És sikeres!

Amióta Kenneth Branaghgal útjaik szétváltak, a nála nyolc évvel fiatalabb *Greg Wise* társaságában látják. A jó megjelenésű színésszel alighanem az *Értelem és érzelem* forgatása közben találtak egymásra. Partnerük volt *Alan Rickman* is (Brandon ezredest alakítja), aki a *The Winter Guest*et, Thompsonék következő, „családi filmjét" rendezi. Emma együtt szerepel majd édesanyjával, *Phyllida Law*-val. A vásznon is a lánya lesz. Ha nem Branaghgal, hát a mamával – tán' egy újabb Oscar-díjat alapoznak meg közösen...

Földes Tamás
(Los Angeles)

A szerző Emma Thompsonnal

MÁR ODEON ART-VIDEO MEGJELENT

TITO ÉS ÉN
(Tito i ja)

1954, Jugoszlávia. Zorán, a tízéves, kövérkés kisfiú imádja Titót. Elszegényedett, de büszke értelmiségi családja keserű mosollyal figyeli a gyermek szenvedélyét. Zorán másik szerelme, a nála idősebb kislány társ lesz egy izgalmas jutalomutazásban: együtt keresik fel a nagy vezér szülőházát. A fanatikus túravezetővel való sorozatos összecsapások lassan felnyitják a gyerekek szemét.

Színes, szinkronizált jugoszláv film, 1982 • Főszereplők: Dimitric Vojnov, Lara Rostovski, Anica Dobra, Predrag Monojlovic, Voja Brajovic • Rendezte: Goran Markovic

KÁOSZ – RAN
(Ran)

Akira Kuroszawa Lear király történetét (Shakespeare) idézi meg filmjében. A hatalommegosztás szükségszerű és tragikus következményei mellett szépség, időtartam és tökéletes japán érzék példája a *RAN*. Egy öregember története, aki fölfedezi gyermekei gyűlöletét.

A *RAN* nem derűs film: rózsaszínű látóhatárban, kék zászlókkal, gyilkos udvariassággal vázolt apokaliptikus festmény a meztelen középkorról.

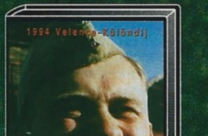
Színes, feliratos francia–japán film
Főszereplők: Nakadai Tatszuja, Tarao Akira, Nezu Jimpacsi, Rju Daiszuke, Harada Mieko, Mijazaki Jasiko
Forgatókönyv: William Shakespeare: Lear király című művéből Akira Kuroszawa, Ogumi Hideo, Maszato Ide
Rendezte: Akira Kuroszawa

AZ ELEFÁNTEMBER
(The Elephant Man)

A film John Merrick megtörtént élete alapján készült, akinek anyját négyhónapos terhesként fellökte egy elefánt. „A legmegdöbbentőbb rajta a hatalmas fej volt. A szemöldökétől egy hosszú vekni formájú csontdudor volt, a tarkójáról viszont egy szivacsos, gömbszerű bőrlebeny lógott, a felülete olyan volt, mint a kelkáposzta levele. A felső ajkából újabb csontdudor állt ki. Ez kilógott a szájából, kifordítva ajkait, így az egész száj csak egy tátongó lyuknak tűnt. A háta rettenetes volt, az egészet lógó bőr borította, mely a csípőjéig ért és ugyanolyan kelkáposztafelülete volt." Így írt Sir Frederick Treves orvos az Elefántemberről, aki 27 évesen halt meg 1890-ben.

Fekete-fehér, feliratos amerikai film, 1980
Főszereplők: Anthony Hopkins, John Hurt, Anne Bancroft, John Gielgud
Rendezte: David Lynch

Rendkívüli ajánlat a Dobogókői vásárra CSAK EZEN A KÉT NAPON!

Az Odeon összes '93, '94, '95-ben megjelent filmjének ára: 1500 Ft + áfa. Az 1996-ban megjelent filmeké 2500 Ft + áfa.

Ügynökeink:
Interfilm 1126 Bp., Németvölgyi út 66. Tel.: 155-9094 • **Video Nívó** Bp. XIII., ker. Vág u. 9. Tel.: 149-1335
Multi Home Video 1114 Bp., Bocskai út 23. Tel.: 371-0867

1136 BUDAPEST XIII., HOLLÁN ERNŐ U. 7. TELEFON ÉS FAX: 131-6776

Rendezte:

AKIRA KUROSAWA

***A vihar kapujában* (Rashomon) világbemutatójával tűnt fel a nemzetközi filmtérképen a japán rendező. A velencei fesztivál 1950-es évjáratú Arany Oroszlánja, valamint az amerikai filmakadémia legjobb külföldi filmnek járó Oscar-szobra a jó filmnek, a szokatlan megközelítésnek és a távolkeleti „ízeknek" szólt. Huszonöt év múlva - hatalmas sikerek és bukások, gazdagság és anyagi csőd után - újabb Oscar-szobor került gyűjteményébe a Dersu Usaláért, majd újabb csaknem másfél évtized múlva, 1989-ben egy harmadik is, ezúttal ekkor 28 filmet számláló életművéért. *„Még nem fejeztem be"* - szabadkozott a halk szavú mester. S három éven belül újabb három filmmel jelentkezett. Ma a filmvilágban Antonioni mellett - akinek nagy tisztelője - a világ legnagyobb aktív rendezőjének ismerik el. Nyugatinak, modernnek, mert témáinak megközelítése intellektuális, mégis könnyen „fogyasztható".**

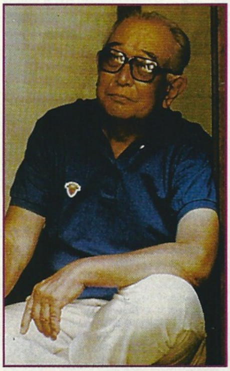
Munkamódszeréről, melyet már legelső filmjeinél kialakított, legendák terjedtek el. Részletes forgatókönyveit a világtól elvonulva, alkotótársai és sok üveg szaké társaságában írja. (Pályája kezdetén másoknak is írt forgatókönyveket, napok alatt egyet-egyet.) A jeleneteket többszáz vázlatrajzon dolgozza ki, precízen, egészen a ruhamintázatig. A jeleneteket addig ismételteti a színészekkel, amíg nem érzi tökéletesnek. A beállításokat más-más nézőpontból egyszerre több kamera veszi – olykor kilenc is –, hogy a film atmoszférájának legmegfelelőbb kerüljön a végleges tekercsre. A keleti filmeknél nem az akció, hanem az „atmoszféra" fontosabb.

A forgatási napok az éjszakába nyúlnak. Tapasztalatok szerint így érnek be a legjobb gondolatok. A „tenno" (császár) ragadványnéven a zsarnoki – valójában humánusan szigorú – főnöknek, valamint a kivételezett helyzetnek szól, melynek anyagi előnyeit a rendező hosszú ideig élvezte. Az aprólékos műgond, az aranymosáshoz hasonló letisztulás után szemétre került filmkilométerek hatalmas költségeket produkáltak. *Véres trón* című filmjéhez a Fuji-hegységben – ahol a rendező nyaralója is található – kővárat építtetett, az íjakból valódi nyílvesszők röppentek, mindez a hitelesség szolgálatában. A művészet célja ugyanis a tökéletesség elérése – s ezt a rendező mindig szem előtt tartja. *„Vagy spórolunk vagy alkotunk"* – vallja. Míg egy gyakorlatiasan gondolkodó filmes időt és pénzt takarít meg azzal, ha a beállításokat helyszínenként – a forgatókönyv időrendjétől függetlenül – rögzíti, Kurosawa mindig a forgatókönyv kronológiája szerint halad. Forgatókönyveit előre kiszemelt színészekre írja. Filmjeiben vált világhírűvé *Toshiro Mifune* és *Takashi Simura*. Stábjában szeret ismerős arcokat látni. A legjobb operatőr, *Kazuo Miyagawa* fényképezte *A vihar kapujában*t és *A testőr*t. Díszlettervezője *Yoshiro Muraki*, filmzenéit többek között *Fumio Hayasaka* és *Masaru Sato* jegyzik. Filmjeit pedig önmaga vágja.

Magánemberként a látványos filozofikus szamurájfilmek és individualista társadalmi krimik rendezője békés családi életet él *Yoko Yaguchi*val, *A legszebb* című 1939-es japán mozi könnyes szemű brigádvezetőjével, akit elég volt meglátnia, hogy megszeresse. Két fiuk közül az egyik, *Hisao* a színészi pályán jeleskedik.

A tokiói újságok a negyvenes évek végén sokat cikkeztek a rendező viszonzatlan szerelméről egy színésznő iránt. Ezen felbuzdulva *Botrány* címmel filmet rendezett az újságok szenzációéhségéről, egy festőről és egy énekesnőről, akiket a lapok hírbe hoznak, mire a sértettek perbe fogják a sajtót. Ám a lap az ügyvédet is megvesztegeti. A pert mégis elveszítik, mert az ügyvéd az igazság oldalára áll. *„Biológiai szükséglet, hogy egy nehéz filmet egy mindenki számára élvezhető könnyű kövessen"* – állítja Kurosawa. Ezúttal a legjelentéktelenebb alkotást követte a legjelentősebb, *A vihar kapujában.* A japán kritikusok érthetetlennek nevezték a filmet. Az Italofil akkori japán képviselője viszont magával vitte kópiáját a velencei fesztiválra, ami a negyvenéves távolkeleti filmesnek a világhírt hozta; díjak, elismerések özönét.

Több filmjét bevallottan a nyugati kultúra nagyjai, Dosztojevszkij-, Shakespeare-művek alapján írta. Befogadta a nyugati hatást, de maga is plagizálásra adott alkalmat. *A hét szamuráj* a hollywoodiakat *A hét mesterlövész* címmel a Kurosawa-mozi újraforgatására sarkallta és ugyanígy Kuroszawától ered az *Egy maroknyi dollár* és *A hét merész kaszkadőr* ötlete is. Képességeit minden filmes műfajban kipróbálta. Nagyra értékelt és bukott filmek rajzottak ki stúdiójából. Egyik csődbe ment vállalkozása után felvágta az ereit, melyet hosszú hallgatás előzött meg és követett. Tettére utóbb ő sem talált magyarázatot. Hacsak nem azt, hogy a filmes-mikádó maga is szamurájok leszármazottja, akik megalázó helyzetekben köztudottan inkább a kardjukba dőltek.

AKIRA KUROSAWA LEGISMERTEBB FILMJEI:

JUDO LEGENDA (*JUDO SAGA*, 1943) FI.
A LEGSZEBB
(*THE MEAT BEAUTIFUL*, 1944) FI.
VESZETT KUTYA (*STRAY DOG*, 1949) FI.
A VIHAR KAPUJÁBAN
(*RASHOMON*, 1950) TÁRSFI. (*ODEON*)
FÉLKEGYELMŰ (*THE IDIOT*, 1951) FI.
IKIRU (1952) FI.
A HÉT SZAMURÁJ
(*THE SEWEN SAMURAI*, 1954) TÁRSFI., R.
VÉRES TRÓN
(*THRON OF BLOOD*, 1957) PR., FI.
REJTETT ERŐD
(*THE HIDDEN FORTRESS*, 1958) PR., FI.
A GONOSZOK JÓL ALSZANAK
(*THE BAD SLEEP WELL* ,1960) PR., FI.
A TESTŐR (*THE BODYGUARD*, 1961), FI.
SANJURO (1962) TÁRSFI.
ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT
(*HIGH AND LOW*, 1962) FI.
RŐTSZAKÁLLÚ
(*RED BEARD*, 1965) TÁRSFI.
DODES'KA-DEN (1970) PR., FI.
DERSU USALA (1975, SZOVJET-JAPÁN)
ÁRNYÉKLOVAS (*THE SHADOW WARRIOR/KAGEMUSHA*, 1980) TÁRSFI.
KÁOSZ (*RAN*, 1985) FI.
AKIRA KUROSAWA: ÁLMOK
(*AKIRA KUROSAWA'S DREAMS*, 1990) (*ODEON*)
AUGUSZTUSI RAPSZÓDIA
(*RHAPSODY IN AUGUST*, 1991)
MÉG NEM (*MADADAYO*, 1993)

A FILMEK ISMERT ANGOL CÍMEI MELLETT AZ EREDETI JAPÁN CÍMEKTŐL ÁLTALÁBAN ELTEKINTETTÜNK.
FI. = FORGATÓKÖNYVÍRÓ
V. = VÁGÓ
PR. = PRODUCER

Akira Kurosawa 1910. március 23-án született Tokióban egy szamurájok hagyományait ápoló, katonatisztből lett gimnáziumi tornatanár hetedik gyermekeként. 18 éves korára egy fejjel magasabbra nőtt átlaghonfitársainál. Nyugati festészetet tanult a nyugati iskolát követő Doshusha tanodában, valamint filozófiát. A filmezést kereső foglalkozásként választotta bátyja, *Heigo* javaslatára, aki tokiói mozikban némafilmek kommentátoraként dolgozott, majd szerelmi bánatában öngyilkos lett. Akira egy rendezőasszisztensi állást pályázott meg a japán filmgyárban az akkori „király", *Yamamoto* mellett, amelyre ezernél több jelentkező közül választották ki a japán filmgyártás hibáiról írt dolgozata, valamint egy személyes beszélgetés alapján. Yamamotónak igen megtetszett az ifjú titán, aki eleinte teát szolgált fel a mesternek, később forgatókönyveket írt, majd filmjeiben egész jeleneteket rendezett. Kuroszawának semmibe nem kellett beletanulnia – írják róla –, mert amit a filmekkel csinált, az kezdettől jó volt és különleges tehetségről árulkodott. Mialatt a japán filmgyár, a későbbi Toho kipottyantott egy-egy háborús kommerszet, Kurosawa forgatásokon bámészkodott, moziban ült és írta egymás után a forgatókönyveket, melyek közül kettővel állami díjat nyert, de a rendezés

még váratott magára. Végül a *Judo legendájára* a negyvenes évek elején rábólintottak a hivatalos szervek, mert megfelelt a háborús propaganda kritériumainak: Sugata Sanshiro felkeres egy mestert, akitől el akarja sajátítani a jujitsu fogásait. A testi ügyesség lelki tartással kell párosuljon. A látványos jujitsu-verekedések mellett a feszültség tetőpontján a tanítvány vízbe ugrik és egy karón csimpaszkodva tölti az éjszakát. Ez érleli meg lelki átalakulását.

A vihar kapujában (Rashomon)

Ahhoz, hogy valamit megértsünk, idő kell – vallják a japánok –, mert érzékeink csak kellő exponálási idő után működnek.

A rendezést a nyugati világban mindenütt az önkifejezés eszközének tekintik. Nem véletlenül lett a legnyugatibb japán rendező Kurosawa. Korai, máig egyik leghíresebb filmjében, *A vihar kapujában* című alkotásban egy favágó meséli el a címadó kapunál az eső elálltára váró két idegennek, egy papnak és egy közembernek egy bűntény történetét, amelynek szemtanúja volt az erdőben, majd a bíróság előtt tanúskodott. Egy bandita megtámadott egy szamurájt és a feleségét. A nőt férje szeme láttára megerőszakolta, a szamuráj meghalt. Vagy öngyilkos lett, vagy a bandita ölte meg. A bandita, a feleség, a férj megidézett szelleme és a favágó mint egyetlen szemtanú a bíróság előtt az esetnek más-más verzióját adják elő. Mire a favágó a kapunál befejezi az eset elbeszélését, az eső eláll és egy gyerek kerül elő, akitől a közember elszedi a ruháit, amin a másik kettő megbotránkozik. „Aki nem önző, az elpusztul" – mondja a közember, hogy igazolja tettét, egyben válaszképp a favágó történetére. A favágó úgy dönt, hazaviszi a gyereket hatodiknak a sajátjai mellé. Ezzel kiegyenlíti a számlát saját lelkiismeretével, amiért az erdőben ellopta a szamuráj halálát okozó tőrt. És ezzel visszaadja a pap emberi jóságba vetett hitét.

A gyilkosság története a tárgyaláson részt vevők vallomásainak megfelelően négy különböző verzióban jelenik meg előttünk. De a kifinomult kameramozgatás, a hosszú kamerautaztatások lehetővé teszik, hogy alig érzékeljük, egy és ugyanazon történet megismétléséről van szó. Kurosawa egy kívülálló objektívebb nézőpontját is választhatta volna, de őt jobban érdekelte, milyen a szereplők viszonya saját hazugságaikhoz: *„A szereplőknek határozott elképzelésük van önmagukról. Az események azonban másnak mutatják őket, mint amilyennek látszani szeretnének."*

Kurosawa gyermekkora óta nagy rajongója az orosz irodalomnak, elsősorban Dosztojevszkij műveinek.

Dersu Usala

A *Félkegyelmű* filmre adaptálását már *A vihar kapujában* előtt tervezte, de csak utána valósította meg. A négyórásra sikeredett marathoni darab a rendező tiltakozása ellenére felére kurtított verziója nem ragadta magával a japán közönséget.

Miközben a rendezőt a határokon kívül *A vihar kapujában* miatt ünnepelték a filmbarátok, a határokon belül az *Élni* című szívfacsaró mozijával vívta ki a honiak elismerését. Egy skrupulus munkavezető, miután tudomást szerez halálos betegségéről, eleget téve néhány munkásnő kérésének, végrehajtja élete legjobb és egyben legjelentősebb cselekedetét: parkot létesít egy mocsár helyén. Tipikusan modern japán film, amelybe könnyedén belevitte a csodált Dosztojevszkij-regényekből az emberi együttérzést.

Kurosawa 1954-ben készítette el mindenki számára élvezhető filmjét, történetesen *A hét szamurájt*, amely már címéből ítélve is verekedős szamurájmozi. Színtere egy XVI. századi falu és környéke. A falu vénei szamurájokat fogadnak fel, akik élelmezésükért cserébe hajlandók megvédeni a falut a banditáktól. A katonák megérkeznek, de teljes a bizalmatlanság mindkét oldalon. A parasztok elrejtik lányaikat. Az egyik szamuráj birkózás közben rájön a fiúruhába bújt szépség titkára, szerelem szövődik közöttük. A faluban csatában alulmaradt szamurájok fegyverei kerülnek elő, ami feldühíti a harcászat tanult mestereit. A támadó rablókat a szamurájokkal megerősített falusiak egymás után lövik le, de a banditák fegyvereinek paraszt és szamuráj áldozatai is akadnak. Három szamuráj marad életben. A szerelmes Katsusito, aki elindul szerelme, Shino után, és Kanbei, aki útra kel levakarhatatlan társával, miközben levonja a végkövetkeztetést: „megint a falusiak győztek, nem mi". Kurosawa híres easternwesternjének 208 perces eredetije inkább humanizmusa miatt megkapó, mint fantasztikus és erőteljes akciójelenetei miatt. Ez utóbbiak csak felet tesznek ki a film három órájából. Kurosawa – ahogy már a *Rashomon*ban – a természetet is bevonja a játékba: fúj a szél, elered az eső, a természet nyugtalan, a történet békés vagy épp fordítva.

Dodeskaden

Álmok

Következő nekifutásával az atomveszélyt vette célba, viszont amíg eastern-westernje telt kasszákat hozott, a *Félelemben élni*vel nagyot bukott. Forgatókönyvét egy újsághírből írta. A Bikini-szigeteknél egy kísérleti hidrogénbomba robbantásakor megfertőződött egy arra tévedt japán halászhajó legénysége, ami Japánban hatalmas tömeghisztériát váltott ki.

Kiheverve a kudarcot, Akira Kurosawa nekilátott, hogy a *Félelemben élni* lényegét alkotó elgondolást a sors elkerülhetetlenségéről sikeresebb formában ábrázolja. Shakespeare *Machbet*je erre a legmegfelelőbbnek mutatkozott. *A véres trón* színhelyét a középkori Japánba tette, hőse sorsát boszorkányok nem lévén szellemekre bízta. A rendezőtől megszokott lenyűgöző képi világ, homályos, alacsony vártermek, gomolygó ködök, a folyosókon suhanó árnyak, maszkokat viselő szellemek. A végkifejletet vészjósló jelek előzik meg. Az erdő kivágott fái közül a madarak a várba menekülnek, ahol lakóira támadnak. Ennek a jelenetnek horrorhatására építette később Hitchcock *Madarak* című filmjét.

Első szélesvásznú filmje, a *Rejtett erőd* 1958-ban rengeteg pénzbe került, de a mozipénztáraknál is kemény küzdelem folyt. E kedvező jelek arra bátorították Kuroszawát, hogy megalapítsa önálló filmvállalatát. Mindjárt első filmjével 1960-ban nagyot bukott. *A gonoszok jól alszanak* – különös cím, ami azt sejteti, ha a mozi nem kosztümös, akkor csak a korrupcióról szólhat.

A testőr (1961) vándorló szamurája, különleges ügyességgel megáldva a kardforgatás tudományában, elég okos ahhoz, hogy nagyhatalmú megbízóit egymás ellen kijátssza, miközben karba tett kézzel messziről figyeli véres gyilokhadjárataikat. S miután így ártalmatlanná tette a falu népét sakkban tartó hatalmasokat, elballag. E kardvívó – kommersz – paródiában levágott tagok röpködnek, groteszk óriások és torzszülöttek verekszenek, a szamuráj magányos hős, a parasztok gyávák, a gazdagok gonoszak. *A testőr* folytatásában a *Sanjuró* humorát előkelő hölgyek helyzethez nem illő finomkodó viselkedése adja.

Egyik vállalati igazgató barátjának a gyerekét váltságdíj reményében elrabolták, s ez igen megrendítette Kuroszawát. Edward Beck krimijéből megírta az *Ég és föld között* (Menny és pokol) forgatókönyvét: az emberrabló, akit a mindennapi megélhetés gondjai gyötörnek, ablakából egy gazdag ember házára lát, s a gazdagság irritáló látványa érleli meg benne a bűnös elhatározást. A mozi elviselhetően langyos fogadtatása után *Rőtszakállú*jával 1965-ben „mai Japán" témában remekelt: egy idősebb közkórházi orvos lehozza a földre túl ambiciózus segédorvosát. De a film, amellyel rendezője minden költségvetést és határidőt túllépett, hiába volt sikeres, a befektetőknek oly sokba került, hogy telt házak mellett is alig „érte meg".

A filmbusinessben elterjedt, hogy túl drága rendező, még akkor is, ha a legjobb. Az elkövetkező öt évben csak külföldiek keresték meg nem elég csábító ajánlataikkal. Három japán rendezővel filmvállalatot alapított *Négy testőr* néven, és megrendezte a *Dodes'Ka-den*t, első színes filmjét, amellyel ismét csődbe jutott. Rátört a depresszió, s nevét legközelebb csak újabb öt év múlva lehetett hallani.

A Moszfilm megbízásából az orosz utazó, Arszenyev visszaemlékezéseiből írta meg második Oscar-díjas filmjét, a *Dersu Uzalá*t. Arszenyev tajgai expedícióján ismerkedik meg a nomád Uzala törzsből való nanáj vadásszal, Dersuval, aki a tajgában nagyszerű vezetőnek bizonyult. Évek múlva ismét találkoztak, s ekkor közös kalandok után az orosz utazó magával vitte a városba. Dersut idővel irritálni kezdte a városi élet és visszatért a tajgára, ahol meggyilkolták, feltehetően Arszenyevtől ajándékba kapott drága fegyveréért. Kurosawa nem titkolta: *„Szebbnek tartom a múltat, erkölcseit, szokásait, öltözetét, életstílusát. Régen mintha többet értek volna az emberek."*

Az *Árnyéklovas*t (Kagemusha) 1980-ban már az amerikai 20th Century Fox pénzelte, két ifjú hollywoodi, *George Lucas* és *Francis Ford Coppola* közbenjárására. A Kagemusha jelentése hasonmás – a középkorban játszódik s az ősi magas arisztokráciát vonultatja fel teljes testi-lelki, erkölcsi pompájában. Arra a japán történelemben példátlan csatára kereset magyarázatot, amelyben a Takeda törzs minden tagja elpusztult, mintha kollektív öngyilkosságot követtek volna el. A rendező félezer vázlatrajzot rajzolt elő, beleértve a szamurájok páncélzatát is. Az *Árnyéklovas*t, ezt a monumentális mozgó csatafilm-freskót Cannes-ban Arany Pálma-díjjal tüntették ki.

Káosz

*A káosz*ról (Ran) már a forgatási munkálatok befejezése előtt úgy írtak, mint Kurosawa életművének csúcsteljesítményéről, amellett hogy ennél nagyobb költségvetéssel japánfilmet még nem forgattak. A rendező fantáziáját a japán történelem egy különös sorsú alakja ragadta meg, akit politikai nézetei miatt fiatalon eltávolították a császári udvarból, és nagy harmóniában élte le vidéki nemesi életét. *„Miközben azon gondolkoztam, mi lett volna Mori Motomari családjának jövője, ha fiai nem élnek ilyen harmóniában apjukkal, Lear király jutott eszembe. De eredetileg nem a Lear király japán verzióját akartam elkészíteni."* Kurosawa a lassan kibontakozó történet epikus részei közé, melyek különféle jellegzetes japán belső terekben játszódnak, két olyan csatajelenetet helyezett el, amilyet néző csak Kurosawa-filmben láthat. *„Ezek után ha akarná se tagadhatná le, hogy szamurájok leszármazottja"* – írta a kritika a filmről, mely a tavasz hazai tékaújdonsága lesz, *A vihar kapujában* után a második Kurosawa-film kazettán. A *Káosz* a legjobb jelmez Oscarját érdemelte ki s jelölték a legjobb film, művészeti rendezés, operatőr kategóriákban is.

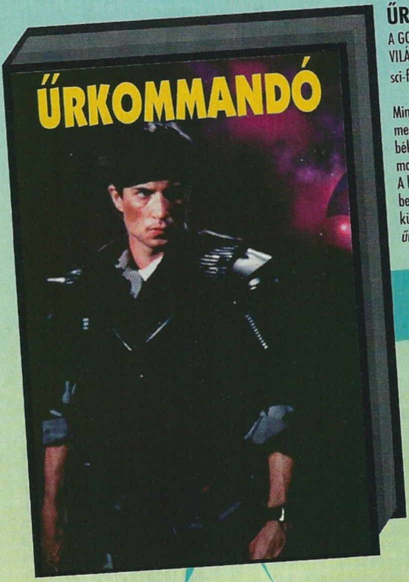
1990-es filmje, a *Kurosawa: Álmok* kilenc apokaliptikus látomás vagy álom, ahogy azt minden idők (egyik) legnagyobb filmrendezője, a 80 éves Kurosawa celluloidra álmodta. Az egyikben *Martin Scorsese* Van Goghot jeleníti meg. *Richard Gere* az 1991-es *Augusztusi rapszódiában* önmagát. Kurosawa legutóbbi filmje, a *Még nem* még nem érkezett meg.

Varga Mária

ÁPRILISI FILMAJÁNLATUNK

PREMIER INTERNATIONAL

VIDEO RENT

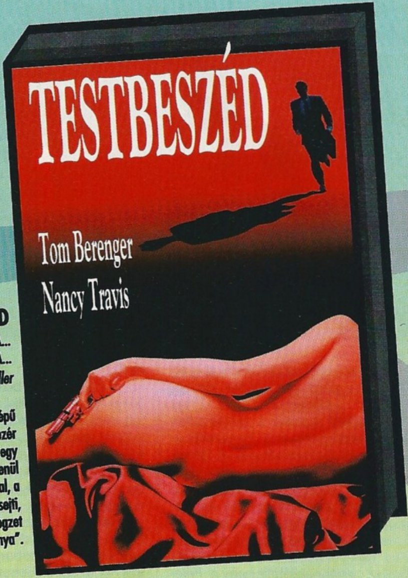

ŰRKOMMANDÓ

A GONOSZSÁG OLYAN, MINT A VILÁGEGYETEM: VÉGTELEN.

sci-fi akció

Mindenre elszánt űrkalózok megzavarják az Egyesült Bolygók békéjét: elrabolnak egy magasrangú kormányhivatalnokot. A kormány elhatározza, hogy beveti legmagasabb fokon képzett, különleges alakulatát, az *űrkommandósokat...*

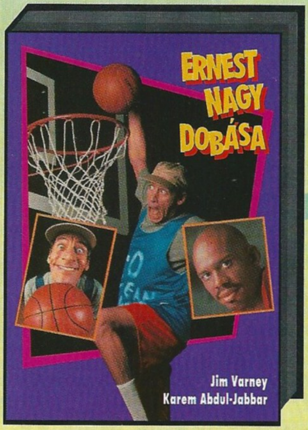

TESTBESZÉD

SZERELEMRE VONZOTTA... ÉS BŰNBE TASZÍTOTTA...

thriller

Gavin (TOM BERENGER) jóképű ügyvéd, aki éppen egy maffiavezér védelmét látja el. Mikor egy autóbaleset során véletlenül megismerkedik Dorával, a sztriptíztáncosnővel, még nem sejti, hogy számára ő lesz a „végzet asszonya".

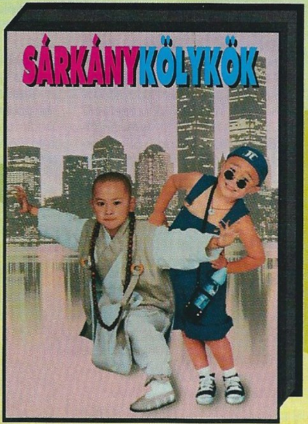

RABLÓ–PANDÚR 2.

KISEBB ÉS GYENGÉBB... NANÁ, HOGY Ő GYŐZ!

akció-thriller

A tizenegy éves Stuart nyaralás helyett csatlakozik a mesterséges intelligencia létrehozásán fáradozó kutatáshoz. Rájön azonban, hogy a rendszerben valahol egy kalóz garázdálkodik, aki szupertitkos államtitkokat próbál megszerezni. A hálózati macska–egér-játék rövidesen kilép a komputer-mederből, és a kisfiúra vadászó bérgyilkosok képében jelentkező életveszélyes fenyegetéssé válik...

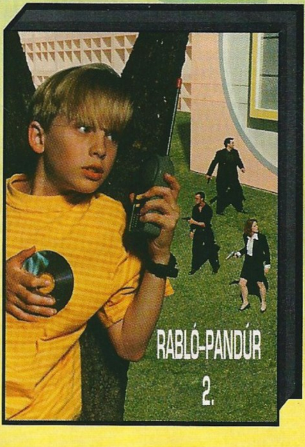

ERNEST NAGY DOBÁSA

...AVAGY KÉTBALKEZES PALINK ÉS A KOSÁRLABDA PALÁNK.

vígjáték

Ernest ezúttal a kosárlabdában jeleskedik, ámde körülbelül annyi esélye van ebben a sportágban, mint vakondnak a céllövészetben. Egy napon azonban homlokon csókolja a Kosárlabda Múzsa, és ettől kezdve hősünk virtuóz dobásai olyanok, mint a modern biztonsági öv: hárompontosak. És miközben ő a pályán az emberfogásos technikában jeleskedik, a néző valami egészen mást fog: a hasát!

SÁRKÁNYKÖLYKÖK

NE BÁNTSD A KISEBBET! VISSZAÜT.

Karate-akció

Két kínai kiskölyök Hawaiiba utazik, hogy képviselje hazáját a Nemzetközi Harcművészeti Versenyen. Váratlanul azonban nagyon is valóságossá válik számukra a küzdelem: azt a feladatot kapják, hogy szerezzenek vissza egy titkos dokumentumot, amelyet az öreg Hung mester lopott el...

1025 BUDAPEST, SZÉPVÖLGYI ÚT 128.
Telefon: 250-4523 Telefon/Fax: 250-4106

GALAXY

Dennis Hopper

BOSZORKÁNYÜLDÖZÉS

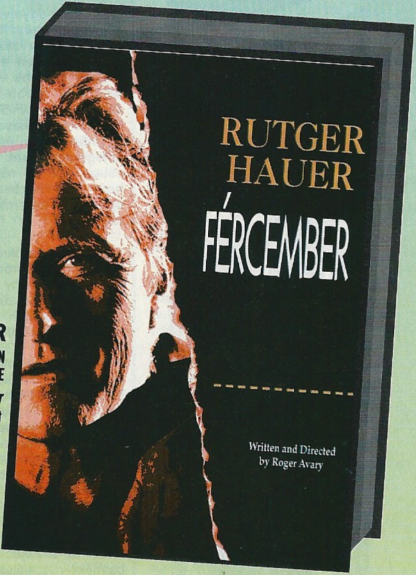
HOLLYWOOD VARÁZSLATOS VÁROS.
DE A VARÁZSLATTAL ÖLNI IS LEHET.
thriller

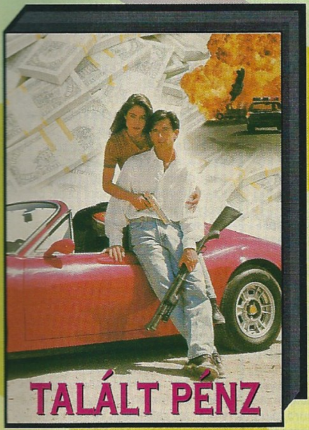
Phillip Lovercraft magánnyomozónak minden ravaszságát elő kell szednie, hogy barátnőjét, a Hypolita névre hallgató boszorkányt, akit egy filmcézár meggyilkolásával vádolnak, megmentse a "politika máglyájától", hiszen a közhangulat éppen ekkoriban kezd a divatos mágia ellen fordulni

FÉRCEMBER

EGY MODERN FRANKENSTEIN TÖRTÉNETE
fantasztikus–horror

A több tucat hullából összefércelt mesterséges ember rendelkezik egy veszélyes tulajdonsággal, ami nem szerepelt a tervben: emlékezik. Éjjelente azoknak a szerencsétleneknek a rémálmai gyötrik, akiknek testrészeiből megteremtették őt...

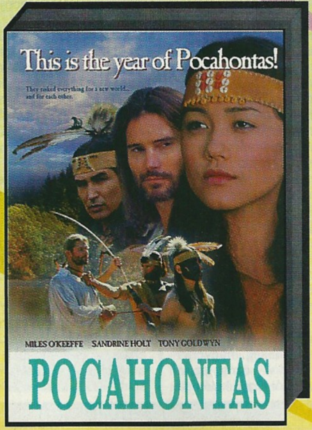

POCAHONTAS — EGY LEGENDA SZÜLETÉSE

1996 — POCAHONTAS ÉVE.
A LEGENDA MEGELEVENEDIK — RAJZFILM UTÁN EZÚTTAL ÉLŐ SZEREPLŐKKEL.
romantikus kalandfilm

John Smith-t, az Újvilágba érkező telepest az indiánok elfogják, és halálra ítélik. Az életét kioltani készülő, magasba lendülő kést megállítja a levegőben Pocahontas, a gyönyörűséges indián hercegnő, mégpedig az egyetlen lehetséges módon: szerelmével. Az élő szereplőkkel készült film bemutatja, hogyan született meg a vérszomjas gyűlölettel dacoló tiszta szívű indiánlány legendája.

TALÁLT PÉNZ

KÖNNYEN SZERZETT PÉNZ KÖNNYEN VÉSZT HOZ.
akciófilm

Amikor Francesca és Jack talál egy tárcát, benne majdnem 3 millió dollárral, még nem sejtik, hogy mi vár rájuk: Zsaruk és bérgyilkosok egész hada ered ugyanis a nyomukba, olyan lélegzetelállító hajszában, melynek során robbanások, kocsitörések, tűzpárbajok és gyilkosságok követik egymást pillanatnyi megállást sem engedve sem nekik, sem pedig a nézőnek.

TŰZVIHAR

EMBERSÉGES GÉPEK, GÉPIES EMBEREK.
sci-fi

A távoli Marcus 4 bolygó véreskezű diktátora, Brinkmann, leszámol volt alkalmazottjával, Bobbyval, aki a lázadó androidok oldalán harcol. Nem sejti azonban, hogy Bobbynak van egy ikertestvére, aki bosszút esküszik, és elindul, hogy a végső leszámolás perzselő tűzviharába kényszerítse Brinkmannt.

főteszt

*A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek. A tesztet készítette és összeállította:* ***Géczy Géza.***

Szolgáltatás felsőfokon

Grundig és Philips Hifi sztereó képmagnók

Idestova jó egy éve, 1995 februárjában mutattunk be utoljára Hifi videókat, igaz akkor egy átfogó teszt keretében egyszerre öt típust is módunk volt összevetni. Most két újabb készüléket: a *Grundig GV HiFi/5*-öt és a *Philips VR 757*-et hasonlítjuk össze egymással és némileg korábbi feljegyzéseinkkel. Mindennek csupán az ad némi pikantériát, hogy menet közben derült ki: a két típus nem esik messze egymástól.

Bár a Hifi videókról nem egy esetben volt már szó rovatunkban, mégis érdemes néhány gondolat erejéig visszautalni e készülékek sajátosságaira, elsősorban azok kedvéért, akik kevésbé járatosak a technikában.

A normál videómagnóknál a forgó fejdobbal felvett képjelek mellé a hangjel az ún. állófejes sávon a szalag szélére mágnesezve kerül fel, hasonló technikával, mint a hangmagnóknál. A szalag igen lassú sebességéből adódóan ez azonban komoly korlátot szab mind a hangátvitelnek, mind a jel/zaj-aránynak és a nyávogásnak is.

A Hifi videóknál, miközben a kísérőhang megmarad monó rögzítéssel az állófejes sávon is (hogy bármikor visszajátszható legyen hagyományos magnón is), addig egy lényegesen jobb visszaadást nyújtó módon, a videófejdobba épített forgó hangfejekkel – az ún. helikális sávokon – a képjelekkel együtt, de azoktól különválasztható módon is rákerül a videószalagra. Ez a hangjel sztereó rögzítésű, frekvenciaátvitele könnyedén teljesíti a 20 Hz–20 kHz-es átvitelt, jel/zaj-aránya a CD-minőséget közelíti, és nyávogása ezrelékekben mérhető. Az ilyen magnók felezett sebességre (LP = hosszan játszó üzemmód) is képesek, vagyis négy videófejük van, s mivel ehhez járul a két új hangfej, így előlapjukon nemegyszer ott díszeleg az erre utaló 6 fejes felirat.

A Hifi képmagnóknál a fő attrakció tehát a nagyon jó hangminőség, amelynek további specialitása, hogy ezek a hangjelek képpel együtt vagy akár kép nélkül is a szalagra kerülhetnek. Ez utóbbi esetben videómagnónkat mint egy hangmagnót, pontosabban mint egy decket foghatjuk fel, melynek ráadásul igen olcsó a nyersanyagforrása. Egy 240 perces videókazetta (melyre ráadásul 8 órányi műsort is felvehetünk) igazán nem kerül egy vagyonba, összehasonlítva ugyanennyi hosszúságú audiokazettával. Ilyen hosszú műsoranyagnál – hacsak nem koncertben vagy nagyobb lélegzetű komolyzenei felvételekben gondolkodunk – egy-egy nóta megtalálása, hozzáférése a nehezebb feladat.

❖

Röviden ennyiben foglalható össze az alapvető különbség hagyományos és Hifi videónk között, az viszont már típusoktól függő külön sajátosság, hogy a gyártók milyen egyéb speciális szolgáltatásokkal öltöztetik fel ezeket a már mindenféleképpen kiterjesztett szolgáltatású modelljeiket. Valójában sem a *Grundig GV 560 Hifi/5*, sem a *Philips VR 757* esetében nem lehet panaszra okunk. A készülékek középmechanikás formatervezése, az előlap gombjai még nagy bonyodalmakat nem sejtetnek, a távvezérlők már valamivel többet árulnak el a tudományokból, s aztán az igazi meglepetést a kezelési útmutatók okozzák, az új rendszerű behangolási lehetőségekkel, a képszerkesztési tudományokkal, a különböző vezérlési kínálattal.

A cél láthatóan egy minél sokoldalúbban kihasználható konstrukció kialakítása volt, mely jól illeszkedik egy egyszerűbb rendszerbe, de képes kiszolgálni egy 100 Hz-es vagy 16:9-es képformátumú tv-t is, ugyanakkor amellett, hogy egyszerű videózást tesz lehetővé, a gyártók előkészítették képszerkesztési, inzertálási feladatokra is. Sőt miközben egyszerű programozott felvételekre képes, ilyen igény esetén külső készülékekről indított felvételeket is el tud látni.

Az érdekességek rögtön a beállításokkal és a programozással kezdődnek. A *GV 560*-nál továbbra is megmaradt a kézi keresési, behangolási lehetőség, hogy könnyű legyen a dolgunk, ha például egy újabb adóállomás kerül a központi antennarendszerbe. Ennek „bevitele" a közvetlen frekvencia- illetve csatornaszám megadásával igen gyors, ám sok csatorna behangolása esetén már időt rabló. Ezt igen leegyszerűsíti az ún. ATS euro plus (automatikus kereső programozássál), amikor egy indításra a videómagnó az adott helyen az általa vehető minden csatornát megkeres, osztályoz és tárol, majd a keresés végén – lévén a *GV 560* menürendszerben dolgozik – mindezt egy „adótáblán" megjeleníti a képernyőn, sőt azt is jelzi, hogy az illető adó sugároz-e a felvételi idő pontosításához VPS/PDC-jeleket, és ha vannak adóazonosítók, azok is bekerülnek a jól áttekinthető táblázatba. A sorrendet, a nem kívánt adók törlését kézzel is lehet befolyásolni.

A legújabb behangolási módszer, mely a *Grundig* és a *Philips* specialitása, a tv-készülékről történő hangolás. Ha televíziónk behangolásával egyszer már megbirkóztunk és ha a magnót egy ún. Megalogic-funkcióval rendelkező tv-re csatlakoztatjuk, akkor a készülék automatikusan átveszi a készülékben tárolt, már beprogramozott tv-adókat, annak megfelelő sorrendben. A művelethez „csupán" előzetesen ilyen tv-vel kell rendelkeznünk, hisz csak annak megfelelő csatlakozóján adható át e tudomány. Mindenesetre ez is a jövő egyszerű behangolásának az útja. (Ily módon egyébként 99 adóállomás beprogramozására van lehetőség.)

A későbbi időpontban történő felvételek készítésére is több időprogramozási lehetőség áll rendelkezésre. Ezek közül – mint a legegyszerűbb módszert – a kezelési útmutató a ShowView rendszert javasolja, mely egy több esztendeje bevezetett, de nálunk még nem használt szabadalmaztatott eljáráson alapszik. A műsorújságban az adott műsor mellett található négy–kilenc számjegyből álló kódot csak be kell „pötyögni" a videónak, s az ebből már mindent tud; a kezdetet, a véget és az adott adóazonosítót. A helyes működéshez csupán minden egyes tv-adó első programozásakor egyszer kell megtanulnia a videómagnónak, hogy a szóban forgó tv-adó mely programhelyen áll. További egyszerű programozási lehetőség kínálkozik a videótext-oldalak programáttekintő táblájának segítségével (azon adóknál, ahol van ilyen), bár a teletexten keresztül is be lehet vinni az adatokat. Végezetül kézi adatbevitellel, az ún. felhasználói menün keresztül is lehet programozni, amikor külön beírjuk a programhelyet, a dátumot, a kezdési és befejezési időket, valamint ha az adás tartalmaz VPS/PDC-jelet, akkor azt is. Ezek az adott programhoz kapcsolódó kiegészítő jelek minden egyes tv-adás kezdetét, időtartamát jelölik meg (hazai tv-adóink ilyen jeleket még nem sugároznak), s azt szolgálják, hogy az esetleges programeltolódást a magnó felmérje, és csak a tényleges kezdetkor kapcsoljon be, illetve csak a műsor lefutásakor kapcsolódjon ki. Egy hónapon

TECHNIKAI ADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK

GYÁRTÓ TÍPUS	Grundig GV 560 HIFI/5	Philips VR 757/59 L
Rögzítési színrendszerek	PAL, MESECAM	PAL, MESECAM
Lejátszási színrendszer	PAL, MESECAM, NTSC	PAL, MESECAM NTSC
Méretek (szél.xmag.xmélység)(mm)	380x89x345	389x95x343
Tömeg (kg)	5,5	5,5
Hálózati feszültség (V)	220-240	220-240
Fogyasztás üzemi (W)	21/16 programmal	20/15 programmal
készenléti (W)	13	12
Képkeresés seb. (előre/hátra)	5x; 7x; 11x	5x; 7x; 11x
Átcsévélési idő (előre/hátra)(sec)	170/125	165/120
	kiváló ++	jó +
	jó +	jó +
SZOLGÁLTATÁSOK		
Lassítás	1/2; 1/12	1/2; 1/12
Gyorsítás	2x	2x
Indexkeresési rendszer	van	van
Inzertsnitt/repülő törlőfej	van/nincs	van/nincs
Elteltidő-kijelzés	van(mp-ben)	van(percben)
Hátralévő szalagidő-kijelzés	van	van(percben)
Utóhangosítás	van	van
Videó/HiFi felezett sebesség	van/van	van/van
Hangkivezérlés auto/manuális	van/van	van/nincs
Hangszint kijelzés	van	van
Élességállítás	van	van
Menürendszer/kijelzés képernyőn	van/van	nincs
S-VHS-lejátszás	van	van
Programrendezés	van	nincs
Teletext-felvétel	van	nincs
Képkereső gyűrű	van	van
Hozzáférés-letiltás (gyerekzár)	van	nincs
Biztosítás hálózat-kimaradásakor	lítiumelemmel	lithiumelemmel
PROGRAMOZHATÓSÁG		
Vételi sávok	VHF, UHF, kábel, hiper	VHF, UHF, kábel, hiper
TV-csatornák hangolása	aut.* + teletexttel + kézi	aut.** + kézi
Tárolható TV-csatornák száma	99	99
Programozható felvételek száma	6	6
Programozható napok száma	1 hónap	1 hónap
Naponta ismételhető felvételek	van	van
Hetente ismételhető felvételi program	van	van
Azonnali felvétel időbeállítással	van	van
VPS/PDC	van	van
ShowView	van	van
* Megalogic		
**Easy Link		
AUTOMATIKÁK		
Színnormaváltás antennáról	automatikus + kézi	automatikus + kézi
Színnormaváltás kazettáról	automatikus + kézi	automatikus + kézi
Kazettaazonosítás	van	van
Fejtisztítás	van	van
TÁVVEZÉRLŐ		
Csatornabehangolás	van	van
Időprogramozás	menüvel	van
Képkereső gyűrű	van	van
TV/Több videó vezérlése	van/van	van/van
CSATLAKOZÁSOK		
AV-csatlakozás (hátul)	2db scart	2 db scart
AV-csatlakozás (elöl)	1 RCA videó+ 2 RCA hang	1 RCA videó +2 RCA hang
HiFi hangra (hátul) be-ki	2 RCA pár	2 RCA pár
Mikrofon/Szabályozható	van/igen	nincs/–
Fejhallgató/Szabályozható	van/igen	nincs/–
Vágásvezérlés*	van	van

* Hitachi, Panasonic, Sony kamerák esetén

belül 6 program felvételi ideje írható be, és mód van naponta vagy hetente azonos időben történő felvételekre is. Programozás közben mind a videókijelzőjén, mind a tv képernyőjén számos információ segíti a helyes beállítást, mely a kazetta idejének elégségességére vagy esetleges átfedésekre utal. A behelyezett kazettánál a videó automatikus tesztelést végez és kiírja a már lefutott és visszamaradt játékidőt. Ha mégsem ismerné fel, azt jelzi, s ekkor egy táblázat alapján kell megadni a kazetta idejét, amellyel a továbbiakban számolni tud. Lejátszási tudományai között ki kell emelnünk, hogy S-VHS-kazettákat is le tud játszani, és szintén képes visszaadni a normál és a hosszú lejátszási idejű NTSC-kazettákat – bár ez utóbbi esetben előfordulhatnak színbizonytalanságok.

Mind a készülék előlapján, mind a távvezérlőn található „Shuttle-gyűrű", melynek elforgatásával mindkét irányba lehet lassítani (1/12; 1/2) és gyorsítani kétszerestől tizenegyszeres sebességig.

Azon túl, hogy automatikus és kézi sávkövetésállítási lehetőség van, a függőleges szinkronbizonytalanságok, jitterhibák is korrigálhatók. A kép élességének optimalizálására ún. automatikus kontúrszabályzó áramkör van, mely javítja a rajzolatot, de ezt további kézi beavatkozással is lehet változtatni. A képminőség optimalizálására illeszthető a videó 50 Hz-es és 100 Hz-es tv-hez, valamint 16:9 képarányú készülékhez is. A teljesség igénye nélkül még megemlítjük a végtelen lejátszási lehetőséget és a kódszámmal vezérelt gyermekzárat. Hanglejátszás szempontjából is több üzemmód van, csak így lehet sztereóban visszajátszani vagy kétnyelvű adásoknál csak az egyik sávot kiválasztani és van lehetőség mind az állófejes, mind a Hifi sávok egyidejű kiadására.

Külön fejezetet érdemelnének a felvételi és vágási üzemmódok is. A képi anyag felvételének alapvető érdekessége, hogy a videómagnóval címet is lehet adni a felvételeknek. Ilyenkor előzetesen egy címblokk készíthető a videóval, mely a felvételre bevethető és a képi anyagra ráültethető, így videófelvételeinket is feliratozni tudjuk. Szintén praktikus szolgáltatás – és ezt kevés készülék tudja – hogy a hallássérültek részére a teletexten keresztül képaláírásokkal ellátott filmeket a *GV 560* Hifi-nél e feliratokkal együtt lehet rögzíteni a szalagra. A kísérőhang rögzítése a bevezetőben említettek szerint történhet az állófejes sávra és a Hifi, vagyis ferde sávra, innen nyerhető vissza a sztereó hang. Kéthangú adásnál a monó sávra mindig az 1-es csatorna jele kerül, míg a két hang a ferde sávokra. Ami viszont külön kiemelhető: a videómagnó a hangfelvételeket automatikus kivezérléssel tudja rögzíteni, de mód van kézi kivezérlésállításra is.

A szerkesztésnél a hozzáillesztéses vágás szépen funkcionált, különböző beillesztési (inzertálási) lehetőségek is kínálkoznak. Így az insert/dubbing, mellyel új képet és hangot lehet felvenni mind a ferde, mind az állófejes sávra a régi hang egyidejű törlésével. Insert/videó üzemmódban új képfelvétel beillesztésére kerül sor, és ehhez a ferde sávokra is új hang kerül, miközben az állófejes sávon megmarad a régi hang. A legérdekesebb az insert/copy beillesztés, amikor a képanyag új lesz és a ferde sávos csíkra átmásolódik az állófejes sáv régi hangja. Ez igen praktikus szerkesztési mód, például egy felvett előadásnál, amikor is a régi hanganyag meghagyásával illusztrációkat illesztünk be.

A szerkesztés során egy speciális kábel segítségével a képmagnóval lehetőség nyílik a videokamera vezérlésére, vagyis olyan szinkronindítási lehetőségre van mód, mely képkockaveszteség nélküli vágást eredményez.

A *GV 560*-nak további számos, igen praktikus és érdekes szolgáltatása van, melyek egy része a Multilogic funkcióhoz kapcsolódik, más része pedig az igen sokoldalú csatlakoztatási lehetőségen keresztül valósul meg. Ilyenek a dekódoló áramkör közbeiktatása a scartcsatlakozón keresztül vagy egy programozható külső készülékkel, például egy műholdvevővel történő videófelvétel-indítás. A szolgáltatások további része a beépített teletex rendszeren át működtethető, a felvételek kikeresését pedig az indexkeresési rendszer nyújtja. A komfortot a beállított idő tartására lítiumelem teszi teljessé.

Első ránézésre a *GV 560* nemesen egyszerű megjelenésű, a kétoldalt lehajtható „pultok" mögött található bal oldalon az előlapoldali két hangcsatorna- és videóbemenet, a mikrofon és fejhallgatócsatlakozó, jobb oldalon a kép lassítását-gyorsítását vezérlő gyűrű. Hátul a hang be- és kimenetre 2 RCA rendszerű hangcsatlakozó pár van, két scartcsatlakozó és szinkronvezérlő, 2,5 és 3,5 mm-es jackcsatlakozók biztosítják a komplett AV-jelek átadását és a szinkronindításokat.

Nos, ennyit a felépítésről és szolgáltatásokról. Képjellemzők szempontjából egyértelműen jó VHS-színvonalat képviselt a *Grundig*, a kép rajzolatát szépnek találtuk, alapszíneknél éreztünk némi zajt, ami viszont felezett sebességű felvételeknél volt erősebben észrevehető. Általános érvényű megjegyzésünk itt is igaz: felezett sebességgel csak nagyon indokolt esetekben dolgozzunk.

❖

Magunk is nagyobb érdeklődéssel vártuk a Hifi rész teszteredményeit. Az állófejes rész úgy viselkedett, amint azt elvártuk: 40 Hz-től 12,5 kHz-ig vitt át (felezett sebességnél 6 kHz-re leesett, ami bizony nem sok), nyávogása a maga 0,12 százalékával igazán tisztességes mechanikára utal. Bemeneti érzékenysége, jelbírása a 100 mV–3,2 V-os tartományban teljesíti a hangmagnókra vonatkozó előírásokat, és ennek megfelelően van beállítva az automatikus szintszabályozás a Hifi-sávon is. Ez gyakorlatban azt jelenti, hogy 100 mV és 3,1 V-os bemenőszint között a kimenőjelszint közel azonos és e tartományon belül a

MÉRT ÉRTÉKEK

GYÁRTÓ TÍPUS	Grundig GV 560 HIFI/5	Philips VR 757/59 L
RF-kimeneti csatornák	30–40	30–40
Sorbontás (sor) SP/LP	250/235	250/235
Videóátvitel (MHz) SP/LP	3,4/3,2	3,4/3,15
Videó jel/zaj-arány(dB) SP/LP	44/45	43/44
Hangfrek. átvitel (állófej) SP/LP	(Hz–KHz) 40–12,5/35–6	40–12,5/38–6
Nyávogás (állófej) SP/LP (%)	0,12/0,19	0,12/0,2
Hang jel/zaj-arány(álló) SP/LP dB	48,5/49–50	49/50
Hangfrekv. átv. HiFi SP/LP(Hz–KHz)	minden esetben jobb mint 20–20	
Nyávogás HiFi sávban (%)SP/LP	minden esetben 0,005 alatt	
	kiváló ++	jó +
	jó +	jó +
Jel/zaj arány HiFi sávban dB SP/LP	75/75	74,5/74

teszt teszt

szalagon mért jel torzítása 0,1% körül van, és csak nagyobb bemenőjel esetén (3 V körül) nő fel 2% körüli értékre. Az automatikus szintszabályzó jól működött, felvételeink szépen szóltak. Tetszett a Dave Brubeck „Take Five"-ja és a szintén *Sony* demo CD-ről felvett Roy Orbison-nóta, az előbbinél különösen a dobbeütéseket az utóbbinál a zongora hangjait értékeltük. Komolyzene értékelésére Sibelius- és Handel-muzsika szolgált, de különösen nagy próbatételt jelentettek a *Technics* demo CD-jéről felvett különböző zajok, mint például a tűzijáték hangjai, egy japán dob beütése és lecsengése, zongora- és szilofonakkordok. A zenék tisztán és szépen szóltak, volt kontúrjuk, éltek a csendes részek, csöndben maradtak, a jel/zaj-arány is 74–75 dB körül volt. Manuális szabályozáskor elvileg módunk lenne a csúcsszintek figyelésével a pontos kivezérlés beállítására, a szintszabályzó azonban igen durván szabályoz.

Egy sorban elhelyezett zöld és piros ledek fénye mutatja az előlapon a kivezérlés szintjét, ezzel viszont két észrevételünk is támadt. Az első piros LED-ig – ami a 0 dB-nek felel meg – lehet kivezérelni, s utána nem látjuk, mi történik. Szerencsésebb lett volna, ha legalább a +3, +6 és +9 dB-es szintek is láthatók, mivel a Hifi videóknál a +6, +8 dB-es csúcsszintek nyugodtan kivezérelhetők, így kevésbé fordulna elő, hogy a szintszabályozós és manuálisan beállított felvételek között nagy kivezérlésbeli különbség legyen. Mindez különösen akkor zavaró, ha menet közben (az egymás után felvett számoknál) a kézi beállításról automatikusra térünk át. Kicsit az az érzésünk, mindennek az volt az oka, hogy az előlapon több LED nem fért el. A másik hiányérzetünk is a szintszabályozáshoz kapcsolódik. A két csatornát ugyanis csak közösen lehet szabályozni, egy Hifi videónál viszont elvárnánk a külön vagy balanszszabályozási lehetőséget.

Ennyit észrevételeinkről. A mérési eredmények, a 20 Hz–20 kHz-es átvitel, a 0,004%-os nyávogás, a jel/zaj-arány (mely képes lenne biztosítani manuálisan beállított csúcsszintű kivezérléssel az elvárható 90 dB körüli értéket) gondos beállításra utal.

Összességében igen magas felszereltségével, sokoldalú szolgáltatásaival, normál sebesség melletti jó képével és tiszta hangjával tetszett a *GV 560*-as.

❖

Könnyebb helyzetben vagyunk a *VR 757* bemutatójával, hiszen a mérések végére kiderült, hogy ugyanarról a gyártósorról kerülnek le ezek a magnók is, bár egyes szolgáltatásaiban egyszerűbbek, mint a *Grundig GV 560*-as modell. Így például alapvető különbség, hogy a beállítások nem menürendszeren keresztül jelennek meg, hanem az előlap kijelzőjén, így egy-egy funkció, például az adók sorba rendezése sokkal körülményesebben végezhető el. A tv-nek megfelelő hangolás – amit a *Grundig* „Megalogic"-nak nevezett – itt is megtalálható, csupán másképpen, „Easy-Link"-nek becézik, amely végső fokon egy könnyű csatlakoztatást jelent.

tővé teszi, hogy egy hosszabb hálózatkimaradás ne ejtse amnéziába a videót, viszont mivel nincs teletext, így ezen keresztül feliratozott filmeket sem lehet felvenni.

Videókamerával szinkronszerkesztésre a *VR 757*-es is képes és ugyanúgy lehet lassítani, gyorsítani az előlapon és a távvezérlőn lévő gyűrűvel és tárcsával, mint az *560*-sal. A távvezérlő – mely ugyan nem tartozik a legfiligránabbak közé – jól fekszik kézbe és jól kezelhető. Mód van hozzáillesztéses és behelyezéses szerkesztésekre és a már megismert hangátmásolási üzemmódokra.

A VR 757-es hátlapját is szépen kidekorálták csatlakozókkal; 2 db scarton keresztül lehet kapcsolatot tartani a tv-vel és a műholdvevővel vagy másik videóval, a Hifi hang ki- és bemenetére RCA-csatlakozók szolgálnak, míg a frontoldalon bal oldalt is lehetőség van a kamera videó- és hangjeleinek csatlakoztatására.

A beállításábra kevésbé elegáns, mint a *Grundig*nál, ott ugyanis egy speciális tesztábra jelenik meg, mellyel a sorbontás is értékelhető, itt két függőleges fehér sáv éles rajzolata mutatja az optimális beállítást.

Az előreprogramozott felvételek beírásához a *VR 757*-nél is van mód ShowView kódszámokkal történő programozott felvételkészítéshez, ez a készülék is fogadja a PDC/VPS-jeleket és be lehet írni hagyományos módon is a kezdeti és leállítási időket, ugyanúgy hat időpontra vagy naponta és hetente azonos időre, és lítiumeleme itt is lehe-

Igaz, ezek a csatlakozók a készülék oldalán, pontosabban a sarkán kaptak helyet, így a szekrény síkjába csúsztatott magnót ezek használatakor kissé előre kell húzni.

A *757*-es is négyfejes, tehát felezett sebességre képes. Mint arról már volt szó, Hifi hangfelvételeket csak automatikus szintszabályzón keresztül lehet készíteni, így elmaradtak az előlapon a beállítás ellenőrzésére szolgáló LED-ek, ellenben a kijelző mutatja, hogy a felvétel illetve a kiválasztott üzemmód sztereó, kétnyelvű vagy monó. Van ún. simulcast felvétel is, amikor külön jön a kép és egy másik műsorforrásról – például rádióról – a hang. A kijelző mutatja a kivezérlés szintjét is. Távirati stílusban ennyit a *VR 757*-ről, ugyanúgy nem részletezve az egyéb specialitásokat (16:9 képformátum, automatikus kikapcsolás, monitor üzemmód, modulátorkikapcsolás stb.), ahogy azt a terjedelmi korlátok miatt a *GV 560*-asnál sem tettük.

Méréseink során mind a képjellemzők, mind a hang sajátosságai során szinte ugyanazt tapasztaltuk: a képfelvételek nyugodtak voltak, a színek teltek, a piros esetenként teltebbnek hatott, és a félsebességű felvételnél készített képvisszaadásnál az alapszínekben erős zavarokat tapasztaltunk. A hangra viszont minden úgy igaz, ahogy arról az automatikus szintszabályzós-felvételekről a *Grundig* esetében írtunk. Nyugodtan, szépen szólt, volt dinamikája és tere.

❖

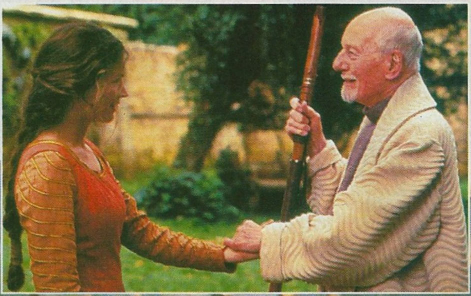
Végezetül egy gondolattal érdemes kitérni a használati útmutatókra is, mert ezek nélkül a technikával még csak ismerkedők alig lennének képesek kihasználni készülékük tudományát. A kettő tartalmilag közel megegyezik, mégis a *Grundig*é jobban szerkesztett, érthetőbb, a *Philips* kezelésije jobban összefolyik, ami nem a magyar fordítás hibája, ez csak követi az eredetit. Mindkettőnél hiányoljuk, hogy egyes fogalmak, tennivalók magyarázata, mint amilyen a ShowView beállításának leírása, nem eléggé részletesek, s a programozások esetében is szűkszavú a tájékoztatás. Továbbra is úgy érezzük, hogy ebben az árkategóriában a vásárló megérdemelné, hogy egy neki szóló – hazai vételi viszonyoknak megfelelő –, világos kezelési tájékoztatót kapjon, s ne kelljen gondjaival szakemberhez fordulnia.

Üdv néked, Arthur,

Arthur (Arthus) király története a kultúrtörténet egyik legismertebb és legszebb legendája. Ősi kelta mondák elevenednek meg benne, amelyek feltehetően keletkezési helyükről, Walesből terjedtek el először francia nyelvterületen, majd egész Nyugat-Európában. A három nagy téma köré csoportosuló mesevilágot – Arthur király és a kerekasztal lovagjainak története, a Szent Grál keresésének legendája, valamint Trisztán és Izolda tragikus szerelme – először a kelta származású *Geoffrey of Monmouth* dolgozta fel egységes anyaggá, a *Britannia királyainak története* című, az 1130-as években írt könyvében. Műve az európai középkori lovagi irodalom legfontosabb alappillére lett. Míg a franciáknál *Chrétien de Troyes* (*A Grálmese*), a német nyelvterületen *Wolfram von Eschenbach* (*Parszifal*) dolgozta át az anyagot, addig szinte valamennyi változat felhasználásával *Sir Thomas Malory* alkotta meg a mondakör legteljesebb művészi összefoglalását. Az 1400-as évek második felében írt könyve magyarul *Arthur királynak és vitézeinek, a Kerek Asztal lovagjainak históriája* címmel jelent meg.

Az idők folyamán persze számos további változata, feldolgozása is született a kelta mítoszoknak. A Trisztán és Izolda legnépszerűbb változatát *Joseph Bédier* írta meg, míg a legtöbben talán Wagner operáiból ismerik a mondakört. A sorból kiemelkedik még Mark Twain örökifjú regénye, az *Egy jenki Arthur király udvarában*, amely sajátos szembesítése a modern világ és a középkor eszményeinek. A leginkább ismert feldolgozás viszont aligha-nem *Terence Hamburg White* nevéhez fűződik, akinek az élvezetes, a teljes Arthur-legendát átfogó könyve magyar nyelven *Üdv néked, Arthur, nagy király!* címmel olvasható.

HŰSÉG, BECSÜLET, LOVAGI ERÉNY

Camelot mítosza tehát örök. Évszázadok óta foglalkoztatja költők, írók, dalszerzők fantáziáját. És tegyük hozzá, a filmesekét is. Hiszen *„bizonyos értelemben biblikus történetről van szó”* – állítja Arthur király egyik megformálója, *Sean Connery*. *„Olyanról, amely az emberi élet legbenső valóját mutatja, illetve azt, amiről szeretnénk hinni, hogy valamiféle rend a világban: létezik valaki, aki kellő hatalommal és bölcsességgel rendelkezik egy ideális Föld megteremtéséhez, amelyben értelme van életünknek.”*

A középkor világának megidézése az egyik legnehezebb, ugyanakkor leghálásabb feladat is egyben. Aligha van ugyanis még egy olyan téma, amely annyira lenyűgözné az egyszerű halandót, mint éppen ez. Elsősorban is a legendába burkolózó történet, mely a valóság és képzelet különös keveréke. De említhetnénk még a mágiát és a varázslatot. A hűséget, a becsületet, a lovagi erényt. A komor sziklavárakat és a ködbe vesző erdőket. A Szent Grált és a fantasztikusan csillogó vérteket. A híres lovagokat és a még híresebb csodálatos kardot, az Excaliburt. A húszas évektől kezdődően folyamatosan készülnek az Arthur-mondakört vagy annak egy részét földolgozó filmek. Az eddigi legutolsó a hazai mozikban is szép sikert aratott *Az első lovag* (1995), amely áprilistól immáron videón is látható.

Jerry Zucker alkotása új szemszögből meséli el minden idők egyik legtragikusabb szerelmi háromszögének történetét. Hőse Lancelot, a félelmet nem ismerő, otthontalan örök vándor, a rettenthetetlen harcos tökéletes megtestesítője. *„Olyan, mint a bolyongó szamuráj”* – mondja Richard Gere, akinek kevés kosztümös szerepeinek egyike ez. *„Nincsenek kapcsolatai, sem kötöttségei, és persze nem ismer félelmet. Hogy miért? Mert nem érdekli, hogy meddig él és mikor hal meg.”* Ám az élet mégiscsak fontossá válik számára, amikor találkozik Lady Ginevrával. A gyönyörű nő azonban már másé, Arthur királyé, kinek ő jelenti a soha nem múló, egyetlen igaz szerelmet. Lancelot tehát Camelotba megy, hogy az ima-

nagy király!

dott asszony közelében lehessen. Arthur király a barátjává, lovagjai közé fogadja, a becsület és hősiesség mintaképe lesz. Az uralkodó nagy örömmel nyitja meg mindkettőjük előtt várának és szívének kapuit, nem sejtve, hogy túláradó szerelme, elfogultsága és bizalma elvakítják, keserű leckét tartogat számára az élet.

EXCALIBUR

A történet romantikus vonalának hangsúlyozása mellett Zucker nagy hangsúlyt helyezett a középkori élet, az ünnepségek, kalandok, románcok tökéletes felidézésére. Filmje gyönyörű, lenyűgöző élmény, akárcsak a téma talán legkiemelkedőbb feldolgozása, *John Boorman Excaliburja* (1981). A látvány káprázatos ereje, a színészek remek játéka hitelesíti a nagyszerű képzelőerővel megáldott alkotó filmjét. *„Gyermekkorom óta foglalkoztatott Arthur király története"* – vallotta be a rendező, majd elárulta koncepcióját: *„Bár a film lazán Sir Thomas Malory könyvére épül, leginkább Merlin figurája volt az, ami legjobban érdekelt."* Az ő személyén keresztül fűzte tovább a legendát. Így az alkotás valójában nemcsak Arthurról, hanem Merlinről is szól, aki a háttérből kíséri figyelemmel az eseményeket, nemegyszer maga mozgatva a szereplőket, befolyásolva a dolgok alakulását. A varázslónak nem csupán Arthur fogantatásában van szerepe, hanem abban is, hogy a király féltestvére, Morgana megszüli Mordredet, aki végül apja gyilkosa lesz.

Több mint tíz évet várt Boorman arra, hogy régóta dédelgetett tervét megvalósítsa. A döntő lökést végül a *Csillagok háborújának* (Star Wars, 1977) sikere adta, amely számos ötletet, figurát vett át a középkori lovagregényekből, köztük az Arthur-mondakörből. Márpedig ha az erre épülő sci-fi érdekelte a közönséget, akkor feltehetően érdekelni fogja a forrás is, ahonnan *George Lucas* merített, vélekedett a rendező. Boorman nem tévedett. Filmje világszerte óriási érdeklődést váltott ki, valóságos kultusz alakult ki körülötte. Rajongói, csodálói egyenesen *Shakespeare* és *Wagner* halhatatlan remekműveivel állították egy sorba, míg megint mások hollywoodi képeskönyvet, a látványban való öncélú tobzódást emlegettek. Talán mégsem ez utóbbiaknak lett igaza!

MARK TWAIN HATÁSA

Az Arthur-témák közül vitathatatlanul *Mark Twain* szatirikus regénye, az *Egy jenki Arthur király udvarában* örvend a legnagyobb népszerűségnek a filmesek körében. Először 1921-ben filmesítették meg, de a legnagyobb érdeklődés a hangos változatokat kísérte. Ezek közül az 1931-es, illetve az 1949-es változatot jegyzik a krónikák. Az elsőben a korszak kedvenc komikusa, *Will Rogers* álmodja magát a középkorba, míg a másikban *Bing Crosby* fakad dalra Arthur király udvarában. A hetvenes évek sci-fi szökőárjának hullámait meglovagolva készítette el a Walt Disney stúdió a téma modernizált változatát (*Egy űrhajós Arthur király udvarában*, 1979), melyben a Földön szerencsétlenül járt űrhajós és robotja teszi tiszteletét Camelot várában, ahol – hála a jövő század technikájának és a mindig bajt keverő robotnak – óriási felfordulást csinálnak. Az 1985-ös film, az *Arthur, a király* érdekessége viszont a helyszínben rejlik, a hőst Stonehenge különös sziklái között éri baleset, így kerül vissza a középkorba. A filmet a kritikusok sajátos *Lewis Caroll*-utánzatnak tartják, az *Alice Csodaországban*ra utalva el is keresztelték Alice in Merlinlandra (Alice Merlinföldön). 1989-ben született a téma kifordított tiniváltozata, amelyben egy fekete kislány utazik vissza az időben, hogy rengeteg humoros kaland közepette az őrületbe kergesse Merlint a walkmanjával vagy éppen fényképezőgépének vakujával.

Az 1942-ben forgatott *Arthur király úriember volt* című angol vígjátékban az egyszerű katonából bátor hős lesz, miután azt hiszi, hogy megtalálta a király legendás kardját. Egy évtized-

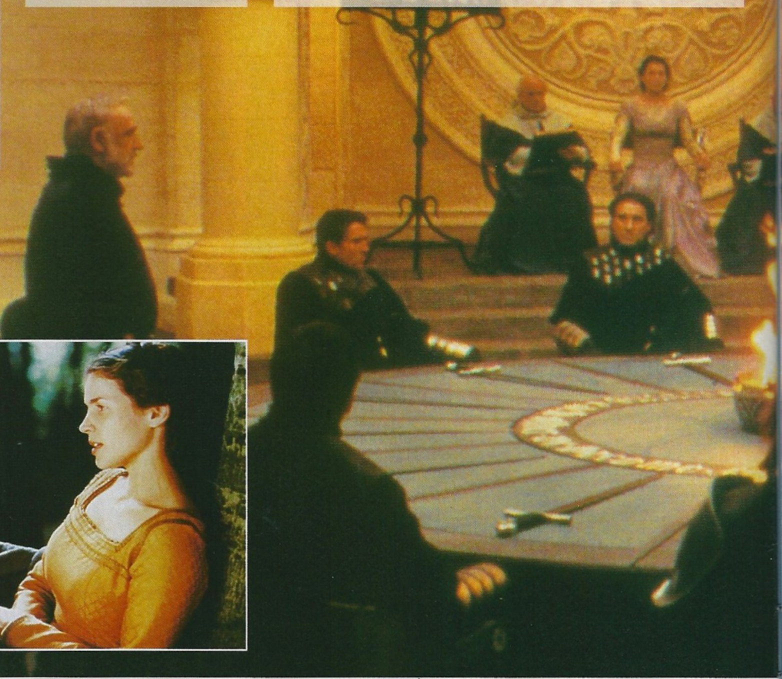

del később készült a klasszikus hollywoodi változat, *A kerekasztal lovagjai*. A Tarzan-filmek rutinos rendezője, *Richard Thorpe* akciódús, látványos filmet hozott össze – az első szélesvásznú változatot –, olyan sztárokkal a szerelmi háromszögben, mint *Robert Taylor* (Lancelot), *Mel Ferrer* és *Ava Gardner*. Az 1962-es *Lancelot és Ginevrá*ban viszont nagyobb hangsúlyt kap a reménytelen szerelmesek kapcsolata. A különös kapcsolat dalszerzők sorát is megihlette. A rendkívül sikeres Broadway-darab, a *Camelot* filmváltozata 1967-ben készült el, a fülbemászó dalokat *Frederick Loewe* és *Alan Jay Lerner* szerezte. A musical rendezője, *Joshua Logan*, amellett hogy valóságos sztárparádét vonultatott föl (*Richard Harris, Vanessa Redgrave, David Hemmings, Franco Nero* és mások), jó érzékkel mentette át a darab legjobb részeit. Filmje három Oscar-díjat nyert, a legjobb díszlet, jelmez, illetve filmzene kategóriában.

A hetvenes években elsősorban a franciák jeleskedtek a téma filmrevitelében, melyhez értelemszerűen *Chrétien de Troyes* művét használták alapanyagnak. Míg Robert Bresson Lancelot lovag kalandjait dolgozta fel (*Lancelot du Lac*, 1973), addig *Eric Rohmer A walesi Parszifal* (1978) történetét mesélte el. Rohmer nem próbálta meg utánozni a hollywoodi módszereket, de távol tartotta magát attól a szigorú egyházi szellemtől is, amely Bresson filmjét jellemezte. Az általa megválasztott módszernek köszönhetően csodálatos utazás részese lehet a néző. Filmje lenyűgöző képi (sőt nyelvi és zenei) aprólékossággal idézi meg a lovagkor világát: a stilizált helyszínek, várak, a festett fák, a kétdimenziós díszletek a középkori kódexek csodálatos iniciáléira, miniatűr képeire, illetve Martini és Lorenzetti freskóira emlékeztetik az embert.

ARTHUR KIRÁLYRÓL ÉS A KEREKASZTAL LOVAGJAIRÓL KÉSZÜLT HANGOSFILMEK:

Egy jenki Arthur király udvarában (*A Connecticut Yankee*, 1931, USA) r.: David Butler
Arthur király úriember volt (*King Arthur Was a Gentleman*, 1942, GB) r.: Marcel Varnel
Egy jenki Arthur király udvarában (*A Connecticut Yankee in King Arthur s Court*, 1949, USA) r.: Tay Garnett *(tv)*
A kerekasztal lovagjai (*Knights of the Round Table*, 1953, USA) r.: Richard Thorpe
A fekete lovag (*The Black Knight*, 1954, USA) r.: Tay Garnett
Lancelot és Ginevra (*Lancelot and Guinevere*, 1962, GB) r.: Cornel Wilde
Kard a kőben (*Stone in the Stone*, 1963, USA, rajzfilm) r.: Wolfgang Reitherman
A szászok felkelése (*Siege of the Saxons*, 1963, GB) r.: Nathan Juran
Camelot (1967) r: Joshua Logan
Gawain és a zöld lovag (*Gawain and the Green Knight*, 1973, GB) r.: Stephen Weeks *(moziban)*
Lancelot lovag (*Lancelot du Lac*, 1973, F) r.: Robert Bresson
Arthur király, az ifjú hadúr (*King Arthur, the Young Warlord*, 1975, GB) r.: Sidney Hayers
Gyalog-galopp (*Monty Python and the Holy Grail*, 1975, GB) r.: Terry Gilliam és Terry Jones *(Mokép Videókiadó)*
A walesi Parszifal (*Perceval, le Gallois*, 1979, F) r.: Eric Rohmer *(moziban)*
Egy űrhajós Arthur király udvarában (*Unidentified Flying Oddball*, 1979, USA) r.: Russ Rayberry
Excalibur (1981, IRL) r.: John Boorman *(InterCom)*
Arthur, a király (*Arthur the King*, 1985, GB) r.: Clive Donner
Jó kis buli a középkorban (*Connecticut Yankee in King Arthur's Court*, 1989, USA) r.: Mel Damski *(Helikon)*
A Halászkirály legendája (*The Fisher King*, 1991) r.: Terry Gilliam *(InterCom)*
Az első lovag (*The First Knight*, 1995, USA) r.: Jerry Zucker *(Columbia TriStar)*

A legendás történet

Meghalt Uther Pendragon, Anglia királya. Nem maradt utána örökös, mert bár volt egy fia, Merlin, a varázsló jónak látta titokban tartani születését, elrejteni a gyermeket az ellen szeme elől. Így került nevelőszülőkhöz Arthur, mit sem tudva arról, kinek a sarja ő.

Karácsonyra összehívták London városába a nagy méltóságra pályázó nemeseket. Amikor eljött az idő, a temetőben egy hatalmas kő nőtt ki a földből, a közepébe meztelen kard volt beleszúrva. Markolatán ez állott aranybetűkkel: azé lesz a hatalom, ki e kardot kihúzza.

Nosza, próbatételre gyülekeztek a vetélkedők. A látványosság megtekintésére indult Arthur is nevelőapjával és annak fiával. A fiú útközben elveszítette a kardját, megkérte hát Arthurt, hozzon neki otthonról másikat. Útja a temetőn vezetett keresztül, ahol meglátta a gazdátlan kardot. Mivel senki sem volt körülötte, akié lehetne, könnyűszerrel kihúzta és magával vitte.

A játékfilmek mellett néhány rajzfilmben is szerepet kaptak a hős lovagok. Az élre kívánkozik a Disney stúdió klasszikusa, a *Kard a kőben* (1963), amely Arthur király ifjúkorát mondja el. Természetesen készült rajzfilmváltozat Mark Twain regényéből is, ennek elkészítése a jugoszláv *Zoran Janjic* nevéhez fűződik, míg a televízióban az *Arthur király* című ausztrál rajzfilmsorozat hőse lett. Két tévésorozatról is tudunk, az egyik a *Sir Lancelot kalandjai* (1956), míg a másik *A britek Arthurja* (1972) címet viseli.

A MITIKUS GYALOG-GALOPP

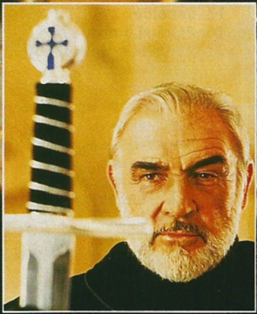
Bár a sor még korántsem teljes, a végére hagytuk az igazi csattanót, *Terry Gilliam* két alkotását. Az egyik minden idők talán legemlékezetesebb, legkacagtatóbb vígjátéka, a legendás Monty Python-csapat Arthur-filmje, a *Gyalog-galopp* (1975). Az abszurd humor nagymesterei első játékfilmjükben nemcsak szakítottak a hagyományos Arthur-képpel, de forradalmasították a vígjáték műfaját. A televízióban szerzett tapasztalatok alapján, hihetetlen nyelvi és képi leleményességgel, megszámlálhatatlan ötlettel parodizálták a kelta irodalom jeles hőseit, miközben az angol történelmi hagyományokat is kipellengérezték. A lovatlan lovagoknak iszonyú megpróbáltatásokkal kell szembenézniük a Szent Grál keresése során. Sir Galahadnek például csak a legnagyobb erőfeszítések árán sikerül megőriznie ártatlanságát. Vagy válaszolniuk kell a Ni-lovagok csalafinta kérdéseire, meg kell küzdeniük a Szörny funkcióját betöltő aranyos, hófehér nyuszival, rá kell jönniük a Szent Kézigránát használatának titkára, és még sorolhatnánk tovább. Egyszóval fergeteges kikapcsolódást ígérő moziról van szó, amelynél még az sem követelmény, hogy a Grál-mondakör valamennyi fordulatát, szereplőjét ismerje az ember. Talán mondani sem kell, a film – miként a Monty Python-csapat többi filmje is – mitikus rangra emelkedett.

Gilliam másik filmje, *A halászkirály legendája* (1991) megint csak sajátos átirata a mesének. A középkori mondák szerint ugyanis a Halászkirály őrzi azt a kelyhet – a Szent Grált –, amelyből Jézus ivott az utolsó vacsorán, és amelyben felfogták vérét megfeszítésekor. A Halászkirály azonban haldoklik, és halott körülötte a birodalom is. Túl sokáig élt, és hosszú élete során nem látott mást, csak árulást és tragédiát. Elvesztette a Grált is, vele az erejét, cselekvőképességét. Egy bolond jön helyette, aki megtalálja a kelyhet, elviszi az ágyához és visszaadja az egészségét. A modernizált, amerikanizált történetben a király egy kiégett, bukott discjockey *(Jeff Bridges)*, aki az öngyilkosság gondolatával foglalkozik. Ám találkozik az egykor szebb napokat látott professzorral *(Robin Williams)*, akinek akaratlanul ugyan, de tönkreteszi az életét. Mindkettőjüknek szüksége van valamire. Az egyik reményre és bűnbocsánatra vágyik, a másik szeretetre. Egymás segítségével talán mindketten megtalálhatják, amit keresnek...

Sokan, sokféleképp dolgozták már fel filmen Arthur királynak és a kerekasztal hőseinek történetét. Izgalmas és varázslatos téma ez, amely mindig érdekelni fogja a közönséget. Minden adott tehát ahhoz, hogy a legendás lovagok mozikalandja folytatódjon.

Szilágyi G. Gábor

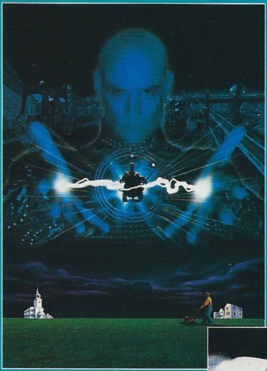

Miután rövid időn belül tisztázódott, hogy Arthur volt az, aki a kardot kihúzta, nevelőapja elmondta neki születésének történetét és mint leendő király üdvözölte őt. A nemes urak azonban nem hittek neki, sorra megpróbálták ők is kihúzni a kardot a kőből, de ez megint csak egyedül Arthurnak sikerült. Hiába próbálkoztak a hatalmasok vízkeresztkor, gyertyaszentelőkor, pünkösdkor, újra és újra kudarcot vallottak. De csak akkor esküdtek örök hűséget neki, amikor Merlin is megerősítette, hogy Arthur Pendragon törvényes fia.

Jó királyként uralkodott Arthur. Orvosolta a bajokat, legyőzte az országa ellen támadókat. Egy napon Merlinnel vándoroltak, amikor egy tó mellett haladtak. A vízből egyszer csak kiemelkedett egy csodás kardot tartó kar. Csónakba szálltak, beeveztek a tó közepére, majd a király átvette a Tó Hölgyétől a kardot. A világ legnagyszerűbb fegyverét tartotta kezében, a legendás Excaliburt. Segítségével valamennyi ellenfelét legyőzte.

Miután rendet teremtett az országban, feleségül vette Lodagrance király leányát, Ginevrát. A lány apjától kapta ajándékba a híres kerekasztalt, és hozzá a lovagokat. Idővel a csatában meghaltak helyébe újak léptek, akik tetteikkel kiérdemelték e dicsőséget. Minden lovag azt kívánta, hogy e nagyszerű csapat tagja lehessen. Camelot várában állt a kerekasztal, innen indultak kalandozásra, hogy dicsőséget szerezzenek Arthurnak és az országnak. Sok éven át uralkodott a bátor és bölcs Arthur, mígnem Mordrednek, gazember fiának véres árnyéka vetődött rá.

MEGJELENÉS MÁRCIUS 27.

FŰNYÍRÓ EMBER 2

Színes, szinkronizált
amerikai sci-fi

Főszereplők:
PATRICK BERGIN
MATT FREWER
ELY POUGET

Rendezte:
FARHAD MANN

© 1994

ÉJFÉLI IZZÁS

Színes, szinkronizált
amerikai thriller

Főszereplők:
TIM MATHESON
STEPHEN MENDEL
MIMI CRAVEN

Rendezte:
HARVEY FROST

© 1995

MEGJELENÉS ÁPRILIS 03.

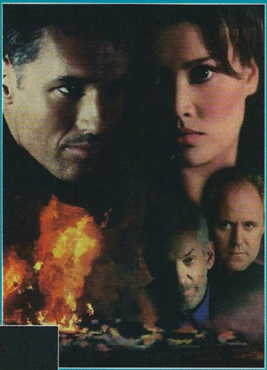
MÉLYPONT

Színes, szinkronizált
amerikai akciófilm

Főszereplők:
THOMAS IAN GRIFFITH
TIA CARRERE
DONALD SUTHERLAND
JOHN LITHGOW

Rendezte:
SYDNEY J. FURIE

© 1994

A SZERELEM RABJA

Színes, szinkronizált
amerikai szerelmi történet

Főszereplők:
JEFF FAHEY
AMI DOLENZ
MESHACH TAYLOR

Rendezte:
PAUL ZILLER

© 1995

Megjelent a 28 oldalas színes, új, ingyenes katalógusunk.
A következő két hónapban várható filmek megjelenésével.
Keresse az ügynököknél és a videotékákban!

Terjeszti a BEST Kft.
1123 Budapest, Győri út 18.
Tel./ Fax: 202-1449
6701 Szeged, Szentháromság u. 75/A
Tel./Fax: 06-62 329-328

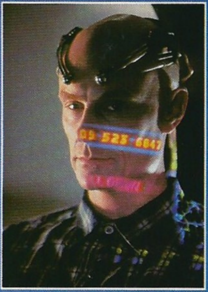
Harc az információért, a hatalomért

Ma már mindennapjaink részévé vált a számítógép. Sokak munkahelyén s otthonában ott áll ez a csodamasina, amely bámulatos dolgokra képes. Felhasználójának nem kell ismernie a gép bonyolult felépítését, elegendő elsajátítania a kívánt programok egyszerű kezelését. Csekély beruházással pedig már nyitva áll az információs szupersztráda, az Internet világhálózat, melyhez egyszerű a csatlakozás. Információk végtelenjébe nyílik meg az út, csak győzze az ember kiválasztani az érdeklődésének megfelelő hatalmas szöveges és képi információt.

Akié az információ, azé a hatalom – állítják már régóta, s e részigazság a filmesek fantáziáját is megindította. Például *A fűnyíróember* című produkció alkotógárdájáét, amely elkészítette a film második részét: *Fűnyíróember 2.: Jobe háborúja* címmel.

FŰNYÍRÓEMBER 2.:
JOBE HÁBORÚJA

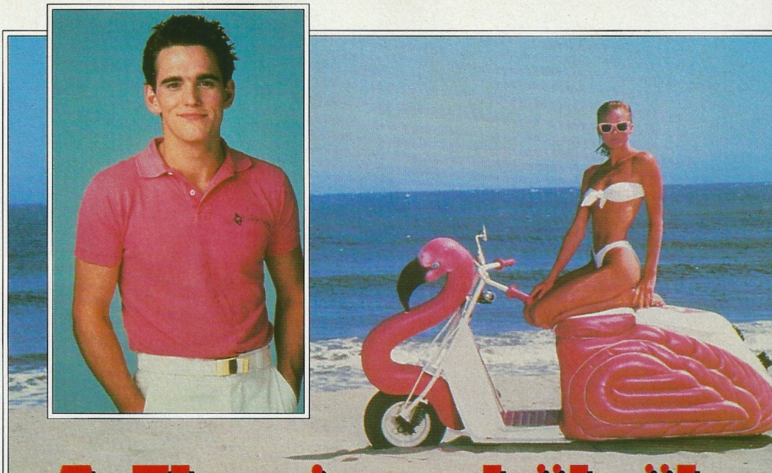

A 25 millió dolláros költségvetésű alkotás középpontjában Jobe, a titokzatos áldozat áll, aki egy laboratóriumi robbanás után sérült meg súlyosan. Rá sem lehet ismerni, annyira összeégett. A szimpatikus dr. Cori Platt gondozásába kerül, aki a számítógép és a virtuális valóság segítségével kezdi gyógyítani, újraéleszteni, agyát ismét működésbe hozni, gyakorlatilag újraépíteni. Jobe valaha átlag alatti IQ-val rendelkezett, s fűnyíróemberként kereste kenyerét, de hála a doktornő gondosságának és tudásának, szinte csodalényt alkotott belőle, felvértezett tudással. Mindez kapóra jön Jonathan Walkernek, a doktornő pénzéhes főnökének, aki megkaparintja dr. Benjamin Trace, egyik tudós beosztottja találmányát, amely nem más, mint egy „Chiron" névre keresztelt hatalmas tudású chip. A chip azonban még nincsen kész, csupán kísérletek folynak vele, de már látszik, hogy az a virtuális valóság „Einsteinje" lehet. Walker titkos terve, hogy továbbfejlessze a chipet, amellyel az információs szupersztráda birtokába kerülhet. Ő maga azonban képtelen egyedül megbirkózni a hatalmas feladattal; erre Jobe-ot szemeli ki, aki átváltozása után arra képes lehet. Azonban Jobe is titkos tervet sző: szeretne minden létező programot kitörölni a rendszerből, hogy a sajátjaival helyettesítse azokat. Ehhez ifjú „számítógép-őrült" társakra is lel, s ezután az egykori ellenfeleknek: a chip kiagyalójának, az azt eltulajdonító főnöknek, sőt a társukul szegődő megmentőjének, dr. Cori Plattnek együttes erővel kell megküzdenie Jobe-bal...

Jobe-ot *Matt Frewer*, dr. Cori Plattet *Ely Pouget*, dr. Benjamin Trace-t pedig *Patrick Bergin* alakítja, akit jól ismerhetünk többek között az *Egy ágyban az ellenséggel*, a *Szerelmi bűntények*, *Az emberi szív térképe* című filmekből.

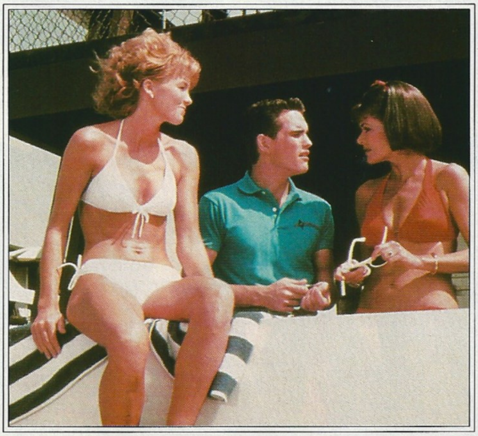
Érdekes gondolattal játszik el a film, de azért mi örüljünk, hogy a valóságban az információs szupersztárda mindenkié, s azt senki sem bitorolhatja...

A Flamingo kölyök

Szűnni nem akaró nosztalgiahullám söpör végig az amerikai úgynevezett „ifjúsági művészfilmeken" vagyis azokon az európai művészfilm-kategóriákba besorolhatatlan, többnyire egy fiatal hős önmagára ébredését, szellemi-lelki-morális felnőtté válását és megnemesedését ábrázoló alkotásokon, melyek napjainkban mind viharosabb sikereket könyvelhetnek el előbb az amerikai, majd hetekkel később az európai fiatalság körében. A nosztalgiarecept elég egyszerűen megfogalmazható: végy egy feltűnően jóképű, mi több, döglesztő külsejű, korábbi filmekben már népszerűvé vált ifjú amerikai színészt, mondjuk *Matt Dillon*t. Ha ez megvan, keress egy profi forgatókönyvírót, például *Neal Marshall*t, aki pontosan tudja, „mitől döglik a légy", vagyis hogy mi ragadja magával feltétlenül a tizenéves-huszonéves mozilátogatókat. A második lépés után jön a harmadik: szerezz be a forgatókönyvíródhoz méltó rendező-szakembert, essen a választás, mondjuk, *Garry Marshall*ra. Ereszd össze a két Marshallt és Dillont, válassz melléjük ügyes és könnyen kezelhető stábot, az se baj, ha az egyik mellékszereplő is jelentős színész, mint amilyen *Richard Crenna*. Vigyázat: az operatőri munkára nagyon oda kell figyelni: minden tekintetben hatásosnak, a szó szoros értelmében szépnek kell lennie a képeknek, erre a munkára *Peter Norman* kiválóan alkalmas. Még egy-két apróság: legyen a mese időpontja 1963, a beatzene aranykora, amikor még az ötvenes évek rock and roll őrületét sem felejtették el teljesen, s ha ezeket a táncokat járták, akkor azt még nem nosztalgiázásból tették. A cselekményhez feltétlenül mellékelni kell hiteles zeneanyagot, csupa olyan dalt, amit aztán a fellelkesült nézők meg is vásárolhatnak a lemezboltokban: szóljon *Sam Cooke, Ben E. King*, a *The Chiffons, Ray Charles, Booker T., Acker Bilk* és mások néhány örökbecsű slágere. A hatás garantált!

Efféle receptre készült *A Flamingo kölyök* (The Flamingo Kid,1984), Marshall rendező kifejezetten Mat Dillon játékára épített filmje, a hónap egyik tékaújdonsága. A jónevű, tehetséges színész most Jeffrey Willist, a frissen érettségizett fiatalembert alakítja, aki tovább szeretne tanulni, és Brooklynban élő szüleivel megbeszéli, nyári munkát vállal a nemes cél érdekében. Igen ám, de a dolog nem ilyen egyszerű. Jeffreyt elcsábítja két barátja: rábeszélik, hagyja azt az unalmas irodakukackodást a csudába, menjen inkább dolgozni a gyönyörű, elegáns és gazdagokkal teletömött Long Island-i tengerparti klubba, az El Flamingóba. A fiút kellően el is kápráztatják a hivalkodó díszletek, de Carla *(Janet Jones)*, a klub nagymenőjének és zseniális kártyamesterének, Mr Brodynak az unokahúga, ha lehet, még jobban. Brody sokat segít az újoncnak, aki ezentúl milliomosok között tengeti napjait, majd nemsokára bejelenti otthon, inkább autóügynök lesz Brodynál, mintsem hogy főiskolára menjen. Carlával való szerelme is beteljesedik, ami némi kárpótlást jelent a családi veszekedésért.

A fordulatot akkor következik be, amikor a szegény, de tisztességes brooklyni fiú rájön: mentorának nagy kártyatudománya csaláson alapul. S hiába minden tisztességtelen ajánlat, leleplezi Brodyt a többi kártyajátékos előtt. A választás tehát megtörtént, Jeffrey kártyanyereményét megfelezi egy kollégájával, majd rádöbbenve, hogy rossz utat választott, visszatér szüleihez és eredeti terveihez.

Szép emberek még szebb környezetben mozognak az előbb jellemzett filmekben, így itt is. *A Flamingo kölyök* típusú film optimista szemléletű: a hős még idejében rádöbben tévedésére, és mivel eredetileg jó ember, belátva hibáját visszatér a régi szerény/becsületes életmódhoz. A *Rumble Fish*-ben, a jelen film közvetlen elődjében is (1983) ez a dramaturgia érvényesült. A látvány, a hitelesség mindkét alkotásban fontos szerepet kap. S ami a korábbi film látványában egyedinek számított (a fekete-fehér alap időnkénti váltogatása a színes képekkel), azt itt most a „vendégképek" szerepeltetése váltja fel. Más filmekből vett jelenetek tarkítják az amúgy is elsőrangúan látványtervezett művet. Minden esély megvan rá, hogy Marshall rendezése akadály nélkül érjen célba. A tisztes szegénység finoman, közvetett eszközökkel való felmagasztalása és az erkölcsi érzék megőrzésének lehetőségébe vetett töretlen hit biztos, hogy az európai országokban, így nálunk is könnyen érthetővé teszi majd a filmet.

AFRIKA KOKTÉL

Színes, szinkronizált angol-amerikai vígjáték

MINDEN GYANÚ FELETT

Színes, szinkronizált amerikai krimi

SZÖRFÖS NINDZSÁK

Színes, szinkronizált amerikai akció-vígjáték

SOK HŰHÓ SEMMIÉRT

Színes, szinkronizált angol vígjáték

DOBOZBA ZÁRT SZERELEM

színes, szinkronizált amerikai film

FESTETT SZÍV

színes, szinkronizált amerikai thriller

MENTŐKABIN

színes, szinkronizált amerikai sci-fi

KETTŐS ÁLARC

színes, szinkronizált amerikai thriller

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem az alábbi videókazettákat. A kazetták árát valamint a postaköltséget az átvételkor fizetem.

Film címe **db**

....

....

....

....

....

Név: ....

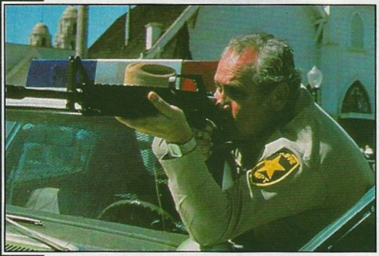
Cím: ....

A megrendelőlapot a Flamex InterStar címére kérjük elküldeni: 1021 Bp. Labanc u. 22/B

Veszélyes ösztönök

Friedrich Dürrenmatt svájci dráma- és prózairó egyes műveiről mondják, hogy az élet irracionális fordulataival sokkolják olvasóikat. Arról (is) szólnak ezek az írások, hogy az ember életébe váratlanul betör valamilyen megmagyarázhatatlan jelenség, és attól kezdve minden addigi rend a feje tetejére áll. Az események egyszeriben megmagyarázhatatlanokká és kiismerhetetlenekké válnak; ami addig harmonikus és átlátható volt, most az ellentétébe fordul egy pillanat alatt. Barátból ellenség válik, a dolgok rosszindulatúakká lesznek, és segítség sehonnan sem érkezik, mert nem is érkezhet. Hiszen senki sem érti a negatív változások működési elvét. Az ember csak játékszer ismeretlen hatalmak, mondjuk a vak végzet kezében.

A könnyű sikerre orientált, s így aztán többnyire bevált mesepanelekből és sokszor kipróbált dramaturgiai fogásokból építkező amerikai film történetében ritka az olyan produkció, mely, szakítva a sekélyes megoldásokkal, a fentiekben vázolt hagyományhoz kapcsolódik, s a mű befejezését nyitva hagyja, a nézőre bízván, magyarázza a történetet úgy, ahogy kedve tartja. Nagy rizikót vállal minden rendező, például *Graham Baker*, a *Veszélyes ösztönök* (Impulse) című munkájában, ha efféle forgatókönyvet visz filmre, mivel a mozinézők jelentős többsége a megnyugtató átlagbefejezéseket és az egyféleképpen értelmezhető, egyértelműségre törekvő alkotásokat szereti. Így van ez még a thrillerek, pszichokrimik, illetve a horrorfilm-műfajjal rokonságot tartó egyéb vállalkozások esetében is. Akkor érzünk elégedettséget, ha a képernyőn vagy mozivásznon pergő események a jól ismert recept szerint zajlanak: ha előbb-utóbb, néhány kötelező kacskaringó után kiderül, ki felelős a szörnyű bűncselekményekért, s amikor már semmi remény a jogos igazságszolgáltatásra, sőt, amikor még Hős/Hősnő élete is komoly veszélybe kerül, egy váratlan fordulat vagy egy utolsó másodpercben érkező segítség mindent megold. Még látjuk őket lassan beleolvadni a tájba, miközben a nap, ez a klasszikus búcsúdíszlet, vörösen belebukik az óceánba.

A *Veszélyes ösztönökben* semmi ilyesmire nem kell számítania a happy end egyhangúságába belefáradt nézőnek.

Megmagyarázhatatlan agresszivitás jelei mutatkoznak a filmbeli kisváros lakóin, miután földrengést észleltek mindenfelé a környéken. Mi okozta, ki tudja? Egy bizonyos csupán: az embereken időszakos őrület lesz úrrá, a dürrenmatti irracionalitás jegyében. Gonoszság, kegyetlenség és vak indulatok betegítik meg az addig békés polgárokat. Az anya dühtől vicsorogva telefonál városba elszakadt lányának, majd főbe lövi magát; egy fiatal férfi a kocsma közönségének szeme láttára, vidám country muzsika hangjaira kitöri saját ujjait; egy asszonyság hisztérikus rohamot kap, és törni-zúzni kezd, amiért nem kapott megfelelő parkolóhelyet; az orvos megfojtja addig nagy gonddal ápolt betegét; a seriff még figyelmeztető lövéssel se húzza az időt, hanem egyszerűen hátbalövi az elöle menekülőt, majd újabb áldozat híján kirakatokon és parkoló autókon tölti ki bosszúját. És így tovább: képtelenebbnél képtelenebb helyzetek, mind groteszkebbül viselkedő emberekkel. A távoli nagyvárosból érkező fiatal párnak naponta szembe kell néznie a ténnyel, hogy bizony egy fantomvárosba jöttek beteget látogatni, s a kirándulás könnyen halállal is végződhet...

A néző épp oly tanácstalan, mint a fiatalok (*Tim Matheson* és *Meg Tilly*). Csupán finom jelzéseket kap, hogy a baj oka talán a környezetszennyezéssel állhat kapcsolatban. De biztosat végig nem tudhat. A rejtélyes járványnak nincsenek előre kimutatható jelei, tehát védekezni se nagyon lehet ellene. Esetleges, hogy mikor kit támad meg, és hogy kinél milyen következményekkel fog járni. Egyesek önveszélyessé, mások közveszélyessé válnak. Nem léteznek többé megbízható családtagok, hűséges barátok. Mindenki mindenki ellen – ez az új játékszabály.

Elég különleges szabály ahhoz, hogy *Graham Baker* filmjét az átlagból kiemelje, s valóban szokatlan, egyedi alkotássá tegye.

Csak az a kérdés, valóban ösztönökről lehet-e szó vagy legfeljebb gyilkos bábukról, akiket ki tudja, ki-mi mozgat a függöny mögül...

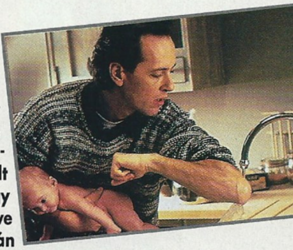
Jack & Sarah

Pár éve a rendező, *Tim Sullivan* éppen forgatókönyvtémát keresett, amikor egyik férfi munkatársa, aki nem tudta másra bízni kisfiát, magával vitte a kicsit a munkahelyére. Nemsokára az összes női kolléga körülötte nyüzsgött. Az eddig átlagosnak számító munkatárs egyik pillanatról a másikra vonzóbbá és sebezhetőbbé vált a szemükben.

Ebből az apró megfigyelésből született hat évvel később a Jack és Sarah, egy keserédes, romantikus komédia apáról és lányáról.

Jack (*Richard E. Grant*), a sikeres ügyvéd és gyönyörű felesége gyereket vártak. Jack igyekezett minden lehetőségre felkészülni, csak arra nem számított, hogy majd egyedül kell szembenéznie a gyereknevelés számtalan problémájával. Mivel munkáját nem adhatta fel, segítségre volt szüksége, de a különböző rokonok és nagymamák, akik szívesen felajánlkoztak, nem illettek laza életstílusához. Jack végül Williamet (*Ian McKellen*), a részeges csavargót bízta meg a feladattal, de sajnos ő sem volt tökéletes, mert bár kitűnően bánt a mosógéppel és a vasalóval, nem tudott vigyázni a kicsi Sarahra. Ekkor jelent meg Amy (*Samantha Mathis*) a fiatal és csinos amerikai pincérlány, aki nemrég szakított barátjával, így éppen szállás nélkül tengődött. Jacknek nem maradt más választása, mint hogy felfogadta dadának, és cserébe Amy nála lakhatott.

Arról persze nem sok fogalma volt, hogy Amy még egy pelenkát sem tud kicserélni. A kezdeti nehézségek ellenére azért idővel sikerült megbirkóznia a feladattal, így kisebb incidensektől eltekintve a dolgok látszólag simán mentek, amíg Jack rá nem jött, hogy már nem csak Sarah a legfontosabb személy az életében...

A Jack és Sarah Tim Sullivan filmrendezői bemutatkozása, olyan sztárok főszereplésével, mint Richard E. Grant (*A játékos, Drakula, Az ártatlanság kora*) és Samantha Mathis (*Adj rá kakaót, Amit szerelemnek hívnak*).

A film mellékszerepeiben is kiváló színészekkel találkozhatunk, mint Ian McKellen (*Az utolsó akcióhős*), Judi Dench (*Szoba kilátással, V. Henrik*) vagy Cherie Lunghi (*Excalibur, Frankenstein*).

MIRAX

NASA

Az amerikai űrkutatás története

A világmindenség, az űr megismerése az emberiség legősibb vágya. Intézményesített formában a világon először a NASA, az Amerikai Űrkutatási Hivatal kezdte meg kísérleteit az űrkutatás területén. A NASA - Az amerikai űrkutatás története című tudományos-ismeretterjesztő filmsorozat – amely a MIRAX gondozásában jelenik meg– teljes, átfogó képet ad az űrkutatás kezdeteitől egészen napjainkig. Az e hónapban bemutatásra kerülő három kazetta az űrkutatás kezdeti szakaszát helyezi nagyító alá, felidézve az űrkutatás nagy, történelmi pillanatait. A filmsorozatok eredeti, archív, eddig be nem mutatott felvételekkel teszik színessé, maradandóvá a történeteket. A sorozatokat a film elején narrátori szerepkörben megjelenő NASA-asztronauták teszik hitelessé.

A filmsorozat bemutatja az első három űrprogramot: a Mercury, a Gemini és az Apollo projekteket. Szemtanúi lehetünk az első űrhajó, a Freedom 7 kilövésének, amely több mint 15 percet töltött az űrben. Bepillantást nyerhetünk a szigorú kiképzési gyakorlatok kulisszatitkaiba, illetve a vészhelyzetkezelési gyakorlatok izgalmas, valószerű világába. A sorozat külön részben mutatja be, hogy az űrkutatás miként forradalmasította a médiát. Az első űrsétáról készült lélegzetelállító felvételek már a Gemini program keretében valósultak meg, amely mérföldkőnek számított a NASA történetében. Az űrprogram révén felhalmozódott új ismeretek, tapasztalatok egy új projekt alapjait vetették meg. Az Apollo űrprogram egy régi álmot váltott valóra, bebizonyította, hogy a Hold az ember számára már nem elérhetetlen bolygó. Az Apollo 11 parancsnok-asztronautájának, Neil Armstrongnak Holdra szállása és az első Holdon készült felvételek történelmi értékűek. Az Apollo 13 igaz története című rész valós és izgalmas felvételei hűen példázzák egy dicsőséges mentőakció, csapatmunka végrehajtását. A Holdat bemutató sorozatrész a bolygó felszínéről hozott kőzetek és azok vizsgálatainak meglepő, megdöbbentő eredményeit teszi közzé.

A NASA eddig elért eredményei, kutató-fejlesztő munkássága olyan más tudományágakban nyitott új távlatokat, mint az orvos- és műszaki-tudományok, a geológia és a meteorológia. Amerika nemzeti hősei, az asztronauták nemcsak hazájukban, hanem az egész világon ünnepelté és ismerté váltak.

NASA

MEGRENDELŐLAP

NASA 1.: - Irány az űr! ❑ db/1400,-Ft
- A „Friendship 7 " küldetése
- Figyel a világ

NASA 2.: - A Gemini IV négy napja az Űrben ❑ db/1400,-Ft
- Vészhelyzet a Gemini VIII fedélzetén: egy „szerencsés" balszerencse története.
- A Gemini űrprogram „hagyatéka"

NASA 3.: - A Hold meghódítása. ❑ db/1400,-Ft
- Az Apollo 13 igaz története: „Houston, van egy problémánk!"
- A Hold. Milyen is valójában?

A kazetták levélben és telefonon egyaránt megrendelhetőek

MIRAX Nemzetközi Filmforgalmazó és Multimédia Kiadó Kft.
1113. Budapest, Karolina út 34/a
Tel/Fax: (36-1) 209-2919, 209-2920

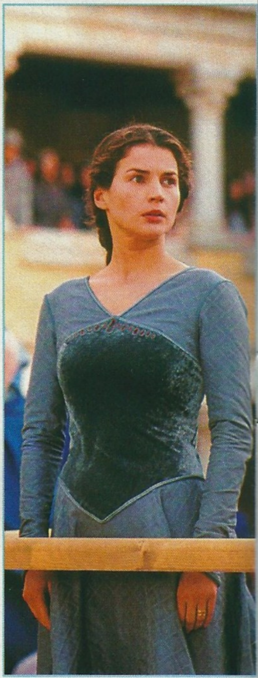
1988-ban fejezte be tanulmányait a nagy tekintélyű Webber Douglas színművészeti akadémián, majd egy kis televíziós szereplés s egy jó házasság után máris indulhatott Hollywoodba, ahová jobbkor nem is érkezhetett volna: a stúdiók épp új sztárra áhítoztak.

Julia Ormond, ez a kilencvenes évek elején még alig ismert színésznő szinte egy csapásra lett sztár, s az évtized közepén gyors egymásutánban három nagyszabású produkcióban kapott főszerepet. Játszott a *Szenvedélyek viharában* (Legends of the Fall) című filmben *Brad Pitt*el és *Anthony Hopkins*szal, *Az első lovag*ban (First Knight), ahol *Connery* és *Richard Gere* verseng szerelméért, s legutóbb *Sydney Pollack Sabrina* című mozijának címszerepében pompázott *Harrison Ford* oldalán (e szerepet egy korábbi feldolgozásban *Audrey Hepburn* alakította *Humphrey Bogart*tal). Az amerikai People magazin pedig a világ ötven legszépségesebb híressége között tartja számon.

Álomkarrier

Az angol származású Julia eredeti tehetség a színészek között, aki a siker érdekében minden tőle telhetőt meg is tesz. Manapság a legnevesebb producerek keresik fel ajándékaikkal, és nem mellékes, hogy a stáb körében is mindig ő a dédelgetett kedvenc. *„Karrierem olyan, mint egy sima autópálya. Fantasztikus lehetőségeim adódtak”* – jegyzi meg, ám nincs szerencse testi szépség és rátermettség nélkül: *„Nagy-Britanniában a színészek a felső középosztályba tartoznak, de pályájuk során sok előítélettel kell felvenniük a küzdelmet. Ha egy színésznő nem néz ki elég jól, hiába tízszer tehetségesebb, mint a legnagyobb sztár, nem fog szerepet kapni. Ez bizony igazságtalan és felháborító. Szerencsém, hogy a normáknak én megfeleltem.”*

Julia harminc évvel ezelőtt született a London környéki Surray-ben. *„Pályámmal kapcsolatban nem voltak hirtelen megvilágosodásaim, de amikor a Farnah Art School ösztöndíjasaként el kellett döntenem, hogy napi három órában szerepet tanulok vagy ecsettel a kezemben állok egy festőállvány előtt, inkább az előbbit választottam. A színészetben van egyfajta könnyedség, amit nem találtam meg a festészetben”* – magyarázza.

Felsőfokú színművészeti tanulmányait is ösztöndíjasként végezte. Legelőször egy David Harrey-darabban lépett a színre, amelyben mindjárt fel is fedezte egy színészügynök. Mint heroinista nő, egy televíziós minisorozatban aratta első sikerét: *„Emlékezetes szerep, amely előrevitt pályámon. Ennek köszönhettem, hogy bővíthettem repertoáromat olyan alakításokkal, amilyenekre igazán vágytam.”* Ezek közül emlékezetesebbek a *Rehershal*, az *Üvöltő szelek* (Wuthering Heights), a *Faith, Hope and Charity* egy-egy szerepe. Ez utóbbiért 1989-ben a legjobb kezdő színésznő díját érdemelte ki a londoni színikritikusoktól. A világ 1992-ben az HBO *Sztálin* című produkciójában Sztálin feleségének szerepében figyelt fel rá, melyet megtetézett *Peter Greenaway A maconi gyermek* című játékfilmjének női főszerepével. Greenaway-t mai napig kedvenc rendezőjének tartja.

Julia Orm

Az első lovagban

Majd *Rutger Hauer*rel, *F. Murray Abraham* mellett bukkant fel ismét a *Nostradamus*ban.

Mosolya mint *Julia Roberts*é, hanghordozása, akcentusa mint *Emma Thompson*é, csábítóan érzelmes, tartózkodó és érzékeny, életvidám és intelligens – állítják méltatói. Röviden: a filmre termett csoda. S ha ezt még lehet fokozni, lehetőségei a *Szenvedélyek viharában* Susannah-jával még hihetetlenebbé váltak: *„Ha nem csupa férfisztárra osztják a férfi főszerepeket, sohasem játszhattam volna e filmben, mert akkor még nem voltam ennyire híres. A producerek sztárokat szerződtettek, hogy el tudják adni filmjeiket."*

ond

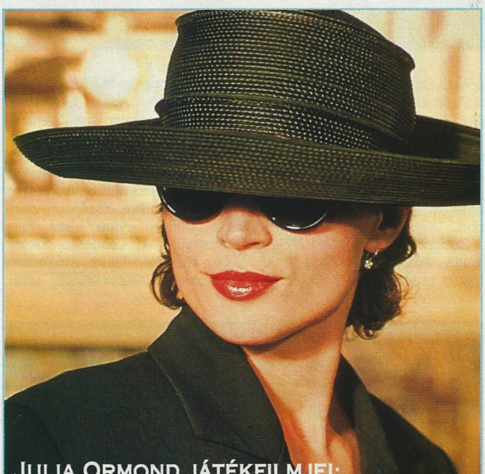
Szenvedélyek középpontjában

A *Szenvedélyek viharában* a családregények hagyományait követi. Rendezője és producere, *Ed Zwick* és *Jim Harris* elmeséli apa és három fia történetét, akik Amerika északnyugati vidékén, a világtól távol egy rancson élnek. Ludlow ezredes *(Anthony Hopkins)* telepes, aki a kormányzattal szembeszegülve fegyvert ragadott a földjükről elűzött indiánok védelmében. *Aidan Quinn* és *Brad Pitt* alakítják a két fiút, akik beleszeretnek a harmadik, *Samuel* (*Harry Thomas,* az egykori kisfiú az E.T.-ből) menyasszonyába, Susannah-ba *(Julia Ormond)*. A két báty minden igyekezete ellenére bekövetkezik a tragédia, és az önkéntesként háborúba vonuló Samuel ottmarad a harcmezőn, míg a lány a farmon ragad. A történet középpontjában a Brad Pitt által megszemélyesített Tristan áll, akire Susannah annyiban hasonlít, hogy legalább annyira szabad és öntörvényű. Amint megérkezik a rancsra, máris hozzálát a polgári értékek magjainak elhintéséhez. Tristan és Alfred *(Aidan Quinn)* egymás riválisai. Tristan az apa kedvence, a megfékezhetetlen őserő, míg Alfred életét kudarcok árnyékolják be. Nemcsak apja kitüntető figyelméért kell Tristannal versenyre kelnie, hanem Susannah kegyeiért is. S nem kétséges, hogy a testvérek közül a lány Tristanhoz áll közelebb.

A forgatás festő vásznára kívánkozó helyszíne egy indián rezervátum háborítatlan természeti környezete volt az Alberta állambeli Stoney-ban. A lenyűgöző természeti környezetben – melyet az Oscar-díjat érdemelt operatőr, *John Toll* nagytotálok sűrű alkalmazásával emelt ki – a hangsúly mégis az embereken, kapcsolataikon, érzelmeiken maradt. Julia mint Susannah, ártatlanságával, tisztaságával ejti rabul a család valamennyi férfitagját. A színésznő szépségéhez, tehetségéhez illő szerep.

Az első lovag szerelme

Jerry Zucker impozáns kalandfilmje *Az első lovag,* melynek plakátján Julia Ormond neve már a sztárok közé emelkedett. A rendező-producer számára egy másodpercig sem volt kétséges, hogy a szépséges Guinevere szerepére Ormondot hívja meg, akit valósággal csodált, miután látta játszani a *Sztálin*ban, majd Susannah-ként Brad Pitt mellett. Ezúttal már ő áll a középpontban, s ő a mozgatója az eseményeknek. *„Nagyon szerencsésnek mondhatom magam, hogy létezik egy Julia Ormond"* – fogalmaz a rendező. *„Ha nem lenne a napnál világosabb, hogy miért őt akarja mindkét férfi, sőt mindhárom (beleértve az áruló Malagant), semmit sem érne ez a film. Julia nemcsak képes felvállalni mindkét férfit, de történetesen káprázatosan gyönyörű is. Lényeges pont, hogy ebben a feldolgozásban Lancelot nem Arthur király szolgálatára érkezik Camelotba, szerelme hajtja a királyi palotába."*

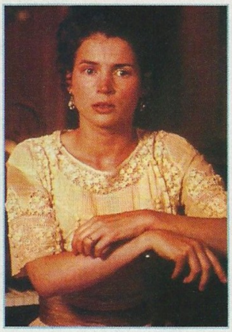
JULIA ORMOND JÁTÉKFILMJEI:

SZTÁLIN (*STALIN,* 1992) R.: IVAN PASSER *(HBO)*
A MACONI GYERMEK (*THE BABY OF MACON,* 1992) R.: PETER GREENAWAY *(ODEON)*
NOSTRADAMUS (1994) R.: ROGER CHRISTIAN *(VIDEORENT)*
SZENVEDÉLYEK VIHARÁBAN (*LEGENDS OF THE FALL*) R.: EDWARD ZICK *(COLUMBIA TRISTAR)*
AZ ELSŐ LOVAG (*FIRST KNIGHT*) R.: JERRY ZUCKER *(COLUMBIA TRISTAR)*
SABRINA (1995) R.: SYDNEY POLLACK *(ÁPRILISTÓL A MOZIKBAN, IDÉN JÖN VIDEÓN: (UIP-DUNA FILM)*

Arthur király városában, Camelotban béke honol, mígnem egy renegát lovag a kerekasztaltól, Malagant *(Ben Cross)* elhatározza, hogy elbitorolja Leonesse tartományt és első asszonyát, Guinevere-t *(Ormond)*. Meg is támadja a first ladyt – nem is akármilyen hadicsellel – útban Camelot felé, aki azért indult útnak, hogy férjhez menjen Arthurhoz, és ezzel megóvja a békét Leonesse-ben. Malagant csapatától egy szerencselovag menti meg. Neve Lancelot *(Richard Gere)*. S miután Guinevere felül Lancelot mögé a férfi lovára, vágyat érez iránta. *„Amikor Lancelot megmenti Guinevere-t, a lekötelezettség érzésének kapui tárulnak fel"* – mondja Julia Ormond. *„Amikor pedig megcsókolja az ifjú hölgyet, egy másik kapu nyílik meg, amelyre Guinevere nem is gondolt..."*

Szenvedélyek viharában (társa Brad Pitt)

Zucker, aki korábban fívérével aratta sikereit *(Csupasz pisztoly...)*, grandiózus filmet készített a világtörténelem legállóképesebb legendájából, Adam Greenberg bravúros operatőri manővereivel *(Terminátor 1., 2.)*. A film a rendező szerint nem pusztán kalandfilm, hanem egy olyan alkotás, amely a nézőknek betekintést is ad a romantikus középkori világba. Camelot vára kissé futurisztikus, míg Leonesse inkább egy középkori falura emlékeztet, temploma, macskaköves utcái, házai minden részletében, s meleg terrakotta árnyalatok színezik, szemben a modern Camelot szürkéskékjeivel. Az 1077-ben alapított St. Albanus katedrális, Arthur és Guinevere menyegzőjének helyszíne viszont valódi középkori építmény. Zucker művét középkori szokások és fogások életrekeltésével igyekezett még hihetőbbé tenni, így a kétkezes kardvívással, melyet Richard Gere láthatóan kitűnően elsajátított. De a középkori fegyverarzenál, a hadvezetés fortélyai, többszáz valódi páncélruha és páncélba öltöztetett harci mének a filmgyártás kiemelkedő teljesítményei.

Sabrinaként Pollack új filmjében

Sabrina

Még nem ült el a „szenvedélyek vihara" a Zwick-, majd a Zucker-film kasszasikere körül, amikor Julia Ormond újabb szereplésre vállalkozott, ezúttal *Sydney Pollack* irányításával, aki a *Sabrinát*, *Billy Wilder* 1954-es sikerfilmjét dolgozta fel és Juliára bízta a főszerepet *Harrison Ford* előkelő társaságában. Azok a színészek, akik „remake" filmekben vállalnak szerepet, általában nem ismerik az eredetit. Nem így Julia Ormond, aki rongyosra nézte a Wilder-film egy kópiáját, és minden részletét oda-vissza ismeri, de szó sincs arról, hogy leutánozta volna Audrey Hepburnt: *„Egy vadonatúj filmet akartunk csinálni, de akárhogy igyekeztünk, a végére megtelt a régiek szellemével."*

Sabrina egyszerű párizsi lány, aki a Vogue divatszakértőjeként karriert fut be, miután bekerülve a művészkörökbe, kinyílik a szeme a világra, s eközben egy gazdag testvárpárból, két férfi között ingadozva, végül Harrison Ford karjaiban köt ki: *„Sabrinát megpróbáltam olyan valóságosra formálni, amilyenre csak lehetett, és szívből remélem, hogy nem sikerült túl csipkésre, még akkor sem, ha Pollack tulajdonképpen egy tündérmesét forgatott. Bár azok sokszor nagyon kegyetlenek."*

Julia Ormond a hétköznapokban a szűk trikókat és a blue jeanst részesíti előnyben, nem annyira a „hepburnös" csillogást, mint a filmben. Calvin Kleintől öltözködik. A „kis angliai rózsa" („little british rose"), ahogy hollywoodi körökben nevezik, a munka megszállottja, s mindenben a tökélyre törekszik.

„Magánéletemről elég ha anynyit tudnak, színésznő vagyok" – állítja öntudatosan. Kis manzárdlakásokat tart fenn Londonban, New Yorkban. Szerényen is lehet élni, dacára magas gázsijának, hiszen már a legjobban honorált sztárok közé tartozik. Legközelebb a *Captives* című filmben láthatjuk, *Tim Roth* oldalán. Sok ajánlatot kap, mégis saját produkciós irodát alapított, mondván, nem szeretne hollywoodi védjeggyel ellátott árucikké válni: bárki jöhet, de ő dönti el, hogy kinek nyit ajtót...

V. M.

video magazin
Julia Ormond

prilis 8 -tól
art
-tól 40%-ig árengedmény
Mabedu
GmbH.
Line
MITSUBISHI
VIDEORECORDER
BOSE

BEN KINGSLEY

GANDHITÓL A LÉNYIG

BEN KINGSLEY – KEVÉSBÉ ISMERT NEVÉN BHANJI KHRISNA – INDIAI SZÁRMAZÁSÚ SZÍNÉSZ UGYAN PUSZTÁN EGYÉNISÉGÉNEK EREJÉVEL, ÉHEZÉSSEL, PASSZÍV, BÉKÉS POLITIKÁVAL NEM KÉPES FELSZABADÍTANI EGY ORSZÁGOT, MINT TETTE MAHATMA GANDHIKÉNT SIR RICHARD ATTENBOROUGH MONUMENTÁLIS ALKOTÁSÁBAN 1982-BEN, TEHETSÉGE EREJÉVEL MÉGIS A LEGNAGYOBB SZÍNÉSZEGYÉNISÉGGÉ VÁLT, AKI BŐ EGY ÉVTIZED ELTELTÉVEL SPIELBERG KLASSZIKUSSÁ VÁLT MŰVÉBEN, A *SCHINDLER LISTÁJÁ*BAN ISMÉT MARADANDÓT ALAKÍTOTT.

Gyermekkora óta koptatta az angol színpadot. A játék komolyra fordult, amikor érett fejjel is a világot jelentő deszkákat választotta. A színpad varázslói, *Harold Pinter, Peter Brook* látták el instrukciókkal. A Royal Shakespeare Company volt életében az a biztos pont, ahová médiakiruccanásairól vissza-visszavándorolt.

GHANDITÓL A MAFFIÓZÓKIG

Ha megkérték, a filmfelvevő kamera elé is odaállt, először 29 évesen, *A kulcsszó – félelem* (Fear is The Key, 1972) című krimiben. Esténként pedig, amikor felgördült a függöny, Demetrius, Hamlet, Julius Caesar monológjait adta elő. Nagyszerű feladatok, nagyszerű emberek, de amúgy semmi rendkívüli, mígnem Sir Richard elő nem állt a Gandhi-filmmel.

Kerek húsz éve érlelte és négy-öt év kilincseléssel talált egy stúdiót, ahol felszerelést és pénzt adtak a tervéhez. Sir Richard jómaga is angol színész lévén hogyne ismerte volna „Bhanji Krishnát". Kingsley, miután illedelmesen igent mondott neki, kötelességtudóan rávetette magát a szerepre. Belefogyott, borotválkozott, beletanult. Hosszú hónapok teltek el számára Gandhiként. A remek alkotás 8 Oscart érdemelt, s ő is egyet: a legjobb férfi főszereplőét.

Ezután özönlöttek számára a szerepajánlatok: egy Lenin *(The Train)*, egy Sosztakovics *(Testimony)*, csupa nagy egyéniség. És néhány mai történet; két forgatókönyvét Harold Pinter jegyezte (*Betragal*, 1983, *Turtle Diary*, 1985).

Aki egyszer Oscar-díjat kapott, az egykönnyen nem szabadul meg Hollywoodtól. Kingsley ötvözte a kellemest a hasznossal. Egyik lába a New York-i Broadway-n, a másik Londonban. S közben, hogy el ne felejtsék, egy-egy filmszerep *Nastassja Kinski*vel (Harem), *Michael Caine*nel (*Sherlock és én* [Without a Clue], 1988). *A gyilkosok közöttünk vannak* (Murderers Among Us: The Simon Wiesenthal Story, 1989) című filmben Simon Wiesenthalt alakította. És repertoárjáról nem hiányozhattak sokáig a jól-vasalt gengszterek sem, akikből van épp elég ahhoz, hogy szép megélhetést adjanak a „manchesteri cowboy"-nak. *Barry Levinson Bugsy* című maffia-sztoriájában szánt ebből a szempontból Kingsley-nek fontos szerepet. India messze van, s hol van már a szelíd, békésen ellenálló, becsületes Gandhi? Azon az egykor sivatagos vidéken vagyunk, ahol ma neontól roskadozó Las Vegas-i kaszinók emelkednek. Bugsy Siegel *(Warren Beatty)* megvalósítani készül legnagyobb álmát. Felépíti a nevadai sivatag közepén azt a játékkaszinót, amely a szerencsejátékok városának

BEN KINGSLEY FILMJEI A VIDEÓTÉKÁKBAN:

A KULCSSZÓ – FÉLELEM (*THE IS THE KEY*, 1972) R.: MICHAEL TUCHNER *(ZOOM)*
PASCALI SZIGETE (*PASCALI'S ISLAND*, 1988) R.: JAMES DEARDEN *(VICO)*
SHERLOCK ÉS ÉN (*WITHOUT A CLUE*, 1988) R.: THOM EBERHARDT *(HUNGAROVIDEO)*
A GYILKOSOK KÖZÖTTÜNK VANNAK (*MURDERERS AMONG US: THE SIMON WIESENTHAL STORY*, 1989) R.: BRIAN GIBSON *(TELEVIDEO)*
A PUSZTÍTÓ SZÉL LOVASAI (*SLIPSTREAM*, 1990) R.: STEVEN LISBERGER *(FLAMEX INTERSTAR)*
BUGSY (1991) R.: BARRY LEVINSON *(COLUMBIA TRISTAR)*
KOMPUTERKÉMEK (*SNEAKERS*, 1992) R.: PHIL A. ROBINSON *(UIP-DUNA FILM)*
A BAJNOK (*SEARCHING FOR BOBBY FISHER*, 1993) R.: STEVEN ZAILLIAN *(UIP-DUNA FILM)*
DAVE (1994) R.: IVAN REITMAN *(INTERCOM)*
SCHINDLER LISTÁJA (*SCHINDLER'S LIST*, 1994) R.: STEVEN SPIELBERG *(UIP-DUNA FILM)*
A LÉNY (*SPECIES*, 1995) R.: ROGER DONALDSON *(INTERCOM)*

NAGYON HIÁNYZÓ FILMJE A KÖLCSÖNZŐKBŐL:
GANDHI (1982) R.: SIR RICHARD ATTENBOROUGH
ÁPRILISTÓL A MOZIKBAN:
A HALÁL ÉS A LÁNYKA (*DEATH AND THE MAIDEN*, 1994) R.: ROMAN POLANSKI *(A MOZIKBAN)*

A lény

magja lett. A korszak két legbefolyásosabb maffiózójának egyikét, Meyer Lanskyt alakítja Kingsley.

Egy előkelő gengszterfigurát kellett tehát felskiccelnie. Levisonnak olyan valaki kellett, aki tud „viselkedni". Kingsley pedig mindig is tudott. A Gandhiról lelesett passzivitással jegyezte meg, mi a véleménye a forgatásról. Egyáltalán nem készült – azon kívül, hogy New York-i akcentusát csiszolgatta. *„Ezúttal úgy vélem, elég, ha az ösztöneimre bízom magam, elvégre nem biokémikus vagyok, hanem színész."* Az igazsághoz hozzátartozik az is, hogy a tárgyalásoktól a forgatásig csak tíz napja volt. Alakítása mégis Oscar-jelölést ért a legjobb férfi epizódszereplő kategóriájában.

SPIELBERG STERNJE

Az amerikai filmstúdiók számára tehát ott állt egy skatulyából kihúzott, élére vasalt, tip-top gengszter, kifürkészhetetlen belső tulajdonságokkal, egzotikus vonásokkal. És egy új műfaj, a technokrimi, melyhez – ismét csak rossz embernek – meghívták őt is. A sikerfilm címe pedig *Komputerkémek* (Sneakers, 1992) volt. Robert Redford mint számítógépes szakember és csoportfőnöke a biztonsági rendszerek szakterületén, a Nemzetbiztonsági Hivataltól kap megbízást egy létfontosságú kód kulcsának megtalálására. Mint végül kiderül, az ügy hátterében a fiatalkori barát, Ben Kingsley áll, aki évek óta a csodachippel végez illegális műveleteket, hogy megszerezze a világ feletti egyeduralmat, és mindenekelőtt sok-sok pénzt. Természetesen Redford tesz róla, hogy ez ne sikerüljön a „gazfickónak".

Kingsley ezek után a *Dave* című vígjátékban az amerikai alelnök egyik jobbkezeként szőtte tovább a korrupció szálait.

Az igazi Kingsleynek nem kellett attól tartania, hogy feladatok nélkül marad. Steven Spielberggel Lengyelországba repült, hogy fekete-fehérben rögzítsék a rendező első történelmi tárgyú, később megérdemelt Oscar-díjas alkotását Oscar Schindlerről, a német gyárosról és üzletemberről, aki a második világháború időszakában azzal, hogy hasznos munkaerőként zsidó embereket alkalmazott gyárában, ezer szerencsétlen embert menekített meg a deportálásról. Ben Kingsley Ichak Sternt, Schindler munkavezetőjét alakította, Gandhi színvonalán. De 1994-ben oly sok jó alakítás született, s a film annyi Oscar-jelölést kapott (tizenkettőt), hogy abból – meglepetésre – éppen neki már nem jutott. Így csak a közös dicsőségben osztozhatott – az alkotás hét szobrot nyert –, ami nem volt csekély.

Schindler listája

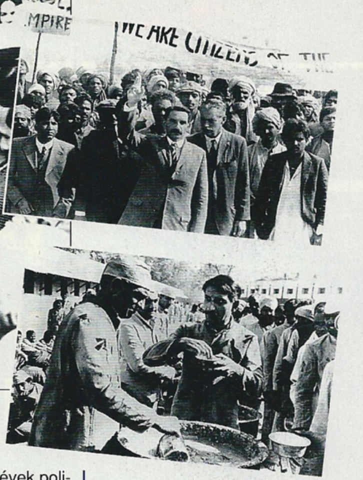

SAKKTANÁR ÉS BIOKÉMIKUS

Jutott viszont *Steven Zaillian*nek, aki a legjobb forgatókönyvíró kategóriájában diadalmaskodott. Első rendezése *A bajnok* (Searching For Bobby Fischer, 1993) volt, melyben egy tehetséges kisfiú sakktanárát alakítja, s összetűzésbe kerül a gyermek apjával (*Joe Mantegna* játssza).

*Roger Donaldson*nak aztán sikerült bebizonyítania, hogy Ben Kingsley, jóllehet színész, ugyanakkor miért ne lehetne biokémikus is. Az áprilisi hazai tékaújdonság, *A lény* (Species, 1995) című filmje után efelől nincsenek kétségeink. Kingsley nagy kísérleteket folytat egy állami laboratóriumban, méghozzá egy földönkívüliektől származó genetikai kóddal, melyet emberi ivarsejtekbe táplálva létrehoz egy külsejét

Gandhi

tekintve átlag emberi lényt. Egy leánygyermeket, aki azonban ijesztően gyorsan fejlődik, s Kingsley, átérezve az ebben rejlő, emberiséget fenyegető veszélyt, ha könnyes szemmel is, de úgy dönt, jobb elpusztítani. A teremtmény azonban elképzelhetetlen erővel áttör üvegketrecén és elillan. Kingsley egy állami bérgyilkosból *(Michael Madsen)*, egy telepatikus nyomolvasóból *(Forest Whitaker)*, egy hivatásos nyomozóból *(Alfred Molina)* és egy biokémikus doktornőből álló csapatával a kislány nyomába ered, aki azonban – miután kipakolta és felfalta a Los Angeles felé száguldó expresszvonat büfékocsijának ehető tartalmát – kinyír pár kellemetlenkedő utast és egy kalauznőt, fülkéjében undorító gubót növeszt maga köré, s a Los Angeles-i pályaudvaron már egy szexi szőkeség *(Natasa Henstridge)* száll le a vonatról s indul el nemzőképes ifjút találni önreprodukciójához.

A speciális effektek fantasztikusak, a műfaj is. S a film? Ezt mindenki maga döntse el.

POLANSKI ÉS SCHUBERT

Ben Kingsley még *A lény* előtt, *Spielberg* után forgatta *Roman Polanskival A halál és a lányka* című filmet, mely szintén áprilistól látható a magyar mozikban. A film egy Schubert-dalról kapta címét. Ez volt ugyanis az a dal, amelyet a bekötött szemű diáklányok gyakran hallottak a vallatószobában egy láthatatlan orvos jóvoltából, akit a filmben meg nem nevezett rezsim azért alkalmazott, hogy a foglyok túléljék a vallatásokat. Azokban a kínzásokban, amelyekben az orvos nem titkolt gyönyörűséggel vett részt... Egy tengerparti ház valahol Latin-Amerikában, a diktatúra bukása után. Paulina Escobar *(Sigourney Weaver)* csinos kis amerikai stílusú khakishortban vacsorához terít két személyre, miközben rádión híreket hallgat: bizottságot állítottak fel a 70–80-as évek politikai gyilkosságainak kivizsgálására, és a bizottság élére Geardo Escobar ügyvédet nevezték ki... A nő minden mozdulata indulatos. Amikor autót lát közeledni, eloltja a lámpákat és pisztollyal áll lesben az ablaknál. Az autóból Escobar *(Stuart Wilson)* száll ki egy idegen mellől, aki hazahozta *(Ben Kingsley)*, miután autója útközben defektet kapott. Az idegen dr. Roberto Miranda, aki másodszor is visszatér, ezúttal a pótkerékkel. Mrs. Escobar elköti az idegen autóját. Megáll egy tengerparti kanyarnál, kutat az autóban, kiválaszt egy Schubert-kazettát, kiszáll, és az autót a mélybe löki. Majd visszatér a házba, megkötözi az ébredező Kingsleyt, akiben hangjáról felismerte azt az orvost... Polanski a chilei Ariel Dorfman drámáját ültette filmre, melynek szinte minden jelenete egy magányosan álló ház falai között játszódik. Ben Kingsley jól viseli a megaláztatást. Minden trükköt bevet: amíg csak lehet, tagad, azután úgy tesz beismerő vallomást, hogy az kikényszerítettnek tűnjön, s a férjet megpróbálja a maga oldalára állítani. Schubertre pedig újabb szerep vár.

Bugsy

Komputerkémek

Az 53. évében járó művész jellegzetes arca az egész világon ismerős. Kulcsfilmekben játszott örökre emlékezetes szerepeket megrázó erővel és hitelességgel. A kritikusok ugyanakkor megjegyzik: számos olyan filmet is elvállalt, amellyel nemigen gazdagította pályafutását, hírnevét nem öregbítette. Akárhogy is van, ez a kopaszodó, meleg tekintetű ragyogó színész, akárhány újabb feladatot is vállal, már örökre bejátszotta magát a filmtörténelem arany lapjaira.

V. M.

COMET
Professzionális VHS
videókazetták profi
felhasználók részére
5-től 210-percig, 5 percenként
tetszés szerinti hosszban
Standardtól a csúcsminőségig
1000 db-ig 24 órán belül
NTSC szabvány szerint is
– műsoros kazettához
– oktatókazettához
– reklámkazettához
– VHS-kamerákhoz
Megrendelés:
Tel.: 06-26-326-226
Fax: 06-26-325-102
Minőségi fokozatok:
BASF Super High Grade Back Coated
BASF High Grade Back Coated
BASF High Grade
BASF Super Grade
Added Value by BASF
BASF
COMET COMET COMET

A NERETVAI CSATA

A hatvanas, hetvenes évek magyarországi filmbemutatóinak sorában sajátos színt képviseltek a partizánfilmek. Érdekes kettősség jellemezte ezeket, hiszen miközben a szovjet filmeket már – tisztelet a kivételnek – igencsak unta a néző, a műfaj jugoszláv darabjai hihetetlen népszerűségnek örvendtek. Ellentétben szovjet társaikkal, valahogy közelebb álltak a nézőhöz: nem voltak annyira elfogultak, és ami a lényeg, remekül, profi módon készítették el őket. Ráadásul az esetek többségében nyugati koprodukcióban készültek, nyugati sztárokkal a főszerepben, nyugati stílusú akciókkal fűszerezve. Nagy számnak számított ez azokban az ínséges időkben, amikor jó ha két tucat nyugati filmet mutattak be egy esztendőben. A jugoszláv partizánfilmek egyik gyöngyszeme, klasszikus darabja *Veljko Bulajic* szuperprodukciója, *A neretvai csata* (Bitka na Neretvi, 1969).

A film a jugoszláv nemzet sorsát eldöntő sorsdöntő ütközet minden részletében hiteles krónikája. Hitler személyes parancsára a németek 1943 elején kezdtek hozzá a Weiss-terv megvalósításához, amelynek végső célja a Tito vezette délszláv partizánállam megsemmisítése volt. Az ellenállók a bosnyák hegyekben harcoltak, ám a túlerő elől kénytelenek voltak dél felé visszavonulni. A jól felszerelt német, olasz, csetnik és usztasa csapatok azonban bekerítették a felszabadító hadsereget. Nem elég, hogy az ellenség hatszoros túlerőben volt – a technikai erőfölényről nem is beszélve – a partizánok helyzetét még tovább nehezítette a csaknem ötezer sebesült, illetve tífuszos beteg. A partizánok, a sebesültek, a betegek, valamint a hozzájuk csatlakozó polgári lakosság a Neretva folyó völgyébe szorult vissza. Már csak egyetlen híd állt az örvénylő, zavaros téli folyón, ám a túlparton német páncélos egységek sorakoztak. A kéthónapos állandó harc után a partizánok kilátástalan helyzetbe kerültek. Vezetésük ekkor merész lépésre szánta el magát. Felrobbantották a hidat, amellyel sikerült teljesen megzavarni a németeket, akik azt hitték, hogy az ellenség így a másik oldalon próbálkozik majd az öngyilkos kitöréssel. Sürgősen átcsoportosították erőiket. A partizánok csak erre vártak. Az éj leple alatt új hidat építettek a folyón, és az ideiglenes átjárón összes alakulatuk átkelt a folyón. A kedvezőtlen terep és a fáradság ellenére csapataiknak sikerült szétmorzsolniuk az ellenség meggyengült gyűrűjét, s kitörtek dél felé, az ország felszabadított területei irányába, ahol azután rendezhették soraikat, erőt gyűjthettek a további harchoz.

Veljko Bulajic alkotása nem szokványos háborús szuperprodukció. Természetesen mindaz megtalálható benne, ami egy ilyen alkotástól elvárható: széles, átfogó képet ad a hadműveletekről, látványos, nagyvonalúan megrendezett jelenetekkel mutatja be a legemlékezetesebb csatákat, hatalmas statisztériát mozgat meg. Ám, és ez a lényeg, emberközelbe hozza az ütközet résztvevőit, jól karakterizált portrét fest a tekintélyes német tábornokról (*Curd Jürgens*), a partizánok soraiban harcoló testvérpárról (*Ljubisa Samardzic* és *Sylva Koscina*), a szenvtelen, biztos kezű robbantási szakértőről (*Yul Brynner*), a jugoszláv tüzértisztről (*Szergej Bondarcsuk*), a hidegvérű német ezredesről (*Hardy Krüger*) és a fiatal olasz tisztről, aki átáll a partizánokhoz (*Franco Nero*). Különös hangsúlyt kap az az erkölcsi dilemma, morális döntés is, ami elé a partizánok kerültek. Ugyanis nemcsak arról a húszezer emberről volt szó, akik fegyverrel a kezükben akartak kitörni a túlerőben lévő ellenség szorításából. Ott volt a súlyos kérdés, mi legyen a sebesültekkel és a betegekkel. A partizánok egy emberként úgy döntöttek, nem hagyják sorsukra őket, velük együtt kísérlik meg a kitörést, vállalva a közös sorsot: az életet vagy a halált.

A film tehát alapvetően az emberi helytállásról szól. Mert, mint már annyiszor a történelem folyamán, megint csak kiderült, hogy nem mindig a technikai fölény, a számbeli erő a döntő, hanem az egyszerű emberek, katonák hite, elszántsága, cselekvőképessége, amely eldöntheti egy-egy ütközet sorsát.

A film elkészítése valóságos nemzeti ügynek számított Jugoszláviában. Példátlan módon valamennyi (összesen huszonhét) jugoszláv filmgyártó cég összefogott a siker érdekében, emellett az ország huszonöt legnagyobb vállalata is hozzájárult anyagilag, és a filmesek még a Jugoszláv néphadseregtől is támogatást kaptak. A tárgyalások eredményeként sikerült megegyezni a müncheni Eichberg és a római Igor Film stúdióval, így végül jugoszláv–olasz–német koprodukcióban forgatták a filmet. Nagyrészt ennek köszönhető, hogy néhány nagy világsztár is szerepet vállalt benne, mellettük nyolcvan jugoszláv színész, hatezer hivatásos katona és csaknem százezer statiszta működött közre. *„parasztok, amikor megtudták, hogy mi készül, ezrével, tízezrével jöttek a környező falvakból és felajánlották segítségüket. Fantasztikus lelkesedéssel készült a film, de csakis így valósulhatott meg"* – áradozott a rendező. Különös jelentőséggel bír, hogy mindvégig az eredeti helyszíneken forgattak, fent a hegyek között, a Neretva völgyében, gyakran huszonnyolc fokos fagyban, ami alaposan próbára tette nemcsak az embereket, hanem a felszerelést, a gépeket is.

A neretvai csata nagy nemzetközi visszhangot váltott ki, egyaránt kedvezően fogadták Keleten és Nyugaton. Mindennél többet mond, hogy néhány esztendő leforgása alatt több mint hetven országban mutatták be. Magyarországon is emlékezetes sikert aratott, több mint egymillió nézője volt a mozikban. Ha némi késéssel is, de végre a tékákba is megérkezett e klasszikus háborús film, melyet fogadjunk és nézzünk úgy, mint a filmtörténet részét. A napi aktualitás gyökereit pedig véletlenül sem érdemes keresnünk benne.

Kamkorderek képkeresői

Színes legyen vagy fekete-fehér?

Még mindig többségben vannak azok a kamkorderek, amelyeknek keresőjébe nézve fekete-fehérben látjuk a felvételre kiszemelt jelenetet (a felvett kép természetesen ma már kizárólag színes), de már polgárjogot nyertek a színes folyadékkristályos kijelzők (LCD-k) is. Egyre több olyan gyártó van, amely előszeretettel hoz forgalomba színes képkeresőjű masinákat, sőt nem ritka két azonos márkájú, eltérő típusszámú modell egyidejű megjelenése a piacon, amelyek között tudásban nincs különbség, ám az egyik fekete-fehér, a másik színes keresővel rendelkezik.

Mivel mindkét változatnak vannak előnyei és hátrányai, legjobb lenne, ha kamkorderünkön a felvételi szituációtól függően használhatnánk az éppen megfelelőt. Választani azonban csak egyszer, a vásárláskor lehet. A döntést megkönnyítendő, a következőkben néhány érvet és ellenérvet sorakoztatunk fel mind a színes, mind a fekete-fehér képkeresővel kapcsolatban.

Miért jobb a színes?

A színes képkereső elsősorban akkor ajánlható, ha mindent a kamera automatikájára kívánunk ráhagyni. Ezt bátran meg is tehetjük, mert a modern készülékek fókusz- és fehéregyensúly-automatikái ritkán hozhatók ki a sodrukból, szinte tökéletesen működnek. Már a felvétel idején nagy örömünket fogjuk lelni az elénk táruló látványban például akkor, amikor a természet szépségeit örökítjük meg. Egy virágos réten könnyű zoomolni a keresőn keresztül egy bizonyos színű virágra, vagy keresni egy pirosat, ami fekete-fehér keresővel szinte lehetetlen. De jól tudjuk hasznosítani akkor is, amikor például sporttémájú jelenetet forgatunk, ahol különösen fontos a mezek alapján történő gyors azonosítás.

Ritkán, de előfordulhatnak olyan felvételi helyzetek, amikor a fényviszonyok miatt megzavarodik a fehéregyensúly-automatika és a készülék fals színeket rögzít a szalagra. Fekete-fehér keresős géppel, akárhogy figyelünk, a helyszínen nem, csak otthon, a televízió képernyőjén észleljük a hibát, amikor már nem tudjuk megismételni a felvételt. Színes keresős kamkordernél egy ilyen „baleset" megelőzhető, mert a színek természetellenessé válását azonnal észrevesszük, és el sem indítjuk a masinát. Ilyenkor egy kicsit arrébb mozdulva, vagy kevert fénynél a mesterséges fényforrást kikapcsolva segíthetünk az automatikán, és persze magunkon.

A színes képkereső hátrányai

A folyadékkristályos kijelzőkön a kép sok apró képpontból, úgynevezett pixelből épül fel. Az ily módon összeálló kép durva szemcsézettsége az első színes keresők megjelenésekor szinte lehetetlenné tette a kézzel történő élesre állítást. A képpontok száma eleinte nem érte el a kilencvenezret, ami első hallásra soknak tűnik, a fekete-fehér elektronikus képkeresőkhöz képest mégis kevésbé látszottak rajtuk a részletek. A színes (vörös, zöld, kék) képpontok többféle módon helyezhetők el (háromszög, mozaik), de ezzel a variálással sem tudták megközelíteni a fekete-fehér képkeresők élességét, pontosságát. Mára ez a hátrány minimálisra zsugorodott a pixelek számának csaknem megduplázódásával (a Canon UC–X 1 Hi képpontjainak száma például 166 ezer).

Ami hátrány maradt: a színes keresők általában kisebbek, mint fekete-fehér társaik vagy ha ugyanakkorák, azt gyakran művileg, a kereső elé elhelyezett nagyítóval érik el. Ezáltal azonban a pixel struktúra még jobban látszik.

Miben jobb a fekete-fehér?

A hagyományos, úgynevezett katódsugárcsöves fekete-fehér keresők tulajdonképpen leegyszerűsített mini, pontosabban mikrotelevíziók. Egyértelműen jobban használhatók akkor, ha kézi fókuszálásra szükséges áttérnünk. Ennek egyik oka lehet, hogy félhomályban kényszerülünk felvételeket készíteni, amikor is a kevés fény az autofókusz bizonytalan működését eredményezheti. Ilyenkor a kézzel történő élesre állítás eredményét sokkal pontosabban látjuk, mint a pontokból álló, szemcsés, színes LCD-képen.

Kézzel kell a fókuszt korrigálni akkor is, ha gyorsan mozgó tárgyakat (pl. járműveket) akarunk lencsevégre kapni úgy, hogy azok végig élesnek látszódjanak.

A kézi fókuszálást „trükközéskor" is alkalmazzák művészi vénával rendelkező amatőrök, amikor szándékosan az „életlenségből" hozzák elő – esetleg zoom-mozgással kombinálva – a kiszemelt jelenetet és állapodnak meg rajta élesre állva.

Végül, de nem utolsósorban lényeges a fekete-fehér kereső ára: a színes képkeresőjű gépnél lényegesen olcsóbb az ugyanolyan tudású, de fekete-fehér keresővel felszerelt típus.

A fekete-fehér kétségtelen előnyeit és szükségességét mutatja az a tény, hogy a professzionális kamerák keresői is ilyenek. Ha a technika jelenlegi állása lehetővé tenné kifogástalan minőségű színes kereső előállítását, nyilvánvalóan itt kezdenék először alkalmazni, legyen bármilyen drága is.

Zárásként megemlítünk egy lehetőséget azoknak, akik nem akarnak lemondani sem a tökéletes kézi élesre állítási lehetőségről, sem a színekről: manapság már nem egy olyan kamkorder kapható (például a Sony FX 730/830), amely fekete-fehér keresővel és színes folyadékkristályos monitorral is rendelkezik.

Jogi kérdezz-felelek!

KÖZÉPPONTBAN A CD–ROM

Mindennapi videóséletünkben számtalan kérdés merül fel a videóvilág szinte minden szereplőjében: a kölcsönzőbe betérő filmbarátban, a videótékásban, s még a videóforgalmazók körében is. E felmerülő kérdésekre igyekszünk feleletet adni dr. Kiss Zoltán igazságügyi videószakértő segítségével.

Az elmúlt hónapokban több kérdés is érkezett a CD–ROM-kiadás és -kölcsönzés üzleti jogi feltételeire vonatkozóan, ezért nem hiábavaló, ha részletesebben foglalkozunk a multimédiához kapcsolódó kérdésekkel, jogokkal.

Csak emlékeztetőül: a CD–ROM olyan elektronikus információhordozó eszköz, amely mozgó- és állóképet, írott szöveget, valamint zenét egyaránt tartalmaz(hat). A szaksajtó és a mozgóképpiac elemzői a videókazetta egyik lehetséges alternatíváját látják benne, jóllehet a technikai fejlődés végkimenetele ma még többesélyes.

Az új telekommunikációs eljárások (interaktivitás, multimédia, információs szupersztráda, Internet stb.) egyrészt jelentős tőkeinvesztíciót igényelnek, másrészt a technológiai avulás ideje annyira lerövidült, hogy a multinacionális cégeknek nagyon óvatos stratégiát kell követniük. Egyes elemzők szerint a meghatározó óriáscégek szándékosan lassítják a fejlődést, így biztosítva minél hosszabb kifutási időt az egyes technikáknak, többek között a VHS-rendszernek.

Eközben a CD–ROM-kiadványok sorában mára a sokadik technikai megoldás kerül piacra, a fejlődés még mindig tart, de az is lehet, hogy az Internet-hálózaton, optikai telefonkábelen, digitális műholdas összeköttetés útján vagy valamilyen előttünk is ismeretlen új technikával lehívható filmek és információk rövidesen komoly versenytársai lesznek. (Jellemző hazai példa, hogy egy magas rangú kulturális delegáció tagjainak megajándékozásakor a műsoros videókazettát azért vetették el, mert már elavult, a CD–ROM-ot pedig azért, mert még nem eléggé elterjedt.)

Ugyanez a bizonytalanság jellemzi a multimédia jogi megilletését is. A nemzetközi szerzői jogi szervezetek szinte folyamatosan üléseznek, hogy megoldásokat dolgozzanak ki az új helyzetben az alkotók védelmére. Az Igazságügyi Minisztérium szakemberei éppen ezért a hazai szerzői jogi törvény átfogó módosítását is kitolták az információrobbanás által generált igényeknek megfelelő nemzetközi egyezmények megszületéséig.

A fentiek mindazonáltal nem jelentik azt, hogy az új jogintézmények 1997-es megjelenéséig várni kell a vitás kérdések megválaszolásával. A kétségtelen joghézag ellenére ugyanis az érdemi ügyekben a Szerzői Jogvédő Hivatal előbb vagy utóbb állásfoglalások kiadására kényszerül, ahogy a CD-lemezek esetében is történt.

Mint ismeretes, a lemeztársaságok a CD-k fogyasztói árába csak a lakossági eladási jogot – építették be – kölcsönzési jogot nem. Az is közismert, hogy a kereskedők egy része nagyon egyszerű trükkel lép túl ezen a tiltáson: az eladott CD-t másnap minden teketória nélkül visszavásárolják kb. 200 forinttal alacsonyabb áron. A kölcsönzésnek ez a burokformája olajozottan működik kis hazánkban, a hatóságok nem sokat tehetnek ellene.

A CD–ROM-kölcsönzés lehetőségének boncolgatása előtt érdemes a mű szerzői jogi sajátosságait tisztázni. A CD–ROM ugyanis a hanglemeznél összetettebb szerzői mű, sok tekintetben a filmhez hasonlít. Ott is arról van szó, hogy több önálló művészi teljesítményből (irodalmi mű, forgatókönyv, zenemű, operatőri munka, rendezés stb.) áll össze egy új, eredeti alkotás. Jogvita általában azért nincs, mert az egyes művészi teljesítmények díjazását a film producere minden alkotóval külön szerződésben rögzíti. A film felhasználói (fogyasztói) pedig nem az alkotók sokaságának fizetnek, hanem csak egy központi kasszába, amelynek a végső – célpontja – a producer illetve a stúdió.

CD–ROM készítésekor még inkább arról van szó, hogy sok egyedi műből kell összeállítani az ezüstkorongra valót, ami sokszor a felhasznált művek átdolgozásával, megváltoztatásával jár együtt. A felhasználáshoz és a mű jellegét érintő mindennemű változtatáshoz szükség van a szerző, illetve a szerzői jog jogosultjának a hozzájárulására. A gond éppen itt van: a multimédia-kiadványok esetében hatalmas mennyiségű szerzői mű adaptálására és ugyanennyi engedélyre van szükség. A szabály betű szerinti betartása viszont olykor ellehetetlenítheti a CD–ROM-kiadványok készítőit vagy jogsértésre kényszerülnek.

Szakértői vélekedések szerint a megoldás kulcsa egy létező jogintézmény, a zeneművek nyilvános felhasználása után fizetendő – kisjogdíj – (erről részletesen múlt havi számunkban írtunk). A zenefelhasználók úgy szereznek jogot a már megjelentetett művek nyilvános közlésére, hogy egy meghatározott összeget befizetnek a szerzők, alkotók érdekeit képviselő Szerzői Jogvédő Hivatal számlájára.

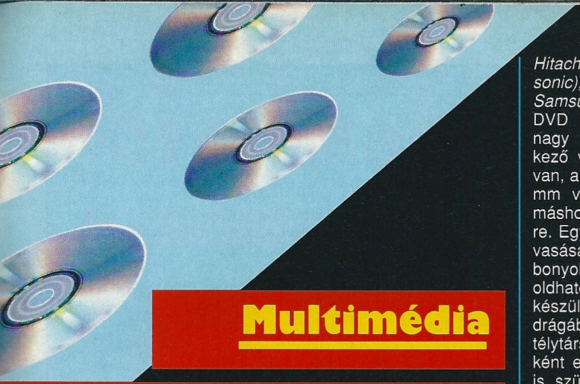
Joggal vetődik fel a kérdés: a szerzői művek folyamatos és nagy tömegű felhasználására kitalált intézményt miért ne lehetne alkalmazni a multimédia-termékekre? A válasz a multimédia sajátosságaiban rejlik. Mint már utaltunk rá, nyilvános zenefelhasználáskor egyfajta másodközlés történik, és ezt díjfizetéssel kompenzálni lehet. Ezzel szemben a CD–ROM óhatatlanul az eredeti művek megváltoztatásával jár, ami a szerző személyiségi jogát érinti. Ennek gyakorlását nem lehet semmilyen jogvédő társaságra átruházni, erről a jogról nem lehet érvényesen lemondani.

Akkor mi a megoldás? Az egyik lehetséges irány, ha a jogvédő hivatalok, társaságok közösen létrehoznak egy multimédia-jogkezelő társaságot, erre ruházva át a birtokukban lévő, multimédia-felhasználást is lehetővé tévő jogokat. Mivel a magyarországi jogfejlődéstől idegen ez az út és a piac viszonylagos szűkössége miatt a jogosultak sem érdekeltek a közös jogkezelés kiterjesztésében, valószínűleg fennmaradnak az egyedi alkuk, a felhasználni kívánt művekre vonatkozó egyedi engedélyezés és díjfizetés.

Eddig a multimédia kiadását nehezítő körülményekkel foglalkoztunk. A kölcsönzés egy másik igény, amit viszont már a CD–ROM kiadója és terjesztője közötti megállapodás legalizál. Jelenleg a túlnyomórészt szöveges információt hordozó multimédia-kiadványok vannak túlsúlyban, a komplett játékfilmeket forgalmazó lemezek még nem terjedtek el.

Éppen ezért nehéz megjósolni, miként viszonyulnak majd a jogtulajdonosok a felhasználói igényekhez. Ha tehát valaki kölcsönözni szeretné például az Interaktív Video Magazint, akkor közvetlenül a CD–ROM kiadójával kell erről tárgyalnia.

A dobogókői vásáron erre minden lehetőség meglesz.

Multimédia

A közeljövő képlemeze 3.

Itt az egységes szabvány!

Legutóbbi híradásunk a közeljövő képlemezéről még azzal zárult, hogy a külön utakon járó két tábor nem hajlik a megegyezésre, vagyis a közös szabvány kidolgozására, és majd a vásárlóközönség fogja eldönteni, melyik lemeztípus és készülékfajta maradjon életben. Azóta a helyzet szerencsére gyökeresen megváltozott: megszületett az egységes szabvány.

A konkuráló *DVD*, azaz *Digital Video Disc*-rendszerek fenyegető formátumháborúja mégsem tör ki. A látszólagos eltökéltség időközben megváltozott, s a szembenállók gyorsan felismerték, hogy a piacon két új videó disc-rendszer egyidejű megjelenése csak blokkoló hatású lenne. Pedig már mindkét csapat elkészítette készülékeit, de a harc még el sem kezdődött, a felek máris békét kötöttek. Éspedig úgy, hogy egyik csapat presztízse sem szenvedett csorbát, mindegyikük nyertesnek érezheti magát. A két, különböző műszaki megoldásokkal operáló rendszerből a legjobbakat innen is, onnan is átemelik az egységes szabványba. A kulisszák mögött azért még folyik a technikai részletek kidolgozása és a licenszek tulajdonjogának tisztázása. Ez a folyamat eltart még egy ideig, tehát jó néhány hónapig nem várható végleges megállapodás, így az év vége előtt legfeljebb néhány cég készüléke jelenik meg mutatóban a piacon.

Emlékeztetőül röviden a két rendszerről: az **MM-CD**-t **(Multimedia Compact Disc)** a *Sony* és a *Philips* fejlesztette ki olyan cégek támogatásával, mint a *3M*, a *Marantz*, az *Aiwa*, a *Grundig*, a *Nokia Consumer Electronics*, a *NEC*, hogy csak a legnagyobbakat említsük. Az MM-CD-lemez egymás alatt két rétegben hordoz információkat, az alsó félig áteresztő, félig reflektáló tulajdonságú. Az ő elgondolásuk legnagyobb előnye az egyszerűbb felépítésű készülék, valamint az, hogy az audio CD-k gyártósorait kis változtatással alkalmassá lehet tenni videó-CD-k gyártására, azaz olcsó. A lemez alapkapacitása 3,7 GByte, két réteg esetén ennek a duplája.

❖

A **Super Density Digital Video Disc** rendszer **(SD–DVD**) 1995 őszén már 29 cég támogatását élvezte, közülük a *Toshibát* szokták kiemelni a híradások, bár vannak még nagyágyúk rajta kívül is: *Akai, Hitachi, Matsushita (Panasonic), Mitsubishi, Pioneer, Samsung, Thomson.* Az SD–DVD leginkább favorizált, nagy memóriahellyel rendelkező változatának két oldala van, amely két, egyenként 0,6 mm vastagságú lemez egymáshoz ragasztásával jön létre. Egy ilyen lemeznek a kiolvasása a készülékben csak bonyolultabb mechanikával oldható meg, tehát magának a készüléknek az előállítása drágább, mint a (hajdani) vetélytársé. Időközben egyébként ennek a „szövetségnek" is születtek egyoldalas disc-elképzelései, amelyek közül az alapváltozat 5 Gbyte adatkapacitású.

❖

Az új, egységes lemez átmérője ugyanúgy 12 cm, mint az audio CD-é és mindkét oldala tartalmazhat információkat. Alapkapacitása 4,7 GByte, ami kb. 133 perc játékidőt jelent. A játékfilmek kilencvenhat százalékának elegendő ennyi idő. Amennyiben hosszabb filmről van szó, még egyszer ennyi adatot helyeznek el az eredeti információs sík alatt, így 9,4 GByte tárolóképességű, 266 perces lemez áll rendelkezésre. A technológia kifinomultságának érzékeltetésére érdemes megemlíteni, hogy a két réteg távolsága egymástól 40 mikrométer körüli, mely körübelül egy hajszál vastagsága. A kiolvasó lézersugár kb. öt millisecundum idő alatt vált át egyik síkról a másikra, ami olyan rövid idő, hogy az emberi szem nem képes érzékelni (a rövid „átugrási" időt egy apró trükkel is minimalizálták: a lemez első síkjára kívülről befelé haladva viszik fel az információkat, a másodikként kiolvasandó síkra pedig fordítva, belülről kifelé haladva – így a kiolvasófejnek szinte csak a fókusztávolságát kell átállítani). Amennyiben mindkét lemezoldal mindkét rétege „bevetésre kerül", körülbelül 18 Gbyte maximális tárolókapacitású disc keletkezik. Az audio CD-hez képest tehát – kiviteltől függően – akár huszonhétszer több lehet rajta az információ.

Eldöntött tény a képadatok redukciójának szabványa **(MPEG-2)**, amely kitűnő képminőséget tesz lehetővé, összemérhetőt a digitális stúdiók képeivel. Elhatározták a maximális térérzetet keltő digitális ötcsatornás **Surround** hang új rendszerbe történő felvételét is. Sajnos a jelenlegi televíziókészülékek használhatóságának érdekében más hangszabványt kell alkalmazni az NTSC színes televíziós adásrendszert használó országokban **(AC–3)** és ismét mást a „PAL-országokba" **(5.1 MPEG)**.

A fenti adatok akkor értékelhetők igazán, ha tudjuk, hogy a jelenlegi videó-CD, amely az úgynevezett CD–I (interaktív CD) utódja, legfeljebb 74 perces filmet képes tárolni, képminősége pedig legjobb esetben is csak a VHS-rendszer minőségét éri el (kódolási eljárása: *MPEG–1*).

Az új készülékek valamennyi, jelenleg forgalomban lévő videó-CD-t és CD–ROM-ot le tudják majd játszani, de az új lemezek nem lesznek alkalmasak arra, hogy a régi berendezések lejátsszák őket. Az első prototípus-lejátszók már láthatóak voltak télen Las Vegasban, a Consumer Electronic Show-n (CES), ahol a Thomson konszern (a Nordmende, a Saba, a Telefunken is hozzá tartozik) képviselője azt ígérte, hogy a már idén októberben az üzletekbe kerülő készülékek nettó 500 dollárnál nem kerülnek majd többe. A lemezek ára várhatóan hasonló lesz a VHS műsoros kazetták árához.

Sokáig kérdéses volt az újszülött neve. Szó volt arról, hogy Multimedia-Super-Density-Disc (MMSD)-nek hívják, de kacérkodtak a Super-Density-Video-Disc (SDVD), vagy a Super-Video-CD (SVCD) változattal is. Nos, végül a legegyszerűbb, Digital Video Disc (DVD) elnevezésben maradtak.

Végül, összegezve az eddigieket, teljesen egyetérthetünk *Warren Lieberfarb*bal, a Warner Home Video elnökével: *„Örülünk, hogy az optikai lemezek és lejátszókészülékek egységes szabványa létrejövőben van. A világcégek megmutatták, hogy a fogyasztók érdekében napjainkban is lehetséges az együttműködés."*

Horváth János

A VIDEÓTÉKÁK ÉS A LAKOSSÁG RÉSZÉRE
SZÁRNYALÓ SZARVASOK
A VADONBAN
kanadai természetfilm sorozat
A FURFANGOS FEKETEMEDVE VILÁGA
SALTY, az oroszlánfóka
Egész estés családi film
Egész estés családi mozi
SALTY AZ OROSZLÁNFÓKA
DubFilm
Kérje ingyenes katalógusunkat!
A videókazetták megrendelhetők:
Tel: 06-30-486-516
Fax: 06-23-343-843

CÉGMUTATÓ®
CÉGINFORMÁCIÓS ADATTÁR
CÉGFORMA • NÉV • CÍM • TELEFON • FAX • BANKKAPCSOLATOK • TEVÉKENYSÉG • TERMÉKEK
SZOLGÁLTATÁSOK • KÜLFÖLDI PARTNEREK • TELEPHELYEK • MIT? • HOL? • KERES-KÍNÁL
...INFORMÁCIÓ MINDENRŐL MINDENKINEK MINDENNAP...
ITT HIRDETHET IS...
és képessége szerint
DOLGOZHAT IS...
CÉGMUTATÓ
A PARTNER
AZ ÖN SIKERE
250-5189, 250-5190
Fax: 168-8637, 185-1268
1519 Bp., Pf.: 248
Magyar Gazdasági
CÉGMUTATÓ Társaság Kft.
Budapest III., Kaszásdűlő u. 2.

A TOWER Video nagysikerű rajzfilmjei 1996-ban is megvásárolhatók az ügynökségeknél, valamint a kiadó címén.
TOWER VIDEO
Tower Video Kft. 1117 Bp. Irinyi u. 32/a Tel.: 371-0155 Fax: 371-0743

Április 11–12.: Dobogókő 5.

Telt ház várható

Ismét megtelnek majd az apartmanok, az előterek Dobogókőn, a Pilis Szállóban, a sorrendben ötödik videóvásáron, melyet a *Videós Érdekvédelmi Szövetség* szervez, a *Video Magazin* fővédnökségével. A videókiadók- és forgalmazók döntő többsége lapunk megjelenése idején, április első hetében már javában készül az eseményre, s ismét több ezer film közül választhatnak azok az egyéni vásárlók és tékások, akik fellátogatnak a hegyre. Bár az is lehet, hogy Dobogókő odafelé még csak dombnak tűnik, de visszafelé már hegynek, legalábbis ami a kazettahegyet illeti majd a kocsik csomagtartójában. A kazetták mellett pedig elférhet egy CD–ROM is, az Interaktív Video Magazin legújabb száma, amelynek 96/1-es száma a vásár tiszteletére jelenik meg.

Kialakult a kétnapos rendezvény gazdag kulturális programja is, így azok is nyugodtan böngészhetnek a kazetták között, akik családdal érkeznek a kora délelőtt nyitó vásárra. Hiszen **Halász Judit** *14.30-tól* szórakoztatja a gyerekeket és azokat a felnőtteket is, akik szeretnének megpihenni vagy már túlvannak a bevásárlásokon. A színházteremben *20 órakor*, **Incze József** műsorvezetésével kezdődik az esti műsorfolyam. *20.15-től* az **Ó-Bojtorján** lép fel, *21 órától* **táncbemutató** következik a **Los Angelitos** zenekar kíséretével, *21.15-kor* egy nagy visszatérésnek lehetünk szem- és fültanúi: **Papp Imre (Mityó)** vezetésével ismét játszik a **Gemini,** megindul a

A Színész-zenekar

Vándorlás a hosszú úton. (Hogy *Várszegi Fotex Gábor* lesz-e újra a basszusgitáros, arról lapzártáig nem érkeztek hírek.) *22.15-től* **harcművészeti bemutatót** láthatunk: a márciusi Mozgó Video Magazin televíziós műsorban látott **Northern Mantis Fighter** kung-fu iskola sáskaharcosai lépnek színpadra, **Kárpáti Tamás** irányításával. A tombolát követően *23 órától* jön **NádasGyuri,** majd körülbelül fél óra múlva az est fénypontja, a **Színész-zenekar!** Az együttes felállása: **Bubik István** (dob – Thália Színház), **Sipos András** (afrikai kongák, percussion – Vígszínház) **Gesztesi Károly** (billentyűs hangszerek – Vígszínház), **Dunai Tamás** (szaxofon, klarinét – Madách Színház), **Sasvári Sándor** (basszusgitár – Rock Színház), **Makrai Pál** (gitár, pozan, trombita – Rock Színház), **Forgács Péter** (gitár, szájharmonika – szabadúszó, a Fővárosi Operett és a Rock Színház vendégművésze). Valamennyien énekelnek is, s saját szerzeményeiket adják majd elő. Az együttes 1981-ben a színművészeti főiskolán alakult, s tagjai azóta, ahogy színházi elfoglaltságuk engedi, együtt zenélnek. Dobogókő után a budapesti, városligeti Globe Színházban fognak több koncertet adni, az idei nagy buli színhelye pedig (természetesen a videóvásári fellépésen kívül) a Budai Parkszínpadon lesz, augusztus 19-én.

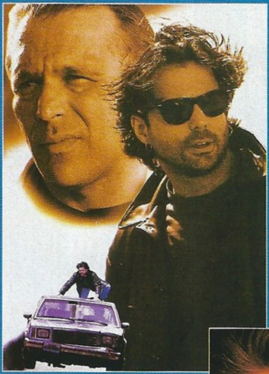
A hajnalba nyúló program során a kedélyeket éjfélkor a LUXx Video ajándéka, az **Éjféli mise** fogja felizgatni.

Jó vására, jó vásárlást mindenkinek!

Keresse a Video Magazin és az Interaktív Video Magazin standját is!

Találkozzunk Dobogókőn!

MEGJELENÉS ÁPRILIS 10.

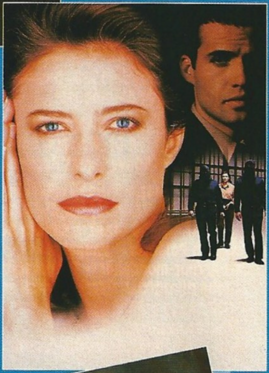
közöttünk a gyilkos

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

Főszereplők:
RICHARD GRIECO
RICK MANCUSO
JIM BYRNES

Rendezte:
CLAY BORRIS
© 1994

EGY BŰNTÉNY UTÓÉLETE

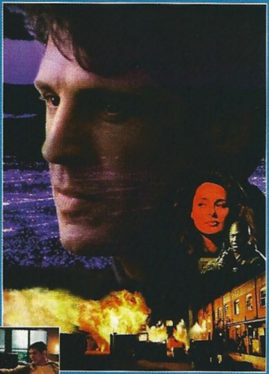
Színes, szinkronizált amerikai thriller

Főszereplők:
MIMI ROGERS
BILLY ZANE
JOHN TERRY

Rendezte:
JON PURDY
© 1994

MEGJELENÉS ÁPRILIS 17.

GYILKOS ZSARU

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

Főszereplők:
DAVID BRADLEY
SHANNON TWEED
LYDIE DENIER

Rendezte:
DANIEL REARDON
© 1995

A Kínai TESTŐR

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

Főszereplők:
JET LI KENT CHENG
CHRISTY CHUNG
NGAI SING

Rendezte:
CORY YUEN
© 1995

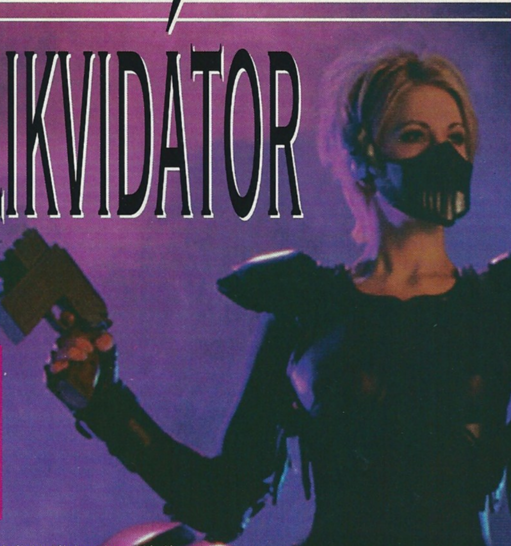

Megjelent a 28 oldalas színes, új, ingyenes katalógusunk. A következő két hónapban várható filmek megjelenésével. Keresse az ügynököknél és a videotékákban!

Terjeszti a BEST Kft.
1123 Budapest, Győri út 18.
Tel./ Fax: 202-1449
6701 Szeged, Szentháromság u. 75/A
Tel./Fax: 06-62 329-328

A MÁRCIUSI VILÁGPREMIER UTÁN MÁR A HAZAI TÉKÁKBAN

A LIKVIDÁTOR

Minden napunk újabb félelmet hoz. Már fárasztó, néha unalmasan egyhangú, de kezdünk hozzászokni. Háború, elaknásított, népvándorlással tarkított béke. Az újságokban arról olvashatunk, hogy már épül az ukrán és orosz maffia-világbirodalom. És hogy ők ám nem viccelnek. Hozzájuk képest a szicíliai fiúk játszótéri jelenségnek számítanak. A világ más pontján önrobbantó terroristáktól kell félniük nagyvárosok békés polgárainak, másutt egy elvetemült kisgyermekeket mészárol le egy nyugalmas kisvárosban. A világ nem oly távoli pontján bomberdzsekit, hegyivadász-színű sapkát, baseballütőt és Martens bakancsot öltő fiatalok igyekeznek felhívni magukra a figyelmet.

Nem csoda, ha efféle információözön közepette megfeledkezünk a kedves öreg amerikai bűnözésről, amit olyan jólesett régi filmeken tátott szájjal bámulni. Lassan elfelejtjük tehát a békebeli amerikai bűnbarlangokat, már csak azért is, mert ami mostanában a tengeren túlról bűnügyi történet címen hozzánk érkezik, annak vajmi kevés köze van a valósághoz – mintha a *Norris, Van Damme, Lamas* Co. egy másik bolygón nyomozna az űrzsiványok után. Bezzeg a régi szép időkben! Akkor még volt Orion űrhajó és varangyok, és volt *Charles Bronson* is, aki építészmérnök létére éjszakánként New York utcáin hús-vér csövesekre és egyéb aszfaltbetyárokra lövöldözött. Igazságot osztott, minthogy a rendőrség nem tudta megvédeni a családját. Amikor a *Bosszúvágy* első részében Bronson átvette a bíró szerepét, kicsit mindannyiunkat megvédett.

Később aztán a *Bosszúvágy* sem az volt már, ami. A történet áthelyeződött a bizonytalanul közeli jövőbe, amikor a bűnözők már egész városokat tartanak sakkban, s csak egy legény akad a gáton, aki fel meri venni velük a küzdelmet – Bronson. Azt az általános félelmet keltette magából a megváltozott kulisszák között játszódó film, hogy ha így megy tovább az Államokban, ide juthat az ország. Bizony negatív utópiát festett elénk a rendező. Akárcsak később a *Mad Max*-sorozat darabjaiban. A világ atomjaira hullott. Az emberek az utolsó morzsákat rágják a világ nevű pokoli katlanban. Semmi érzelem, csak nyers erőszak. Új őskor.

❖

A legújabb, a honi tékákba viharos gyorsasággal eljutott krimifikciót, a *A likvidátort* az előbb említett utópisztikus filmek közé sorolhatjuk. Rendezője, *Robert Kurtzman* már megjárta a hadak útját – tudja, mi veszi le lábáról a közönséget. A stáb tagjaként olyan filmek létrehozásában segédkezett, mint a *Predator*, a *Rémálom az Elm utcában 3.* vagy az *Evil Dead* című horrorfilm második része. E mostani filmjén kívül egyik legutóbbi munkája szintén horrorprodukció: napjaink amerikai filmszenzációjában, a felkapott spanyol rendező, *Robert Rodriguez (Desperado) From Dusk Till Dawn* című munkájában vállalt fontos szerepet.

Kurtzman önálló alkotása, A likvidátor is a jövőben játszódik, egy bűn nyomorította amerikai fiktív városban, Metro Cityben. A települést egy Mad Dog (milyen kifejező!) nevű szörnyeteg *(Richard Grieco)* tartja rettegésben. Elfogják, de mégis elkerüli a villamosszéket. Öccse azonban nem ússza meg élve a menekülést, Mad Dog pedig bosszút esküszik *Little Henry* haláláért. Egyfelől ott látjuk tehát a bűnözőket, akiket Kurtzman sem ábrázol rokonszenvesebbnek, mint elődei. A másik oldal, az igazságszolgáltatás azonban ezúttal ugyancsak szokatlan eszközöket alkalmaz a bűnüldözésben. Egy kémikusprofesszor segítségével *csodalényt* (Nicole Eggert) állítanak elő, aki halottaiból visszatérve, mintegy félrobotként veszi fel a harcot a gyilkosokkal. Azt se feledjük, hogy Alyssa Lloydnak, a Feltámasztottnak minden oka megvan rá, hogy nehezteljen Mad Dogra. Az kínozta meg és gyilkolta le a lányt, barátjával, Daniel Dupre-vel együtt. A film e két korántsem megnyugtató erő összecsapásának krónikája, természetesen teletűzdelve a szokásos izgalomkeltő elemekkel. Az addigi kegyetlenkedő banditából az életéért versenyt futó üldözött válik, üldözőjéről pedig hamar kiderül, hogy gépi érzéketlenséggel hajtja végre halálos feladatát. Nicole Eggert, aki olyan tévés produkciókban tűnt fel korábban, mint a Baywatch és a T. J. Hooker, itt bizony egészen más oldaláról mutatkozik be. Senki nem gondolná róla e film után, hogy az életben kertitörpéket gyűjt és Etta James lemezeit hallgatja. De az sem igen jutna eszünkbe Mad Dog ellenszenves jellemét figyelve, hogy alakítója, a nagynevű Richard Grieco (Spionfióka) 1991-ben elnyerte A Holnap Férfiszínésze-díjat, sikerrel játszott szerepet a 21 Jump Street című televíziós sorozatban, és hogy másodállásban slágerénekes s a nemrég kiadott *Waiting for the Sky to Fall* című CD büszke előadója.

A produkció láttán ismét csak elgondolkodhatunk, mennyire jó lenne, ha az erőszak megmaradna a filmvásznakon, a videószalagokon, s nem költözne át a híradókba is. Az is éppen elég ha csak a fantáziavilág történésein izgulunk.

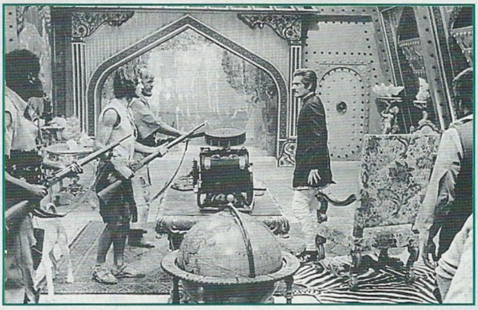

TENGERALATTJÁRÓRA

„Mindig lenyűgöztek az olyan emberek, akik szélsőséges körülmények között élnek és nap mint nap végletes helyzetekkel kell hogy szembenézzenek. Életük az erőszak vagy egy erőszakos hivatás körül forog, nem csoda, hogy valami titokzatosság és rejtelmesség övezi személyüket" – említi *Tony Scott* rendező. Legújabb filmjének – *Az utolsó esély* (1995) – hősei is ilyen emberek, egy amerikai tengeralattjáró parancsnoka és másodtisztje. A két férfi élete legsúlyosabb döntése elé kerül, amikor parancsot kapnak, hogy lőjék ki a hajó nukleáris rakétáit. Az egyik volt szovjet bázis nukleáris rakétái ugyanis olyan fanatikusok kezébe kerültek, akik nem félnek felhasználni azt. A bekövetkező zűrzavarban a két tengerésztiszt a parancsok érvényessége fölött vitázva csap össze. Ebben az erőpróbában a legénység tagjai is állásfoglalásra kényszerülnek: egyik oldalon a kapitányukkal, akiben megbíznak, a másik oldalon a hadnaggyal, az általa felvetett – lázadással egyenértékű – erkölcsi dilemmával. A végső nagy háború réme fenyegeti a világot, és csak egyikükünek áll hatalmában, hogy megváltoztassa a dolgok menetét. A két tiszt drámai összecsapásának sajátos vetületet ad annak helyszíne, a világtól józserivel teljesen elzárt acélhenger, több száz méter mélységben a vízfelszín alatt.

ACÉLTESTBE ZÁRT NAPOK

A tengeralattjárós történetek mindig megmozgatják a közönség fantáziáját. Titokzatos világ tárul fel bennük, egyszerre rejtelmes és félelmetes. A legtöbb ember izgalommal vegyes borzongással várja, hogy olyan kaland részese legyen, amelyre a valóságban nem sok esélye van, de nem is igen szeretne részt venni benne. A legtöbb emberben önkéntelenül is tisztelet ébred azon kemény férfiak iránt, akik képesek akár hosszú hónapokat eltölteni a víz alatt anélkül, hogy napfényt látnának a fejük fölött, anélkül, hogy látnák a családjukat. Milyen bátorság és megszállottság kell ahhoz, hogy a hatalmas acéltestben elviseljék a bezárt napok idegőrlő, tompa rutinját, az áporodott levegőt, a kényszerű összezártságot, a bevetésre váró várakozást, a mindennapok egyhangúságát, az állandó, nehéz feszültségben zajló folyamatos eseménytelenséget. A legtöbb film, érthető módon, nem erre helyezi a hangsúlyt, hanem a látványosságra, a briliáns trükkökre, a különböző víz alatti kalandok és csaták folyamatos adagolására. Tony Scott *Az utolsó esély* című filmje jó alkalom arra, hogy visszapillantsunk, milyen alkotások készültek az elmúlt évtizedekben, amelyek története részben vagy egészben a misztikus közlekedési eszközhöz, a tengeralattjáróhoz kapcsolódik. Mert beláthatjuk, létezik ilyen alműfaj, elsősorban persze a háborús filmekhez kapcsolódva. A kör azonban, ahogy majd látni fogjuk, ennél jóval tágabb.

A rejtelmes sziget

Nemo kapitány

LEONARDO ÁLMA ÉS A VÖRÖS OKTÓBER

Az emberben ősidők óta élt a vágy az ismeretlen meghódítására. A levegő, a hegycsúcsok, a világ rejtett zugai mellett mindenekelőtt az óceán mélye volt az, ami vonzotta, e különleges és titokzatos világ megismerése. *Leonardo da Vinci* volt az első, aki papírra álmodta az embert szállító merülő szerkezetet, bár nem tudni, hogy valóban elkészülte. Több évszázados kísérletezés után 1888-ban született meg az új haditengerészeti fegyvernem, a franciák ekkor állították hadrendbe az első tengeralattjárót. Mindez nem a véletlen műve, hiszen a tengeralattjáró feltalálása óta mindig a harci felhasználására irányuló törekvés volt a cél. Az első, de különösen a második világháborúban azután a tengeralattjáró bebizonyította, milyen veszedelmes fegyver, leküzdése milyen komoly erőfeszítéseket igényel. A hidegháború alatt, illetve napjainkban sem változott a helyzet, sőt az interkontinentális ballisztikus rakéták megjelenésével első számú csapásmérő eszközzé vált, amelynek roppant nehéz a felderítése. Az utóbbi években készült tengeralattjárós filmek elsősorban ebben az időszakban játszódnak.

A korszak talán legjobb darabja a *Tom Clancy* bestselleréből készült *Vadászat a Vörös Októberre* (1990). A név a szovjet flotta büszkeségét, a legkorszerűbb fegyverekkel felszerelt szuper tengeralattjárót takarja, amelynek láttán még az amerikaiaknak is eláll a lélegzetük. Hát még akkor, amikor szokatlan mozgolódást észlelnek az Atlanti-óceánon. Rengeteg szovjet felszíni hajó és tengeralattjáró tart az amerikai partok felé. Mint kiderül, nem a harmadik világháború tört ki, hanem az ellenség legértékesebb hajója, annak kapitánya át akar szökni az Egyesült Államokba. Idegőrlő küzdelem kezdődik a víz fölött és a víz alatt, egyfelől hogy idejében megtalálják és védett kikötőbe vezessék a Vörös Októbert, másfelől hogy bármi áron, de megakadályozzák azt.

A hidegháború és az enyhülés váltakozó időszakának sajátos színfoltját képezik a James Bond-filmek. Kisebb-nagyobb tengeralattjárók több filmben is szerepet kaptak. Közülük a legjelentősebb *A kém, aki szeretett engem* (1977, GB), amelyben a két régi ellenfél szuperügynöke összefog, hogy a világ létét az elrabolt szovjet és amerikai atomtengeralattjáró nukleáris rakétáival fenyegető szuperbűnözővel leszámoljon.

HÁBORÚ A TENGER ALATT

A tengeralattjárós filmek a véglegekig leegyszerűsítve két nagy csoportra oszthatók. Az első a háborús filmeké, beleértve minden katonai környezetben, meleg- vagy hidegháborúban játszódó történetet. A másik csoportot pedig az összes többi tölti ki. Az első csoport a nagyobb, azon belül is a második világháborús történetek vezetik a sort. Már a világháború alatt készültek ilyen játékfilmek, bevallottan propagandisztikus céllal, arra ösztönözve a fiatalokat, hogy a flottához vonuljanak be szolgálatra. Német részről *Günther Rittau* filmje, a *Búvárhajók nyugatra* (1941)

FEL!

emelkedik ki, amely a tengeralattjáró-háború sikerének tetőfokán harsogta a tenger szürke farkasainak – a német tengeralattjárókat nevezték így az álcázó festésük miatt – és a német tengerészeknek a dicsőségét. Az amerikaiak sem tétlenkedtek, mindkét fronton derekasan helytálltak. Míg a japánok ellen vívott tengeralattjáró-háborút a számos, rendkívül feszesen megkomponált drámai epizóddal fűszerezett *Tokiói küldetés* (1943) reprezentálja, addig a németek ellen vívott mozi-vízicsatából *A K–225-ös korvetta* (1943) és a *Torpedótámadás* (1943) emelkedik ki. Bár az előbbi film címadója valójában egy, az Atlanti-óceánon szolgálatot teljesítő amerikai romboló, tökéletes realizmussal mutatja be a tengeralattjáró-háború talán legkönyörtelenebb arcát, a szövetséges konvojok ellen alkalmazott falka-taktikát. A másik alkotás sem szűkölködik emlékezetes pillanatokban: a feltartóztatott teherhajóról kiderül, hogy álcázott tengeralattjáró-vadász, amely ártatlan kinézetével csalja felszínre az ellenséget, hogy azután megsemmisítse azt. Ám az amerikaiakat sem ejtették a fejük lágyára. Ha nehezen is, de sikerül lemerülniük, és úgy védik ki a vízibombatámadást, hogy olajat és ruhákat, használati tárgyakat lőnek ki az egyik torpedóvető csőből, azt a hitet keltve a németekben, hogy elsüllyesztették a búvárhajót. Ez a módszer valóban kedvelt fogása volt a végveszélybe került tengeralattjáró-parancsnokoknak, és ha utána volt kellő türelmük kivárni a támadó távozását, épségben megúszták a könnyen végzetessé váló kalandot. Végül, de nem utolsósorban ott van a film nagyjelenete, amikor a német hadibázis elleni támadás során megsérült tengeralattjárót – ellövik a torony felét, és emiatt nem tud lemerülni – a visszaúton a parancsnok a sérült toronyból irányítva navigálja ki a veszélyes vizekről.

Az utolsó esély

Látványos, meggyőző különleges hatásaiért a film Oscar-díjat kapott.

A második világháború azóta is kimeríthetetlen témául szolgál a filmeseknek. Csak néhány jellemző film a gazdag kínálatból. A németek az egész tengeralattjáró-háború legvakmerőbb akcióját, az U–47-es búvárhajójuknak a brit flotta egyik legvédettebb támaszpontjának tartott Scapa Flow-i öbölben végrehajtott sikeres támadását dolgozták fel (*U–47 – Prien búvárhajókapitány*/U–47 – Kapitanleutnant Prien, 1958). Az amerikai *Párbaj az Atlanti-óceánon*/The Enemy Below, 1958) egy amerikai romboló és egy német tengeralattjáró drámai, többfelvonásos küzdelmét mondja el, a két, egymást tisztelni is megtanuló kapitány szerepében két világsztárral, *Robert Mitchum*mal és *Curd Jürgens*szel. A film speciális effektusai újabb Oscart hoztak a tengeralattjárós filmeknek.

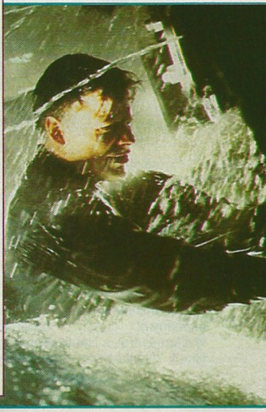
A szovjetek sem maradhattak ki a sorból, a *Periszkóp a fjordok között* (1972) című film tengeralattjárója a Jeges-tengeren teljesít szolgálatot, itt közlekedtek a Szovjetunió számára létfontosságú hadfelszerelést szállító szövetséges konvojok. Az angolokat a *Murphy háborúja* (1971) képviseli, amelyben a megtorpedózott angol teherhajó egyetlen túlélője bosszút esküszik és megszállott harcot kezd a megsérült támadó elpusztítására.

A NÉMET REMEKMŰ

1981 fontos állomás a műfaj történetében. Ekkor készült el *A tengeralattjáró* című film, amely készítői szerint *„elsüllyeszt minden addigi tengeralattjárós filmet, míg az utána következőket már nem is érdemes vízre bocsátani".* Ha a jóslat nem is vált be, remekmű született. *Wolfgang Petersen* rendező Lothar-Günther Buchheim önéletrajzi ihletésű regényéből forgatta minden idők legdrágább német filmjét. A film az U–96-os tengeralattjáró bevetésén és tragikus sorsán keresztül – ritka kivételként – rendkívül hiteles képet fest a búvárhajóháború borzalmairól. A történet 1941-ben játszódik, amikor már világosan érezhető a fenyegető fordulat. A szövetségesek megtalálták a korlátlan tengeri háború ellenszerét, a tengeralattjárók leküzdésének leghatásosabb fegyverét, a radart. *„Olyan német filmet akartam csinálni, amelyben abszolút becsületesen járunk el a múltunkkal szemben, nem pedig olyat, amelyik örökösen a náci kérdésen és a németek bűnösségén problémázik"* – fogalmazott a rendező, akit jobb és bal oldalról egyaránt támadtak, majd így folytatta: *„Ami nagy dolog ebben: ezt a filmet német nézőpontból forgattuk. Nem a náci ideológiát vallatja, mert nem is ez a tárgya. A történet egyszerű emberek története, azoké, akik meghaltak és azoké, akik túlélték, de lelki roncsokká lettek. Ez a film: maga a háború!"*

MAGYARORSZÁGON BEMUTATOTT TENGERALATTJÁRÓS FILMEK:

Elátkozott hajó (*L' or du Cristobal,* 1939–40, F) r.: Jacques Becker
K–225-ös korvetta (*Corvette K–225,* 1943, USA) r.: Richard Rossen
Tokiói küldetés (*Destination Tokyo,* 1943, USA) r.: Delmer Daves
Torpedótámadás (*Crash Dive,* 1943, USA) r.: Archie Mayo
Nemo kapitány (*20.000 Leauges Under the Sea,* 1954, USA) r.: Richard Fleischer
Fehérnemű hadművelet (*Operation Petticoat,* 1959, USA) r.: Blake Edwards *(tv)*
Az utolsó part (*On the Beach, 1959,* USA) r.: Stanley Kramer
A bedfordi incidens *(The Bedford Incident, 1965, GB) r.: James B. Harris (Mokép Videókiadó)*
Fantasztikus utazás (*Fantastic Voyage,* 1966, USA) r.: Richard Fleischer
Nemo kapitány és a vízalatti város (Captain Nemo and the Underwater City, 1970, GB) r.: James Hill
Sherlock Holmes magánélete (*The Private Life of Sherlock Holmes,* 1970, GB) r.: Billy Wilder *(videón: Intervideo)*
Murphy háborúja (*Murphy's War,* 1971, GB) r.: Peter Yates *(Zoom)*
Periszkóp a fjordok között (1972, SU)
A rejtelmes sziget (*L' ile mystérieuse,* 1972, F–I–E) r.: Juan Antonio Bardem és Henri Colpi *(Hungarovideo)*
Egy ember Atlantiszról (*Man from Atlantis,* 1976, USA, tv-sorozat) *(tv)*
A kém, aki szeretett engem (*The Spy Who Loved Me,* 1977, GB) r.: Lewis Gilbert *(Intervideo)*
Mélytengeri vészjelzés (*Grey Lady Down,* 1978, USA) r.: David Greene *(Duna Tv)*
A tengeralattjáró (*Das Boot,* 1981, D) r.: Wolfgang Petersen *(InterCom)*
Vérbeli hajsza (*Innerspace,* 1987, USA) r.: Joe Dante *(Intervideo)*
Mentőakció (*The Rescue,* 1988, USA) r.: Ferdinand Fairfax *(Buena Vista)*
A mélység titka (*The Abyss,* 1989, USA) r.: James Cameron *(Guild)*
A mélység urai (*Lords of the Deep,* 1989, USA) r.: Mary Ann Fischer *(Hungarovideo)*
Tengeralattjáró akadémia (*Going Under,* 1990, USA) r.: Mark W. Travis *(InterCom)*
Vadászat a Vörös Októberre (*Hunt for the Red October,* 1990, USA) r.: John McTiernan (UIP–Duna Film)
SeaQuest (A mélység birodalma) (*SeaQuest,* 1993, USA) r.: Irvin Kershner *(UIP–Duna Film)*
Az utolsó esély (*Crimson Tide,* 1995, USA) r.: Tony Scott *(Columbia TriStar)*

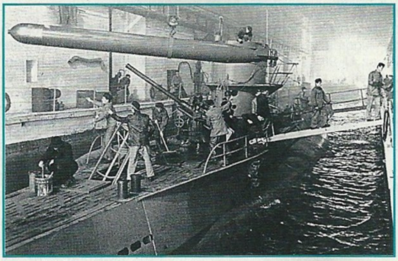

A mélység titka

A kém, aki szeretett engem

A tengeralattjáró

Mélytengeri szörnyeteg

NEMO KAPITÁNY BIRODALMA

A tengeralattjárós filmek másik csoportját nem véletlenül nagyoljuk el. Azért nem érdemes pontos határvonalat kijelölni, mert a téma fantasztikus gazdagságról árulkodik, ugyanakkor esetenként néhány film miatt felesleges lenne újabb és újabb csoportokat létrehozni. A csoport élére feltétlenül a *Jules Verne* halhatatlan hőséről, *Nemo kapitány*ról és csodálatos vízijárművéről, a Nautilusról készült filmek kívánkoznak. Az alaphangot Richard Fleischer két Oscar-díjat nyert (legjobb díszletek és speciális effektusok) látványos fantázia-kalandfilmje adja (1954), benne a filmtörténet legfélelmetesebb poliptámadásával. A regény első, 1905-ös amerikai feldolgozása (*Húszezer mérföld a tenger alatt*/20.000 Leagues Under the Sea) pedig az első tengeralattjárós film lett. Az idős Nemo és hajójának pusztulását a francia–olasz–spanyol koprodukcióban készült *A rejtelmes sziget* (1973) mondja el. A *Nemo kapitány és a vízalatti város* (1970 GB) viszont már csak átlagos tengeralatti történet, amelynek megszületését a klasszikus Verne-regény figurái, egyes motívumai ihlették.

A jövő század Nautilusát a Spielberg-művekben bocsátották vízre. A *SeaQuest (A mélység birodalma)* (1993) a technika legmodernebb vívmányaival felszerelt tengeralattjáró, amely a tengerek és óceánok nyugalmát hivatott megvédeni. Parancsnoka, Nathan Bridger kapitány *(Roy Scheider)* így vall küldetéséről: *„Huszonöt éven belül a Föld lakossága megkétszereződik. Miután a szárazföldön már nem lesz több hely, űrállomásaink pedig még nem érik el azt a fejlettségi szintet, hogy milliókat fogadjanak, csak a tengerek és óceánok mélyén tudnak majd létezni. Én, a SeaQuest kapitánya, valamint legénységem az őrök szerepére vállalkoztunk. A mi feladatunk, hogy megmentsük az óceánokat. Egy percig sem felejthetjük, hogy a tengerek szervesen hozzátartoznak életünkhöz."* Spielberg (sokadik) gyermekkori álmát valósította meg, amikor filmre vitte a modern Nemo kapitány történetét, amely a kilencvenes évek egyik legsikeresebb televíziós sorozata lett. Küldetésük során bejárják a víz alatti világot, különös ismeretlen lényekkel találkoznak, rábukkannak az alexandriai könyvtár romjaira és Atlantisz túlélőire.

Egyébként a legendás elsüllyedt világról, Atlantiszról szóló filmek mindegyikében fontos szerep hárul a tengeralattjáróra, hiszen a ma embere ennek segítségével jut át és persze vissza a letűnt korok világába. [Lásd például: *Tengeralatti királyság* (Undersea Kingdom, 1936), *Atlantisz, az elveszett kontinens* (Atlantis, the Lost Continent, 1960, *George Pal*, azaz *Pál György* rendezésében), *Atragon* (Kaitei Gunkan, 1964, JAP). Ugyancsak víz alatti kalandozásra indulnak a *Víz alatt a világ körül* (Around the World Under Sea, 1966) tudósai is, akik a titokzatos víz alatti rengések eredetét kutatják.]

FANTASZTIKUS UTAZÁSOK

A valaha tett legkülönösebb *Fantasztikus utazásra Richard Fleischer* filmjének hősei vállalkoztak 1966-ban. Egy sérült személy agyában lévő vérrögöt csak belülről lehet szétrobbantani. A kis tengeralattjáróban helyet foglaló csoportot miniatürizálják, majd fecskendő segítségével a vénába juttatják. Miközben a néző hihetetlen kaland részeseként bejárja az emberi test belsejét, az utat nem várt akadályok nehezítik. Ráadásul a lekicsinyítés ideje véges, megkezdődik a versenyfutás az idővel. A tudományos-fantasztikus filmek műfajának Oscar-díjat nyert egyik alapfilmjét természetesen nehéz lenne túlszárnyalni, bár erre is történt kísérlet. A *Vérbeli hajsza* (1987) azonban csak az alapötletet vette át, és e köré épített fel egy szórakoztató bűnügyi vígjátékot, amelyben mindenki a találmányt próbálja megszerezni.

Maradva a műfaji bontásnál, a már korábban említett műfajok mellett (háborús dráma, kalandfilm, akciófilm, fantáziafilm, fantasztikus film) készült még vígjáték (*Tengeralattjáró akadémia*, 1990), amelyben a tervszerű elsüllyesztésre ítélt tengeralattjáró próbaútjára a világ legkétbalkezesebb legénységét toborozzák össze; romantikus bűnügyi történet (*Sherlock Holmes magánélete*, 1970, GB), amelyben a híres detektív a Loch Ness-i tó titkára derít fényt; katasztrófafilm, amelyben a leköszönő kapitány utolsó útján az atommeghajtású tengeralattjáró kerül szorult helyzetbe (*Mélytengeri vészjelzés*, 1978), illetve tengeralattjáró siet a víz alatti földrengés által elsodort mélytengeri kutatóállomás megsegítésére (*A Neptun-tényező*/The Neptun Factor, 1973 CDN). Az utóbbi időben előtérbe került a tudományos-fantasztikus téma is, amikor a mélyben dolgozó emberek földönkívüli civilizáció küldöttével vagy idegen organizmussal kerülnek kapcsolatba. Ennek legsikeresebb, leglátványosabb alapfilmje *James Cameron* szupermozija, *A mélység titka* (1989). Ebben a mélytengeri kutatóállomás tagjainak segítségét kérik a bajba jutott tengeralattjáró felkutatására, ám az akció közben megdöbbentő találkozás tanúi lesznek.

❖

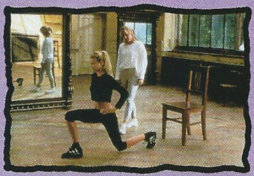
A tengeralattjáró a filmművészet egyik legeredetibb helyszíne, mely tagadhatatlan vonzerőt gyakorol az emberre. A világtól elzárva, a feneketlen mélységben mozgó acélhengerben megszűnnek az addigi normák és mértékek, az egymásrautaltságban csak az ember számít, a bajtársiasság. Sajátos férfivilág ez, melyben nincs helye érzelmeknek és nőknek. Csak a végrehajtandó feladat van és a végtelen hosszúságú, egyhangú napok. Valójában nincsenek is napok, hiszen nincs nappal és éjszaka, csak idegeket felőrlő monotónia. A valóság tehát olykor igencsak másként fest, mint amit a vásznon, a képernyőn láthatunk.

Szilágyi G. Gábor

TARTSD MAGAD FORMÁBAN CLAUDIA SCHIFFERREL!

Dupla kazetta! 2 önálló edzésprogrammal!

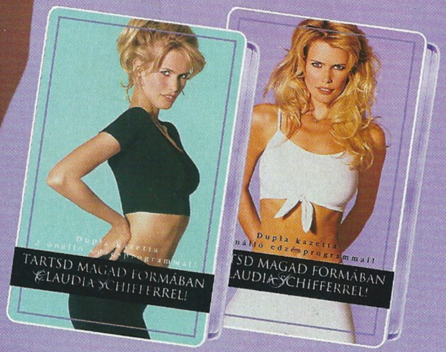

A MEGJELENÉS DÁTUMA:

1996. ÁPRILIS 23.

MÁR MOST

MEGRENDELHETŐ!

Megrendelhető az alábbi címen:
Rocky Videokazetta Kis- és Nagykereskedés
Bp. 1132 Visegrádi u. 31. Tel: 270-2936/16

Megrendelem Claudia Schiffer dupla fittnes kazettáját (2399,-Ft+postaköltség) ...... példányban.

A MEGRENDELŐ NEVE: ....

CÍME: ....

TELEFON: ....

További információ: InterCom, 1145 Bp., Bácskai u. 28-36. Tel.: 251-56-66

KÖZÉPPONTBAN A FILM

A filmszakma eleinte nem kísérte túl nagy figyelemmel a komputergrafika fejlődését. Nem látott benne sok fantáziát a technológia kezdetlegessége miatt. Mégis még ehhez az időszakhoz fűződik az első megjelenés. Egy olyan cég vállalta fel az úttörő munkát, amelynek a neve egybeforrt a grafikával: ez a világhírű társulat a Walt Disney volt.

A Disney-stúdió nevéhez nagyok sok újítás és hatalmas kísérletező kedv fűződik. A technológia megegyezett a hagyományos rajzfilmeknél alkalmazottal. A számítógép egyesével megrajzolta képernyőjére az egyes képkockákat, melyekről a kamera egyetlen felvételt készített. A kockából összeállt az egy másodpercnyi anyag. A módszer látszólag ugyanolyan nehézkes, mint a klasszikus animáció. Előnye azonban az, hogy nagyságrendekkel mérséklődött az emberi tévesztés lehetősége, a fázisok közötti átmenethez nem szükséges újra elkészíteni a teljes rajzot, tehát egyben csökken a munkára fordított idő is.

A kutatóműhelyekben azután tovább folytak a kísérletezések, de az áttöréshez a szuperszámítógépek megjelenéséig kellett várni. Ugyanis sokáig csak a leggazdagabb kutatóintézetek engedhették meg maguknak ezeket a csodákat. Az itt mellékesen készült animációk csak egymás között versenyeztek. Hiányoztak a nagy álmodók. Nem születtek olyan ötletek, olyan forgatókönyvek, amelyek igényelték volna az új technikát. Így teltek el a hetvenes évek.

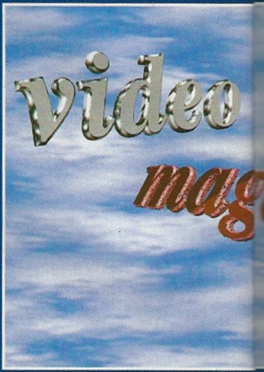
1977-ben *George Lucas* bemutatja minden idők egyik legsikeresebb fantasztikus filmjét, a *Csillagok háborúját.* A film megreformálta az egész műfajt. Egy új világképet teremtett, amely igényelte az új látványvilágot.

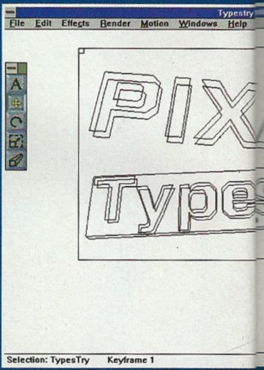
TRON

1979-ben a Disney-céget felkereste egy fiatalember, *Steven Lisberger.* Bemutatott egy általa írt forgatókönyvet, amely egy teljesen ismeretlen világba vitte volna el nézőit. Egy komputer belsejébe. A társaságnak megtetszett az ötlet és Lisbergert bízták meg a film rendezésével. Elkezdődtek a komputergrafika egyik alapművének, a *Tron*nak munkálatai. Lisberger a számítógép belsejét úgy képzelte el, mint egy világot, amelynek lakói a programok. A rendszert felügyelő program zsarnokként nyomja el ezt a dimenziót. Egy hús-vér programozó a rendszer szeszélye folytán ledigitalizálódik és programként belép ebbe a világba. Egyetlen reménye a szabadulásra, ha legyőzi a zsarnok Tront.

Maga a történet váza szinte a primitívség határáig egyszerű. De Lisberger valami másra vágyott. Ahogy Lucas a legismertebb mesék figuráiból összegyúrta a jövő meséjét, úgy akarta ő megteremteni a jövő látványvilágát. Álmaiban egy olyan film szerepelt, amelynek csak a felvezető és befejező kockáit készíti a hagyományos módon. A felvételek csaknem teljes egészét komputeranimációval akarta elkészíteni.

Akkori körülmények között szinte hihetetlen munkára vállalkozott. A munka megszervezése szinte nagyobb feladatnak látszott. A szakembereket több csoportra osztották. A grafikusok egy része megteremtette a hátteret, megrajzolták a komputer belsejét, mint egy önálló világot. Csaknem nyolcvan percnyi anyagra volt szükség. Egy háromdimenziós világ, amelynek olyan tökéletesnek kell lennie, mint az igazinak. A színészekre kemény feladat várt. Kék háttér előtt egy kék színű, csuklyás kezeslábasban játszottak, amely csak az arcukat hagyta szabadon. Izületeikre foszforeszkáló foltokat varrtak, hogy mozgásukat az utómunkáknál össze tudják hangolni az

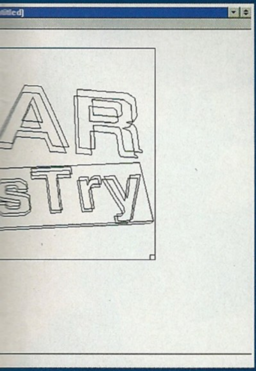
RAFIKA III.

animációval. A színészek egyetlen díszlete saját képzeletük világa volt.

A harmadik csoport feladata a figurák testének megrajzolása és mozgatása volt. Nekik az előző két csoport munkájához kellett alkalmazkodniuk. És végül a negyedik csoport feladata az volt, hogy ezt az egész látszólagos egyveleget egyetlen filmmé rakja össze.

Csaknem ezer komputeres és grafikus szakember dolgozott a filmen, és a stáblistán több mint negyven cég neve szerepelt. Az Atar neve épp úgy megtalálható közöttük, mint a tajvani Cockoos's Nest Productioné. Teljesen névtelen kis társaságok is munkát kaptak, ha valamilyen speciális ágban kiemelkedőt nyújtottak. Ez volt a legnagyobb szabású munka, amely összefogta az egész világ legkülönbözőbb komputercsodáit. De eljött az az idő, amikor már egyetlen gép is alkalmas volt erre.

A CRAY

Samuel Cray valóságos zseni. Megalapította saját cégét és szinte kézimunkával rakta össze a világ legjobb számítógépeit. Gigászi számolási sebessége, tároló- és memóriakapacitása lehetővé tette, hogy folyamatos, a filmhez hasonló grafikát készíthessen. Erre már felfigyeltek a filmes világban. A Cray számítógépek átvették az egyeduralmat a filmpiac komputergrafikai szegletében. Széles körben alkalmazták, a lista már olyan hosszú, hogy csak ízelítőt adhatunk belőle.

Cray-számítógépen készült például a *Dire Straits* együttes *Money for Nothing* (1985) című számának videóklipje. Az együttes csak pillanatokra tűnik fel a filmben, mint egy falikép vagy egy televízió képe (érdekesség, hogy az a kép éppen budapesti koncertjükön készült). Az egész kisfilmet a baltaállú, borostás melós és kutyája uralja. Természetesen komputer rajzolta szereplők mozognak, mint ahogy a gép rajzolta meg a raktárt vagy a lakást is. Az *X-tervezet* című filmben egy szimulátorban a repülés élményével ajándékoznak meg minket. Itt nem trükkel van dolgunk, csupán a tökéletes grafika csodájával ismerkedhetünk meg. A Crayjel készült leghosszabb alkotás szintén egy sci-fi volt, *Az utolsó csillagharcos.* Ez volt az első komolyabb alkotás, melyben jelentős részben a trükkmunka kiváltására használták a komputergrafikát. Egy vidéki srác egy komputerjáték révén letesz egy vizsgát, amely alkalmassá teszi arra, hogy egy csillagközi háborúban a jó megsegítésére siethessen. Ebben a filmben a világűr, a titokzatos világok, az űrhajók és űrcsaták nem makettmesterek és festőművészek remekei, hanem a komputergrafikáé.

PIXAR

Az *Ifjú Sherlock Holmes és a félelem piramisa* (1985) című filmben, amelyet *Spielberg* neve fémjelez, akad egy jelenet, amely több díjat hozott alkotóinak. Ez az egyik legkorábbi és ugyanakkor legkitűnőbb alkalmazása a hagyományos film és a komputergrafika közös alkalmazásának. Sherlock Holmes egy templomban kutatja a titokzatos szekta nyomait. A templom ólomüveg ablakát egy páncélos lovag képe uralja. Az ablak egy hatalmas dörrenéssel kitörik és darabjai az oltár elé hullnak. A lovagot ábrázoló darabok azonban életre kelnek és megtámadják a gyerek-detektívet. A mozgás és a harc utánzása tökéletes, éles ellentétben áll azzal, hogy profilból láthatjuk, a lovag egy vékony üveglap csupán.

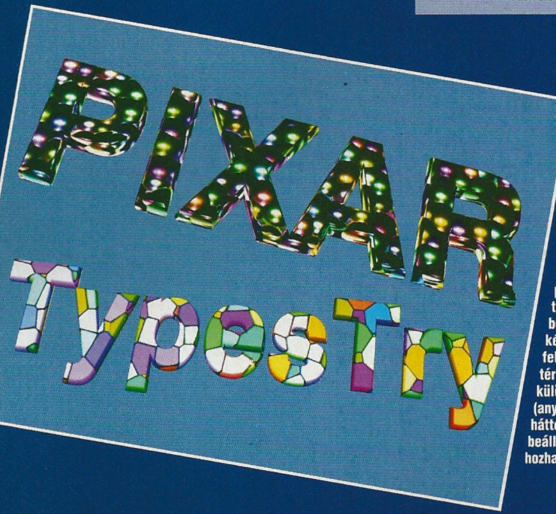
Ám Spielberg is a Pixarra támaszkodhatott, artra a cégre, amely a *Játékháború* sikere révén éppen napjainkban írja be magát végleg a számítógépes grafika és a film házasságának történetébe. De történetünkben most még a nyolcvanas éveket írjuk. A Pixar 1979-ben alakult, a Lucasfilm komputeres részlegeként. George Lucas a New York-i Institute of Technology komputergrafikai laboratóriumának akkori vezetőjét, dr. Ed Catmullt csábította el magához, és megbízta őt, hogy munkatársaival fejlesszen ki modern számítógépes technológiát a filmipar számára. A csapat – melynek tagjai a főnök mellett Ralph Guggenheim, John Lasseter és William Reeves voltak – számos filmhez készítettek azután komputeres jeleneteket. Így a már említett Spielberg-produkció mellett), az *Űrszekerek 2. (1982), A Jedi visszatér* (1983) számítógépes trükkjei is az ő nevükhöz fűződnek. A Pixart azután 1986-ban felvásárolta bizonyos Steve Jacobs, így a vállalkozás azóta független cégként működik, mely a kilencvenes évek második felében már a jövő évezred trükkjeit lopja be a film világába.

❖

A nyolcvanas évek végére lejárt a gigászok ideje. A technikai fejlődés olyan szintre jutott, hogy a kis gépek teljesítménye már megközelítette a nagyokét, de azok árának töredékéért. Olyan lehetőségeket nyújtottak a grafikusoknak az elvégzendő munka csökkenése mellett, amilyenekre a nagyok soha nem voltak képesek. E lehetőségek kihasználásáról szólunk bővebben legközelebb.

(Folytatjuk)

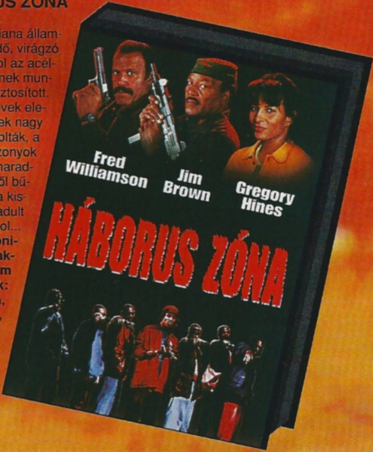
Kovács T. Mihály

A Pixar munkaállomásai mellett már PC-kategóriájú, otthoni számítógépeken is elérhetők a cég egyes grafikai szoftverei. *Illusztrációk:* A TypesTry programmal tetszőleges betűtípusból készíthetünk logókat, feliratokat, azokat térben forgathatjuk; különböző felszínek (anyagok, felületek) hátterek és fényforrások beállításával 3D-s képeket hozhatunk létre belőlük.

ÁPRILISI PREMIEREK

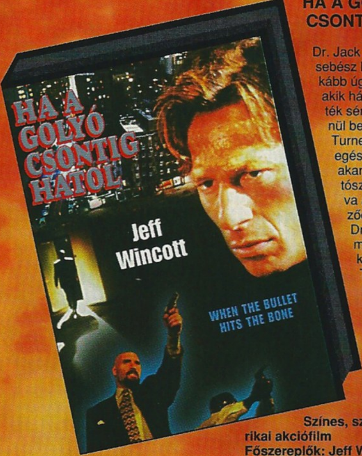
HÁBORÚS ZÓNA

1950-ben az Indiana állambeli Gary fejlődő, virágzó kisváros volt, ahol az acélgyártás mindenkinek munkalehetőséget biztosított. Azután a 70-es évek elején az acélművek nagy részét felszámolták, a férfiak és az asszonyok munka nélkül maradtak, gyerekeikből bűnözők lettek és a kisvárosban elszabadult a pokol...

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
Főszereplők: Fred Williamson, Jim Brown, Gregory Hines
Rendezte: Larry Cohen

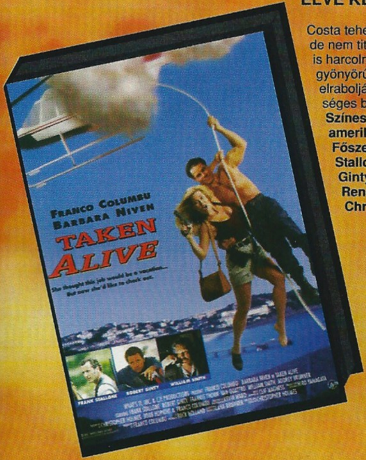
HA A GOLYÓ CSONTIG HATOL...

Dr. Jack Davies, a baleseti sebész betegei egyre inkább úgy néznek ki, mint akik háborúban szerezték sérüléseiket. Véletlenül belepillant Nicholas Turner terveibe, aki az egész országot el akarja árasztani kábítószerrel, felhasználva a kormányhoz fűződő kapcsolatait. Dr. Davies súlyosan megsebesül, miközben Lisa Ryant, Turner jobbkezét próbálja megmenteni. Annak, aki életeket mentett, most a sajátjáért is küzdenie kell. Bármi megtörténhet, ha a golyó csontig hatol...

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
Főszereplők: Jeff Wincott

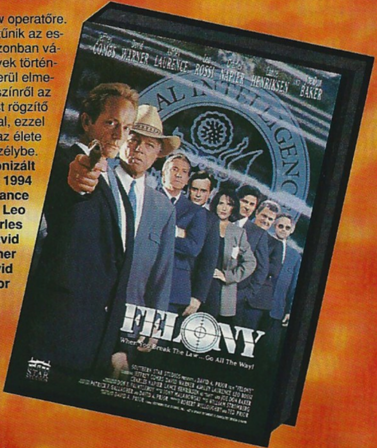
ÉLVE KELL!

Costa tehetséges szobrász, de nem titkosügynök. Mégis harcolnia kell Szardínia gyönyörű szigetén, amikor elrabolják Angelát, szépséges barátnőjét...

Színes, szinkronizált amerika akciófilm
Főszereplők: Frank Stallone, Robert Ginty, William Smith
Rendezte: Christopher Holmes

FELONY

Bill egy tw-show operatőre. Rutinmunkának tűnik az esti adás, ahol azonban váratlan események történnek... Billnek sikerül elmenekülnie a helyszínről az adást rögzítő videószalaggal, ezzel azonban már az élete kerül veszélybe.

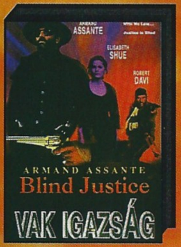
Színes, szinkronizált amerikai krimi, 1994
Főszereplők: Lance Henriksen, Leo Rossi, Charles Napier, David Warner
Rendezte: David A. Prior

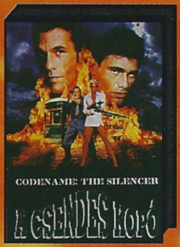
HALÁLOS MEGADÁS

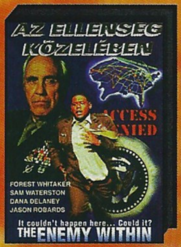
Palm Beach, Florida – a legszebb, a legegészségesebb hely az országban; napfény, tengerpart és gyönyörű lányok. De van egy árnyékos oldala is: a sötét alvilág, mely a bűn, a korrupció melegágya...
Színes, szinkronizált amerikai krimi, 1995
Főszereplők: Tom Puller, Larry Robinson • Rendezte: Michael Kintzel

A Fórum Film címe:
1122 Budapest, Krisztina krt. 17.
Tel./fax: 156-3141

FÓRUM FILM

Lakossági videókazettáink megvásárolhatók a Rocky videó-nagykereskedésnél, valamint a kiadóban.

AFM VIDEÓÜZ

A PÁLMAFÁK

Ha március, akkor filmmarket – mondják immár évek óta Los Angeles tengerparti elővárosának, Santa Monicának polgárai. A település főútvonalai és sétányai kilenc napon át zászlódíszt öltenek. A mozik zártkörű előadáson kínálják az év filmtermését, s a több mint kétezerötszáz szállodai szoba már hónapokkal korábban gazdára talál. Az egyik legnagyobb vendégfogadó, az Amerikai Film Marketnek hagyományosan otthont adó, elegáns Loews Hotel viszont inkább emlékeztet nagy forgalmú áruházra, mint kies szállodára. Az előcsarnok bábeli hangzavarában producerek és alkotók, kiadók és kereskedők vitatják meg a kínálatot. A nyolcemeletes épület szobái bemutatóteremmé alakulnak át, s a szerződések zömét is ott kötik meg.

Az idei, XVI. Amerikai Film Marketen (AFM) több mnt ötezer mozi-, televíziós és videófilm között 177 új alkotás szerepelt. S ha a legnagyobb hollywoodi filmstúdiók szokásosan távol maradtak is, minden korábbinál több: 258 produkciós cég jelent meg. Legtöbben, 145-en az Egyesült Államokat képviselték. Nagy-Britanniából 25, Franciaországból 14, Kanadából 8, Ausztráliából, Németországból, Hollandiából és Olaszországból 4–4, Japánból 2 cég érkezett, 16 további állam egy-egy eladóval képviseltette magát. A vevők viszont 27 országból érkeztek, köztük Magyarországról is: a MOKÉP, a Video Rent, a MIRAX, a Best, a FLAMEX, az Echo-Video, a Fórum és a Budapest Film képviselői.

A számok is érzékeltetik, hogy bő a filmkínálat, s menynyire fontos esemény is az AFM az amerikai önálló filmgyártók szövetsége (AFMA) százhúsz tagjának. A rekordévnek mondott 1995-ben 1 milliárd 373 millió dollárért adtak el angol nyelvű filmeket külföldi forgalmazóknak. A magyarok 3 millió 629 ezer dollárért vásároltak, ebből 1 millió 683 ezer dollárt költöttek a videókiadók. Ez hazánk lélekszámát tekintve ugyan nem kevés, mégis Magyarország e 0,26 százalékkal a sor alján helyezkedik el,. Hogy valóban pontosak-e ezek az adatok, azt csak a honi kiadóvezetők tudnák megerősíteni vagy cáfolni. Emellett az is az ő üzleti titkuk, hogy idén kitől, mennyiért és mit vásároltak a

ZLETEK

ALATT

filmvásáron. Kérdésünkre nem hallgatták el viszont: a filmek jogdíja egy év alatt tetemesen (olykor száz százalékkal!) megdrágult, s kiadásukat növeli az immár konvertibilis forint folyamatosan romló dollárárfolyama is. Hangsúlyozták azonban: a hazai fizetőképes kereslet ismeretében a drágulást nem kívánják áthárítani a fogyasztókra.

Az amerikai filmek 95 százalékát az AFMÁ-ba tömörült „kisproducerek" készítik. E stúdiók többnyire képtelenek sztárgázsit fizetni, ezért csak elvétve szerződtetnek világhírű művészeket. Ez a színvonalon is mérhető. A vásárlók véleménye szerint hozzávetőleg tíz kommerszfilm között akad egy művészi igénnyel készített alkotás – bár ezt nem tartják rossznak. Az erőszak és az erotika viszont változatlanul az indokoltnál nagyobb teret kap. De hát a kis produkciós irodák természetesen olyan filmeket forgatnak, melyekre (fizetőképes) igény van. A honi kiadók közül néhányan elárulták: kénytelenek még forgatás alatt lévő filmeket venni, mert a már kész alkotások közül a legkelendőbbeket hamar felvásárolhatja előlük a konkurencia.

A kínálati listán az amerikai mozikban már sikert aratott filmek is szerepeltek, köztük a *City Hall* (*Al Pacinó*val, *Bridget Fondá*val és *John Cuseck*kal a főbb szerepekben), a *Dig Night* (*Isabella Rossellini*vel), az *Up Close and Personal* (*Robert Redford*dal és *Michelle Pfeiffer*rel), a *Nick Cassavettes* rendezte *Unhook the Stars* (*Marisa Tomei*-jel és *Gerard Depardieu*val), a *Bound* (*Jennifer Tilly*vel és *Gina Gershon*nal), a *Precious* (*Laura Dern*nel és *Burt Reynolds*szal), a *Shine* (*John Gielgud*dal, *Lynn Redgrave*-val és *Armin Mueller-Stahl*lal), a *Boys* (*Winona Ryder*rel), a *Paul Mazursk* rendezte *Fauthful* (*Cher*rel és *Ryan O'Neal*lal), a *Getting Away with Murder* (*Jack Lemmon*nal, *Lily Tomlin*nal és *Dan Ackroyd*dal), a *Restoration* (*Meg Ryan*nel, *Robert Downey, Jr*.-ral és *Sam Neil*lel), a *III. Richard* (ugyancsak *Robert Downey, Jr*.-ral), a *Beautiful Gills* (*Uma Thurman*nal és *Rosie O'Donnel*lel). Ám a nemzetközi videópiac leendő slágereit nemcsak ezek az alkotások képezik...

S hogy melyek? Az talán a Santa Monica-i sikeres vásárlások után idővel a magyar videótéka-kínálatból is kitűnik.

Földes Tamás
(Los Angeles)

MOZI

ELŐZETES

VIDEO

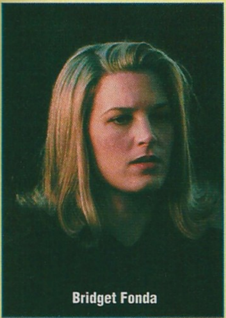
AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

a nagy Oscar-ceremónia után is folynak az új produkciók forgatási munkálatai. **Drew Barrymore** például a *Frigid and Impotent* című film sztárja lesz, **Morgan Freeman** a *Kiss the Girls* alkotásé, **Tommy Lee Jones** a *Men In Black*ben szerepel, **Tom Cruise** a *Jerry Maguire*-ben vállalt főszerepet, míg **Jack Lemmon** a *My Fellow America*ban. **Cynthia Rothrock**, az inkább videón népszerű férfiverő hölgy a *Deep Cover*ben játszik.

MAGYARORSZÁGON

néhány hete már folyik az új **Alan Parker**-film, az *Evita* forgatása, a főszerepeket **Madonna** és **Antonio Banderas** játsszák. Budapest belvárosában olykor megbénul a közlekedés, de bizony egy forgatás ezzel is jár.

Azért már elkészült friss produkciókból sem lesz hiány a magyar mozikban májusban, sőt! A *City Hall* például politikai thriller **Al Pacino, John Cusack, Bridget Fonda, Martin Landau** és **Danny Aiello** játékával. Brooklynban egy zsaru és egy drognepper összecsapása során egy eltévedt golyó halálra sebez egy hatéves fekete kisfiút. New York városháza ezután már felbolydult méhkashoz hasonlít...

Bridget Fonda

Akció-thriller a *12 majom*, **Bruce Willis, Madeleine Stowe, Brad Pitt** főszereplésével, **Terry Gilliam** *(Gyalogg-galopp, A Halászkirály legendája)* rendezésében. 2035-ben járunk; egy földalatti világban élnek azok, akik túlélték az 1997-es járványt, mely a Föld népességének 99 százalékát elpusztította. Bruce Willist időutazásra küldik, hogy derítse ki a gyilkos vírust. Ő azonban 1996 helyett 1990-be érkezik vissza, ahol a jövő követét elmegyógyintézetbe zárják...

A *Tökéletes másolat*ban hátborzongató gyilkosságsorozat tartja rettegésben San Franciscót. **Holly Hunter** mint nyomozó hiába próbál véget vetni a hisztériának. Szakértőhöz, a jó nevű kriminálpszichológushoz, **Sigourney Weaver**hez fordulna, ő azonban megközelíthetetlen, mert korábban csaknem áldozatul esett egyik paciensének. Pedig egyedül ő ismeri az ismeretlen gyilkos gondolkodásmódját...

Meryl Streep

Az igazira vár **Whitney Houston, Angela Bassett, Lela Rochon** és **Loretta Devine.** Négy kelekótya barátnő bolyongását beszéli el *Az igazira várva* című vígjáték, melyet a jól ismert színész, **Forest Whitaker** *(Síró játék, A lény)* rendezett.

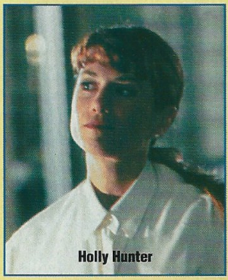
Az ideális amerikai család megtestesítői két gyermekkel **Meryl Streep** és **Liam Neeson.** Életük azonban egy csapásra megváltozik, amikor fiúkat bíróság elé állítják barátnője meggyilkolásának vádjával. *A gyanú árnyéka* című filmből kiderül, hogyan védekezik a család a vádak ellen és a város fokozódó gyűlöletével szemben.

Úgy tűnik, ezen a tavaszon nincs olyan hónap, amelyre ne jutna egy **Sharon Stone** mozipremier. Ő szerepel ugyanis *Az utolsó tánc* című **Bruce Beresford**-filmben is. Társai ezúttal **Rob Morrow, Randy Quaid, Peter Galagher.** Sharon egy egykori narkós lány, aki tíz éve, kábítószer hatása alatt, gyilkosságot követett el. Már a tárgyalás alatt rádöbben bűnének iszonyú súlyára és amikor halálra ítélik, belenyugszik az ítéletbe. Néhány év múlva azonban, a kivégzés kitűzött napjához közeledve, egy pályakezdő ügyvédnek szemet szúr egy enyhítő körülményként figyelembe vehető mozzanat, és újratárgyalást kér, kevésbé szigorú ítélet kiszabásával. Az igazságszolgáltatás ördögi kerekét azonban szinte lehetetlen megállítani, s a kivégzés időpontja egyre közeledik. Május 30-tól megtudhatjuk a történet végét.

Nem kerülünk messze a bírósági tárgyalóteremtől, ha végignézzük *Az esküdt* című amerikai produkciót, **Demi Moore** és **Alec Baldwin** főszereplésével. Gyermekét egyedül nevelő anya Demi, aki egy hírhedt maffiózó tárgyalásán azért vállalja az esküdt szerepét, hogy példát mutasson fiának a felelősségtudatról, és egyhangú életébe egy kis változatosságot vigyen. Ekkor még nem sejti, hogy döntésével mindkettőjük életét veszélybe sodorja. Alec Baldwin a titokzatos tanár, akit megbíz a gengszter, hogy válassza ki az esküdtek közül azt, aki képes lehet meggyőzni társait a vádlott ártatlanságáról. Ő Demit, az anyát választja, mellyel különös játszma kezdődik kettőjük között...

A HONI VIEDÓPREMIEREK KÖZÜL

kiemelkednek azok a produkciók, amelyek az utóbbi hetekben az Oscar révén kerültek ismét az érdeklődés középpontjába. Május első hetében jön *A rettenthetetlen*,

Holly Hunter

mely **Mel Gibson** első rendezése. A XIII. század végén **Mel Gibson,** azaz William Wallace hosszú távollét után tér vissza szülőföldjére, Skóciába. A skót trónon a kegyetlenségéről hírhedt angol király, I. Edward ül, miután örökös nélkül halt meg Skócia előző uralkodója. Wallace megszervezi az ellenállást Edwarddal szemben. A filmben láthatjuk az egykoron házibulizó **Sophie Marceau**-t is.

Május utolsó hetének honi videóbemutatója a *Neruda postása*, mely áprilisról csúszott el egy hónappal. De érdemes rá várni, mert **Michael Radford** különleges filmje csemegét ígér a film igazi barátainak. A főszereplők **Massimo Troisi, Phillip Noiret** és **Maria Grazia Cucinotta.** A mű Pablo Neruda, a Nobel-díjas chilei költő és diplomata olaszországi száműzetésben töltött éveinek valós eseményein alapul. A zárkózott költő bizalmába fogadja az egyszerű, bátortalan postást, akit lépésről lépésre vezet a költészet, a metaforák varázslatos világába, s segít egy hőn szeretett lány meghódításában.

A közönségkedvenc **Sandra Bullock** a számítógépes hálózat csapdájából igyekszik majd kikeveredni *A hálózat csapdájában* című filmben. **Jennifer Tilly** a *Távkapocs* című vígjátékban egy hóbortos izlandi világba keveredik. Abszurd humort kedvelők ezúttal előnyben!

Steven Seagal a *Száguldó erőd*ben folytatja, ismét az akciófilm kedvelőinek. A színhely most egy vonat, ahonnan egy őrült tudós irányítja szuperfegyverét...

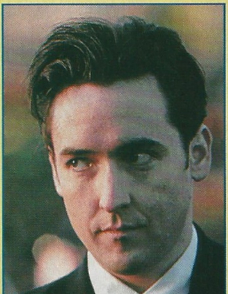
Mi történik, ha egy vidám fiatalember beleszeret egy szépséges nőbe? Semmi különös. Ám ha mindketten egy-egy amerikai elnökjelölt beszédírói, vagyis hivatásos ellenfelek? Nos, itt kezdődik a *Hallgass kicsit!* című vígjáték, igazi sztárparádéval: **Michael Keaton, Geena Davis, Christopher Reeve** játékával. Szintén eszelős a szerelem **Chris O'Donell** és **Drew Barrymore** között az *Eszelős szerelem* című filmben, de egy csodásnak hitt utazás idilljét egy lappangó titok tönkre teszi...

A *Waterworld*ben **Kevin Costnerrel** találkozhatunk ismét, aki **Dennis Hopper**rel küzd az életéért, s egy szabad világért. A monumentális díszletű filmről sokat lehetett hallani, olvasni, így most a mozi után videón is meggyőződhetünk, kinek volt vagy nem volt igaza.

Kutyabarátok, figyelem! Egy árva kutyus elindul, hogy megkeresse családját. Emberbarátok figyelem! Kiderül, hogy a kutya előző életében ember volt, s most beköltözik özvegye és kisfia házába, hogy bosszút álljon azon a férfin, aki egykoron halálát okozta és most feleségének csapja a szelet. *Kutyavilág* a vígjáték címe, **Matthew Modine**-nal, **Eric Stoltz**cal és **Nancy Travis**szel a főszerepben.

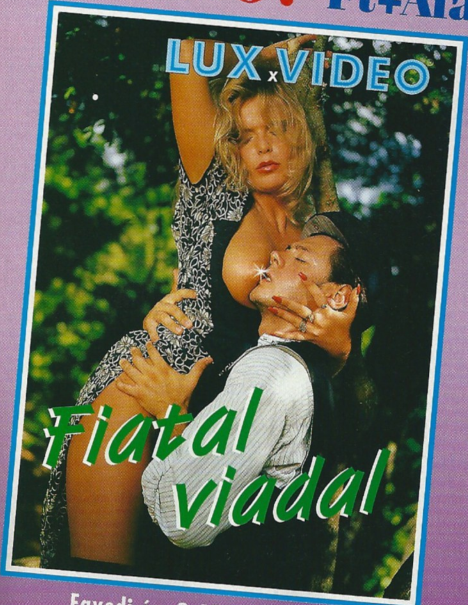
További címek májusból: *X-akták, Szahara, Borzongás, Nosferatu, a vámpír.*

Júniusban pedig jön az *Apolló 13*, és az új James Bond-film, a *Goldeneye – Aranyszem!*

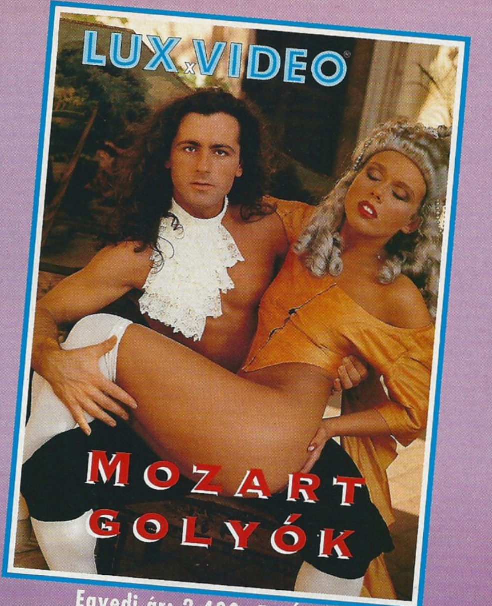

John Cusack

SZUPER CSOMAG ÁR: 5.090.-Ft+Áfa

Egyedi ár: 2.400.-Ft+ÁFA
Másodpéldány: 1.920.-Ft+ÁFA

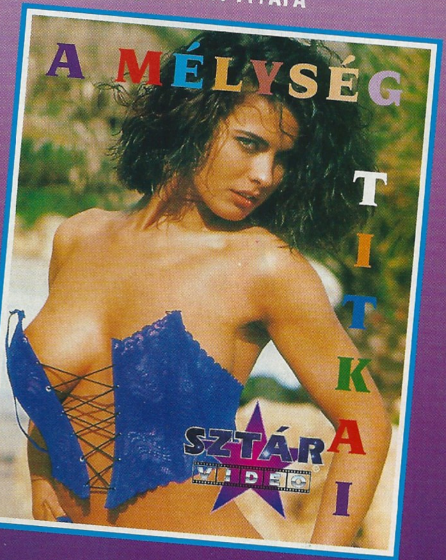
Egyedi ár: 2.400.-Ft+ÁFA
Másodpéldány: 1.920.-Ft+ÁFA

LUX x VIDEO®

Megjelenés: ÁPRILIS 18.

FIGYELEM!

A dobogókői vásáron **MI IS OTT LESZÜNK.**
A megszokott minőséggel, fantasztikus árakkal és ajándékkal várjuk Önöket.
DOBOGÓKŐN is keresse a LUX x VIDEO® -t.

Egyedi ár: 1.500.-Ft+ÁFA
Másodpéldány: 1.250.-Ft+ÁFA

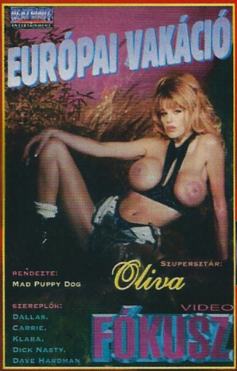
A kazetták megvásárolhatók, illetve utánvétellel megrendelhetők:

LUXx VIDEO: 1085 Budapest, Baross u. 48. Tel.: 134-0363, 134-2124/fax ❖ **Interfilm Kft.:** 1126 Budapest, Németvölgyi út 66. Tel.: 155-9094
Alpine Piton Video Nivo: 1146 Budapest, Dózsa György út 19. Tel.: 344-00-07 ❖ **S.I. Coop Kft.:** 1145 Budapest, Bácskai u. 52. Tel./Fax: 252-8212
Video Nívó Bt.: 1133 Budapest, Vág utca 9. Tel.: 149-1335 ❖ **Motophon Wordl Center Bt.:** 8360 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel.: 83-319-931
Motophon Kft.: 3527 Miskolc, Rácz Ádám u. 50. Tel.: 46-401-600 ❖ **Alfa Video Ügynökség:** 1213 Budapest, Hollandi út 23.
VIDEÓHÁZ: 1114 Budapest, Bocskai út 23. Tel.: 371-0866 ❖ **Intim Center:** 1052 Budapest, Károly krt. 14. Tel.: 117-0918
Intim Center: 4400 Nyíregyháza, Deák Ferenc u. 32.

Sin City
A Sin City gyönyörű kiállítású amerikai erotikus filmjeinek kizárólagos magyarországi forgalmazója az Exsex Video
ExSex
Az igazán színvonalas erotika kiadója az ExSex
Filmjeink megvásárolhatók az ismert ügynökségeknél.
1507 Bp. Pf.: 19. • Tel.: 371-0155
Masquerade

VIDEO
FÓKUSZ

A kazetták kölcsönözhetők, megvásárolhatók ill. a kabinokban megnézhetők: Bp, IX., Üllői út 11-13. (Kálvin tértől 2 percre) Telefon.: 217-7837

Fókuszban az erotika!

A Fókusz Video kiadó mindenkit szeretettel meghív az 1996. évi tavaszi filmvásárra, Dobogókőre. A filmvásár időpontja április 11. és 12. Különleges akciókkal és meglepetéssel várjuk látogatóinkat. Tőlünk senki sem távozik üres kézzel!

Egyedi ár: 2360 Ft + Áfa Másodpéldány ár: 1920 Ft + Áfa	Egyedi ár: 1500 Ft + Áfa Másodpéldány ár: 1200 Ft + Áfa

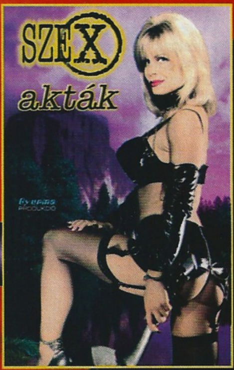
A két film csomagára: 3120 Ft + Áfa

EURÓPAI VAKÁCIÓ

Amerikai turisták európai kalandjai. Hogyan tudnak úrrá lenni a nyelvi nehézségeken?

SZEX- akták

Amire nincs magyarázat azt, megtudhatod e filmből, mert „az igazság ideát van".

MAGYAR SZEREPLŐK!

Az óperencián innen

Egyedi ár : 2360 + Áfa
Csak a vásárban: 2000 + Áfa
Másodpéldány ár : 2000 + Áfa

Nálunk minden megtörténhet. A mesevilágból ismert törpék megelevenednek és hihetetlen erotikus kalandokba keverednek.

1996 többszörös pornó Oscar-díjas filmje!

SZTRIPTÍZ

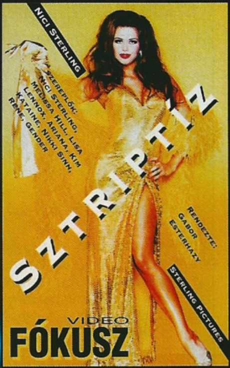
Titkos ügynökök hada próbálja kézre keríteni a sztriptízbár sötét üzleteket folytató tulajdonosát. Senki nem az akinek látszik. Kié lesz a pénz? Izgalmas krimi gyönyörű lányokkal és forró pillanatokkal. Az 1996-os amerikai erotikus filmfesztivál többszörös díjnyertes filmje.

KÉJPARTI

Gyönyörű lányok izgató akciói.

Egyedi ár : 1500 + Áfa Másodpéldány ár : 1200 + Áfa	Egyedi ár : 2360 + Áfa Másodpéldány ár : 1920 + Áfa

A két film csomagára: 3120 Ft + Áfa

A kazetták megvásárolhatók, illetve utánvéttel megrendelhetők:

Fókusz Video 1062 Bp., Andrássy út 107. Tel.: 141-5886 • **Videoház** 1114 Bp., Bocskai út 23. Tel.: 371-0866 • **Interfilm Kft.** 1126 Bp., Németvölgyi út. 66. Tel.: 155-9094 • **Alpine Piton Video Nívó** 1146 Bp., Dózsa Gy. út 19. Tel.: 344-0007 • **S. I. COOP Kft.** 1145 Bp., Bácskai u. 52. Tel.: 252-8212 • **Video Nívó Bt.** 1133 Bp., Vág utca 9. Tel.: 149-1335 • **Motophon Wordl Center Bt.** 8360 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel.: (83) 319-931 • **Motophon Kft.** 3527 Miskolc, Rácz Ádám u. 50. Tel.: (46) 401-600 • **Alfa Video Ügynökség** 1213 Bp., Hollandi út 23. • **Intim Center** 1052 Bp., Károly krt. 14. Tel.: 117-0918; Nyíregyháza, Deák Ferenc u. 32.

Ismét együtt a simlis és a szende?

*Bruce Willis*t annak idején a *Moonlighting* című tévésorozatban szerette meg az amerikai közönség. A Magyarországon *A simlis és a szende* címen vetített epizódokban *Cybill Shepherd* volt Bruce partnere, akivel viharos körülmények között szakadt meg a munkatársi kapcsolat. Most az a hír járja, hogy a külön utakon sikeres két művész esetleg kibékül és mozifilmben kelti ismét életre a simlis és a szende alakját. Bruce Willis nincs ellenére, de idén nyár előtt szóba sem jöhet a nagy találkozás. Addig ugyanis *Luc Besson*nal forgatja a *The Fifth Element* című produkciót.

***Bruce Willis* legújabb filmjében, a *12 majom*ban, nem Cybill-lel, hanem *Madeleine Stowe*-val**

Betörtek a Fórum Filmhez!

Február 26-án késő este vagy 27-én kora hajnalban eddig ismertetlen elkövetők betörtek a Fórum Film Budapest XII. kerületi, Krisztina körúti irodájába. Mivel a zárat nem tudták kinyitni, az ajtó fabetétjét hasították ki, s a kivágott lyukon hatoltak be az iroda-lakásba. Elvitték a kiadó páncélszekrényét, több mint kéttucat Beta mesterszalagot, s csaknem ezer VHS műsoros kazettát.

Február 27-én jelent volna meg a kiadó *Tigrisszív* és *A cella* című filmje, melynek valamennyi fellelhető példányát – körülbelül négyszáz-négyszáz darabot – elvittek a betörők. Érdekesség, hogy a kiadó raktárpolcain lévő filmjeiből nem loptak el mindent, hanem válogattak: címenként csupán néhány példányt emeltek el. Mindez vagy szakértelemre vall vagy a rablók már nem akartak megbirkózni további nehéz csomagokkal. A tettesek kesztyűben dolgoztak, ujjlenyomatot nem hagytak maguk után. A rendőrség megállapítása szerint, a módszerekből ítélve, nem amatőr tettesekről lehet szó.

A kiadó rendelkezett érvényes biztosítással. A videópremier egyébként nem maradt el, csupán egy napot késett, miután hamar sikerült ismét legyártatni a kazettákat.

A rendőrség és a kiadó vezetői kérik a videotéka-tulajdonosokat, jelezzék, ha gyanús személyek az utóbbi időben Fórum kazettákat kínáltak vagy kínálnak eladásra, különösen az említett két címből. Az is gyanús lehet, ha a kiadó termékeit piacokon próbálnák értékesíteni.

Mozgó Video Magazin

Április 27-én, szombaton 20 órától jelentkezik ismét a Budapest Tv-n a Mozgó Video Magazin. A műsor témájának középpontjában a zenés filmek állnak.

Újra itt van a nagy csapat!

Utoljára 1990 szeptemberében zenélt együtt nyilvánosan a legendás Illés zenekar: két telt házas koncertet adott a Népstadionban, 70-70 ezer néző előtt. Most újra itt a nagy csapat, újra láthatjuk együtt koncerten az *Illés Lajos, Szörényi Levente, Szörényi Szabolcs, Bródy János, Pásztory Zoltán* alkotta csapatot. Május 10-én, a Budapest Sportcsarnokban lépnek ismét koncertszínpadra, s amennyiben a jegyek hamar elfogynának, újabb konceretnapok is számításba jöhetnek. Mint sajtótájékoztatójukon az örökifjak elmondták, elsősorban a hatvanas évek zenéjét és hangulatát szeretnék felidézni a BS-ben, s mivel Szörényi és Bródy a hatvanas években nem haragudott egymásra, így nincs akadálya annak, hogy újra egy színpadon lépjenek fel és közösen zenéljenek. Ezzel a neves kettős azokra a kétkedő kérdésekre válaszolt, amelyek a kettőjük közötti „politikai haragszomrád"-ra emlékeztették őket, az elmúlt években ugyanis nem sok szót váltottak egymással.

A koncert tiszteletére máris megjelent egy CD, illetve kazetta *Az Illés másik oldalán* címmel, mely válogatásban eddig még meg nem jelent korábbi Illés felvételek is hallhatók. A májusi koncertről is hangfelvétel készül, mely valószínű kapható lesz CD-n. Az eseményt a Magyar Televízió is rögzíti, s a hírek szerint végre van remény, hogy a koncert hifi sztereóban videokazettán is napvilágot lásson. Erre ugyanis az együttes történetében még nem volt példa.

1996. október 27. – november 2.
Magyar filmesek világtalálkozója

Az első magyar filmforgatás századik születésnapján, 1996 októberében a magyar filmszakma Magyarországra várja a nagyvilágban élő magyar származású alkotókat, színészeket, akik teljesítményükkel kiemelkedőt nyújtottak a világ filmművészetében. Szinte nincs olyan ága a filmgyártásnak, amelyben ne dolgoztak volna Magyarországról elszármazottak vagy azok gyermekei, unokái. Legalább háromezerre tehető azon magyarok száma, akik a film százéves történetében más országban alkottak maradandót, illetve tevékenyen vettek részt új hazájuk, otthonuk filmiparában. Két hollywoodi és egy londoni filmstúdió alapítása is magyarok nevéhez fűződik, így nem véletlen, hogy a világtalálkozóra a magyar miniszterelnök írt meghívólevelet Los Angelesbe, a 20th Century Fox és a Paramount Stúdió elnökének, és meghívta a neves Amerikai Filmakadémia első számú vezetőjét is.

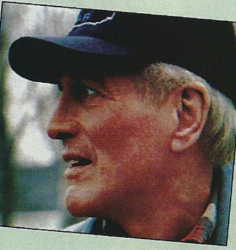
A világtalálkozóra a szervezők legalább száz külföldön élő magyar vagy magyar származással büszkélkedhető filmest várnak, valamint meghívták a leszármazottjaikat azoknak a hírességeknek is, akik már nincsenek az élők sorában. Így várhatóan itt lesznek a stúdióalapító Korda-testvérek utódai. Budapestre várják egyebek mellett *Paul Newmant*, *Tony Curtist*, *Debra Wingert*, *Goldie Hawnt*, *Isabelle Huppert*-t, *Cindy Lauper* énekesszínésznőt, *Joe Esterhas* forgatókönyvírót, *Ivan Reitman* rendezőt, *Andrew Vajna* producert, *Zsigmond Vilmos* Oscar-díjas operatőrt, az ugyancsak Oscar-díjas *Rófusz Ferenc* animációsfilm-rendezőt, *Kishont Ferenc* íróforgatókönyvírót, *Robert Halmi* producert, s meghívást kapott *Gábor Zsazsa* is.

Tony Curtis, Debra Winger, Goldie Hawn, Paul Newman – őket is Budapestre várják a szervezők

Az október 27-e és november 2-a között zajló rendezvénysorozaton, melyet a kormány minimum másfélszázmillió forinttal támogat, vetítéssorozat indul Budapesten és több vidéki helyszínen, néhány határon túli városban és a közszolgálati televízióban. A szeptemberre megújuló Corvin mozipalotában október 29-én délután lesz a *Magyar film – világfilm* ünnepi rendezvénye. Ugyanitt nyílik filmtörténeti kiállítás is, hasonló címmel, melynek 27-i megnyitóján részt vesz harminchat európai ország kulturális minisztere is, akik egyébként tanácskozásra érkeznek a magyar fővárosba.

A legkiválóbb magyar és magyar származású filmalkotók állami kitüntetéseket vehetnek majd át a Parlamentben. Ugyancsak október 29-én, neves külföldi és magyar művészek közreműködésével, gálaest lesz az Operaházban a világtalálkozó vendégei, a kulturális miniszterek, s természetesen a honi filmesek tiszteletére.

A rendezvény idején három érdekes kiadvány is napvilágot lát: A *Magyar filmesek a világban* összefoglaló munka, csakúgy, mint a *Százéves a film* című kötet, míg a *Shoot in Hungary* (Forgass Magyarországon!) kiadvány a magyarországi filmforgatás lehetőségeire igyekszik felhívni a világban élő filmesek figyelmét.

video magazin Klub

A dobogókői vásár után május 7-én, kedden este nyitja újra kapuit a Video Magazin Klubja ahová szeretettel várjuk a Kedves Olvasót. Találkozhat a lap készítőivel, barátaival, a honi videósélet szereplőivel, neves személyiségekkel. A klub általában minden hónap első keddjén, este 8 órától tart nyitva, természetesen a legújabb Video Magazinnal az asztalokon.
Cím: La Pampa étterem pincehelyisége: Indián Music Pub
1136 Budapest, XIII. ker. Pannónia u. 7.

Videófilm-fesztivál diákoknak

Április 27-én lesz az eredményhirdetése az idén másodszor meghirdetett GoldStar videófilm-fesztiválnak, melyet a szervezők a hazai középiskolás diákok számára rendeznek. Csaknem ezer középiskola igazgatója kapta meg a pályázati kiírást, melynek értelmében az aktív videózáshoz kedvet érző diákok ingyen nevezhettek forgatókönyvükkel. A március közepéig elkészült pályamunkákból zsűri választotta ki azt az ötven szinopszist, melynek alapján a tanulók leforgathatják a fél perctől három percig terjedő minialkotásokat. A technikai eszközöket a GoldStar cég magyarországi képviselete ajánlottas fel.

Az ünnepélyes díjkiosztó ünnepségen jutalmazzák majd a legjobb rendezőt, operatőrt, vágót, a legjobb és technikailag legjobb filmet. A nagy Oscarhoz hasonlóan díjat kap a legjobb női- és férfi főszereplő, s jut elismerés a legjobb epizodistának is.

EGY VÉRBELI ÁPRILISI TÉKASIKER!

Forgalmazza a Vertex

TDK KAZETTÁN HIFI HANG

TOMBOLÓ SIKERFILMEK A TÉKÁKBAN

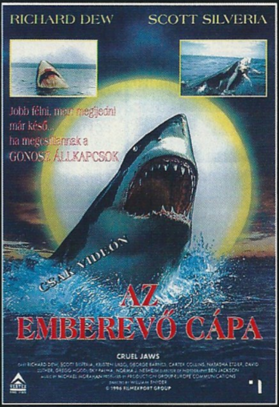
VERTEX HOME VIDEO

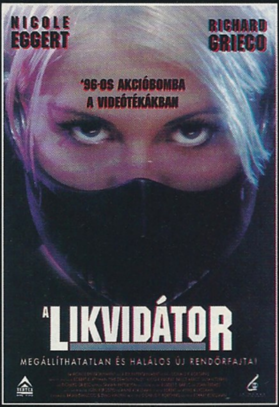
Jobb félni, mert megijedni már késő... ha megcsillannak a Gonosz állkapcsok

AZ EMBEREVŐ CÁPA

Főszereplők: David Luther, George Barnes, Richard Dew, Scott Silveria

1996-os katasztrófa-akciófilm
A látvány és az izgalom TOP-ja.

Megállíthatatlan és halálos új rendőrfajta

A LIKVIDÁTOR

Főszereplők: Nicole Eggert (Dupla 0 kölyök), Richard Grieco (Spionfióka)

1996-os extra akciófilm
A *Robotzsaru* és a *Büntető* szenzációs ötvözete.

MOHÓ KOPÓ, OKOS LOPÓ

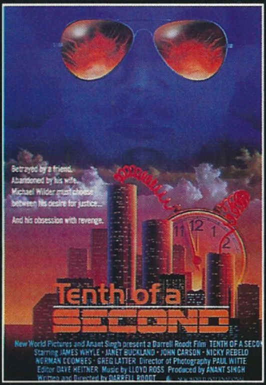
Az utcákon nyüzsögnek a fura alakok, a kurvák, a buzik és a kukkolók. Ezúttal azonban jelvényt viselnek.

Amerikai vígjáték, 1986
Főszereplők: Linda Blair, Pat Paulsen

IDŐZÍTETT POKOLGÉP

Akit elárult a barátja és elhagyott a felesége... Michael Wildernek választania kell a vágy és az igazság között.

Amerikai thriller, 1989
Főszereplők: James Whyle, Janet Buckland

A VERTEX FILMJEI ÁPRILISBAN A VIDEÓTÉKÁKBAN!

MÁJUSBAN JÖN

A FÉLELEM KÍSÉRTETEI

Minden ijesztő és csábító látomás titkára fény derül
Amerikai thriller, 1988

HARCI KUTYÁK

Lopakodó katonák. Vészhelyzet az ötödik napon.
Amerikai akciófilm, 1995

VERTEX HOME VIDEO – 5310 KISÚJSZÁLLÁS, KÁSA JÁNOS U. 18. TEL./FAX: 59/321-077

FÜR ANIKÓ
kedvenc videófilmjei

Mostanában nem könnyű megtalálni őt. Kerestem az *Ahogy tetszik* előadásánál, de késve érkeztem a Madách Kamarába és a művésznő már azzal volt elfoglalva, miként alakuljon át Rosalindából a shakespeare-i mese legénykéjévé. Így aztán csak mondatok erejéig jegyezhettem egy-két szinkronszerepét. Azután a *Miért nem marad reggelire*-nél jártam az öltözőjében, ott is csak rövid ideig, mert „kipárnázással" éppen mindenórás kismamává változott. Az *Utazások nénikémmel* című darabban három szerepet is játszik Für Anikó, maszkjaiban szinte felismerhetetlen. Hol eszelősen feketére festett punk, hol harmatos angol hölgy, majd félszeg Miss Keene. Az *A férfi, akit szeretek, Páratlan páros, Becsületbeli ügy* szerepeiben jóformán ki sem teszi lábát a színpadról kezdéstől a szünetig, majd az előadás végéig. Illetlenség lett volna elrabolni tőle egy kis pihenőidőt. A *Vörös Malom* ördögi csábnőjeként pedig oly nehéz és bonyolult eljutni az öltözőjéig, hogy csak na! Mert a színpadot az utolsó centiig betölti a díszlet, a lézer és a kellék. Már-már letettem arról, hogy kifaggathatom Für Anikót kedvenc filmjeiről, de utolértem otthon, amikor az idei Jászai Mari-díj átvételéhez egy divatbemutatónak is becsületére váló ruhaválogatásba kezdett.

Nincs mit felvennem – panaszkodott a jobbnál jobb, szebbnél szebb ruhák közt.

Hogy mondhat ilyet? – kérdeztem, hiszen egy egész Kossuth-díj átvételére való ruhatárral rendelkezik. *„Igen, igen, de olyan izgatott vagyok, nem mindegy, hogy miben jelenek meg. Ne legyek feltűnő, de azért büszke legyen rám az édesanyám, ha esetleg meglát a tévében..."*

A szinkronizálásra terelem a szót, hiszen ismert, hogy Anikó hangján számos külföldi filmsztár szólal meg magyarul.

„Igen, sokszor van alkalmam szinkronizálni" – meséli, elfeledkezve a ruhákról. *„Szeretem is a mesterségnek ezt a fajtáját, mert rendszerint nagyszerű színésznők szerepeit szinkronizálom. Az egyik a világhírű svéd rendező: Ingmar Bergman Tükör által homályosan című filmjében Harriet Andersson volt. A filmről a mester Képek című kötetében azt írja, hogy egy házaspár sorsának szinte mitikus kapcsolatával küszködik."* Majd könyvéből idézi Bergmant: „...elkeseredett kísérletet teszek arra, hogy megjelenítsek egy életfelfogást: Isten a szeretet és a szeretet az Isten. Akit szeretet vesz körül, azt Isten veszi körül." *„Ezt a filmet és Harriet Anderssont soha nem fogom elfelejteni, de az, aki kikölcsönzi a videótékából, az sem"* – folytatja Anikó. *„A másik emlékezetes filmem és szinkronom a New York árnyaiban Leila Goldoni olasz–amerikai színésznő szerepe volt. Ez egy szerelmi történet, szomorú véggel. Két fiatal megismerkedik és azonnal lángra lobbannak egymás iránt. A fiú azonban megtudja, hogy a kisső kreol bőrű lány tulajdonképpen fekete származású. Nem tud megbirkózni azzal az előítélettel, amit családjától örökölt. Minden tönkremegy."*

Demi Moore szerepében: Becsületbeli ügy

Emlékszem, hogy nem is olyan rég a világhírű *Cabaret* musical-színműben lépett fel. Látta az Oscar-díjas filmet? Fel tudta használni Liza Minelli alakítását? – kérdezem.

„Reménytelen dolog bárkinek is Liza Minellivel felvenni a versenyt. A filmet megnéztem. Persze, nem is egyszer. Szinte kívülről tudom a képsorait. Boldog vagyok, hogy én is eljátszhattam Sally szerepét. Most a Becsületbeli ügy című darabban Demi Moore szerepében lépek fel. Biztosan sokan emlékeznek Jack Nicholson, Tom Cruise remek alakításaira. Mi a film alapjául szolgáló eredeti színdarabot játsszuk, mely helyenként eltér a filmtől. Koncz Gábor, Koltai János, Cvetkó Sándor, Pusztaszeri Kornél a partnereim, Puskás Tamás pedig az ellenfelem. A próbák előtt közösen megnéztük videóról a filmet. Tetszett. Ajánlom a filmet mindenkinek, de a mi előadásunkat is!"

S hogy milyen filmeket néz még Anikó szívesen a videóján?

„Szerencsére ritkák a szabadnapjaim, ezért én is előadások után, éjszaka lopok időt a videózásra" – említi. *„Megválogatom, mi az a film, ami miatt kevesebbet aludhatok aznap. Többnyire olyan kazettákat kölcsönzök, amelyeken a film jobbá, vidámabbá, okosabbá vagy szerelmesebbé teszi a nézőt. De azért van kivétel is. Lazításképpen szívesen nézek olyan könnyed amerikai filmeket is, mint amilyen a Melanie Griffith-féle Dolgozó lány is. Minden az ő személyiségére épül fel. A humorára, szellemességére, szexepiljére. A mese arról szól, mennyire cselesnek, rámenősnek, intelligensnek, szóval tehetségesnek kell lennie egy diplomás dolgozó lánynak, ha érvényesülni akar, ha le akarja győzni nagyképű, ám közepes képességű főnöknőjét. Nagyon tetszett az a kezdő képsor, amely bemutatja, hogyan indul hősnőnk reggel munkába. Unalmas öltözékben, vastag zokniban és edzőcipőben gyalogol, majd kompra száll, aztán metrón utazik, végül az utcán rohan az irodába. Szinte az utolsó pillanatban vált át magas sarkú cipőbe, sminkbe, kosztümbe és állandó mosolyba, hogy tökéletes titkárnő legyen. A film során aztán egyre okosabb, csiszoltabb, választékosabban öltözött, finomabb jelenséggé válik, sőt még a szerelemben is ő lesz a győztes. Ebben a Mike Nicholson által rendezett produkcióban akkora sztárok játszanak Griffith mellett, mint Harrison Ford, Sigourney Weaver, Alec Baldwin, akik egyenként is sikerre viszmek egy-egy filmet. Kedvencem még Harrison Ford főszereplésével A kis szemtanú, melyben egy nyolcéves kisfiú a szemtanúja egy kábítószeres gyilkosságnak, Ford a nyomozást végző detektív, aki nem csupán a bűnöst találja meg, de egy új életformával is megismerkedik a mormon közösségben. Sigourney Weavert a Dave-ben kedveltem meg. Ő játssza az amerikai elnök elhanyagolt feleségét, akit aztán az elnökre hajszál pontosan hasonlító munkaközvetítő (Kevin Kline) helyettesít. A hasonmás rendbehozza a szenátus ügyeit, sőt a first lady életét is."*

S hogy a nagyobb lélegzetű, elgondolkodtató filmek közül melyek a kedvencei, melyeket bátran ajánl megnézni?

„Egy kevéssé ismert, 1982-ben készült filmre, a Francesre hívnám fel a figyelmet. Életrajzi film, s valóságon alapszik. A főszereplő Jessica Lange. Frances Farmer írónőnek indult, de filmsztár lett Hollywoodban. Életének húszévnyi szakaszát dolgozza fel az író-rendező, Graeme Clifford. A vidékről Los Angelesbe érkező fiatal lány eléri álmai netovábbját és filmsztár lesz. Hollywood mesterkélt, üzleti légkörét, a sekélyes szerepeket egy idő után Frances már nem tudja elviselni. Nehezen kezelhető teremtés, szókimondó, nyers, őszinte. Gyűlöli a hazugságot, állandó vihart kavar maga körül. Művészi és magánéleti válságba kerül, alkoholba és drogokba menekül. Életveszélyessé válik maga és mások számára is. Elmegyógyintézetbe helyezik, s ott tölt el több mint tíz évet. Amikor végre kikerül, 1970-ben meghal, 56 évesen. A film megkérdőjelezi, hogy Frances valóban elmebeteg volt-e, vagy áldozata egy ördögi bosszúállásnak. Jessica Lange-t annek idején Oscarra jelölték ezért az alakításáért, de akkoriban Meryl Streep nyert a Sophie választásával."

Magyar filmek közül Várkonyi Zoltán rendezésében a Jókai-sorozatot szereti s javasolja: *A kőszívű ember fiait*, a *Kárpáthy Zoltánt*, az *Egy magyar nábobot*, a *Fekete gyémántokat*. Családi filmek – jegyzi meg –, a gyermekekkel még akkor is érdemes megnézni, ha a szülők már látták, hiszen a jó film nem régi film, hanem klasszikus.

Még órákig mesélne kedvenc filmjeiről, színészeiről, de még hátra van a ruhaválogatás.

Idővel megtalálta az alkalomhoz a legmegfelelőbbet...

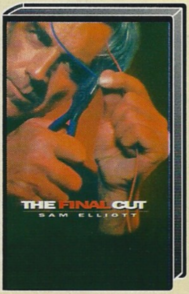
Tatár Eszter

Egy négycsillagos, új kiadó a videóforgalmazás egén!

★ Sztárok a filmekben
★ Sztárok a szinkronban
★ Sztárok a forgalmazásban
★ A negyedik csillag a Vásárló – vagyis Ön!

Egyedi filmár:	2800 Ft/film
Egyedi film másodpéldányár:	2200 Ft/film
Csomagár:	2200 Ft/film
Csomag másodpéldányár:	2000 Ft/film

Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák

UTOLSÓ ESÉLY

3 másodperc...
2 vezeték...
1 vágás...
Nem hibázhatsz!

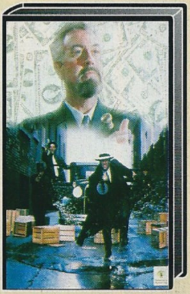
Egy őrült bombamerénylő tartja rettegésben az amerikai nagyváros lakóit...

Fsz: ***Sam Elliot***
Charles Martin Smith
Anne Ramsey

AL CAPONE KINCSE

Al Capone elveszett kincsére vadászik napjainkban három öreg vagány. Fiatalkorukban kerültek kapcsolatba a *„Franciával”*, akinek sírja rejti a fantasztikus kincset. Nincs más dolguk, mint megtalálni a sírt, és megtudni ki az, aki viszont rájuk vadászik...

„Az ***Al Capone kincse*** egyike az év öt legjelentősebb filmjének” – *Daily Herald*

1996 március 29-i megjelenés

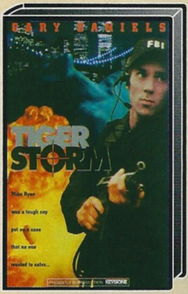
1996 április 17-i megjelenés

GYILKOSOK

A csinos Mary bátyjával Jimmyvel közösen egy bárt üzemeltet, melynek neve „Gyilkosok”. A helyi maffiafőnök szemet vet a bárra, mert remek lehetőség lenne a piszkos milliók tisztára mosására. Azonban egy titokzatos idegen tűnik fel...

Fsz: ***Hugh O'Gorman***
Kathleen Warner

VÉGSŐ ROHAM

John-t a Los Angeles-i drogkommandó tisztjét az egyik akció során meggyilkolják. Mike Ryan (*Gary Daniels*), John hegymászótársa és legjobb barátja bosszút esküszik érte és árván maradt kisfiáért...

Fsz: ***Gary Daniels***
Cary-Hiroyuki Tagava
Matt Craven

Azok a tisztelt vásárlóink, akik irodánkban személyesen vagy utánvéttel vásárolják meg a fenti két filmes csomagunkat, ajándékba kapnak 1 db. *RODEO MINDHALÁLIG* c. filmet.

RODEO MINDHALÁLIG I-II.

Baki bika hátán...

Amerika az őrült sportok hazája, ezek egyike a világhírű RODEO. Kemény fizikum, állóképesség, s halált megvető bátorság szükségeltetik hozzá. Nem is sikerül mindenkinek... Róluk szól ez a film.

Egyedi filmár: 1.500 Ft.+ÁFA   Másodpéldány ár: 1.200 Ft.+ÁFA
Nem nálunk vásárolt csomagár: 1.000 Ft.+ÁFA

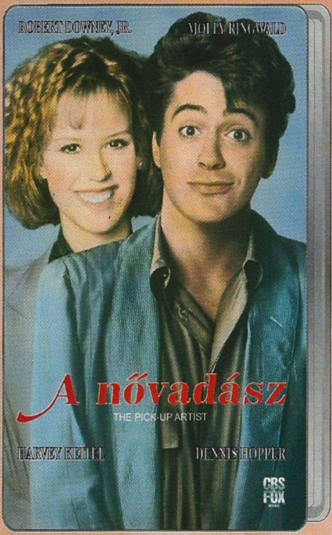
Cím:
1117 Budapest,
Október Huszonharmadika u. 33.
Tel.: 371-0189, 371-0109,
06-20-392-691

ECHO VIDEO – It's part of your life

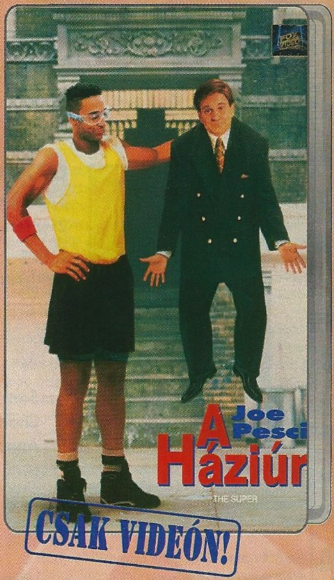
ECHO VIDEO – It's part of your life

VIDEOPREMIER: ÁPRILIS 4.

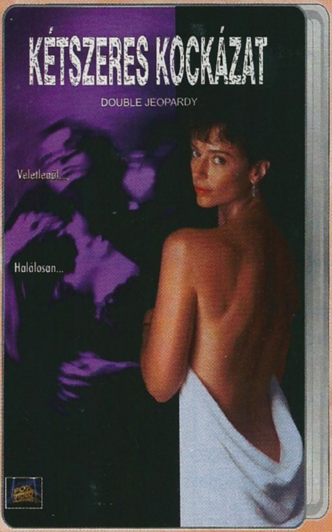
KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

ROBERT DOWNEY, JR.
DENNIS HOPPER
HARVEY KEITEL
A NŐVADÁSZ
krimi-vígjáték
Jack csak egy nőt akart. És mit kap helyette? A maffiát. És ők mit akarnak? Huszonötezer dollárt. És mit csinál erre Jack? Fejvesztve menekül? Nem. És miért? Mert szerelmes. A marha.

JOE PESCI
A HÁZIÚR
vígjáték
Ez a pasas a lelkiismeretet valami új adófajtának hiszi, és köszöni nem kér belőle. Ám egyszer egy bíró arra ítéli, hogy töltsön el négy hónapot egy általa fenntartott házban. Cudar napok jönnek...

KÉTSZERES KOCKÁZAT
erotikus thriller
A szerelem játék - hát veszíteni is lehet benne. Valaki hazárdírozik, anélkül, hogy ismerné a szabályokat. Játszik és nem tudja miért. Elvakítja a szenvedély, megőrjíti a vágy, megszédíti a mélység, ami megnyílik előtte.

WERNER HERZOG filmje
NOSFERATU, A VÁMPÍR
KLAUS KINSKI
ISABELLE ADJANI
Nyugalomra semmi ok! A halhatatlan rém visszatér, hogy magával ragadja a gyönyörű és ragyogóan fiatal hősnőt. De Van Helsing doktornak talán sikerül átdöfni egy karót a vámpír szívén.

Ügynökeink

InterFilm 1126 Bp. Németvölgyi út 66. Tel: 155 9094 **Alpine Piton** Gmk Video Nívo Ügynöki Iroda 1146 Bp. XIV., Dózsa Gy. út 19.
S.I. Coop Kft. Bp. 1145 Bácskai utca 52. Tel: 252 8212 **Video Nívo** Bt. Bp. XIII. Vág út 9. Tel: 149-1335
Motophon Kft. 3527 Miskolc, Hunyadi u. 5. Tel: 46/346-847 **Motophon World Center** Bt. 3300 Keszthely, Kossuth L. u. 51/1. Tel: 83/314-764
InterCom 1145 Bp. Bácskai utca 28-36. Tel: 467-1-467

FOX VIDEO — INTERCOM — 20th CENTURY FOX